

Návod k implementaci Protokolu o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek

Úmluva o přístupu k informacím,
účasti veřejnosti na rozhodování
a přístupu k právní ochraně
v záležitostech životního prostředí

Návod k implementaci Protokolu o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek

Úmluva o přístupu k informacím,
účasti veřejnosti na rozhodování
a přístupu k právní ochraně
v záležitostech životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

UNITED NATIONS

Symbole dokumentů Organizace spojených národů tvoří velká písmena v kombinaci s čísly. Uvedení takového symbolu znamená, že jde o odkaz na dokument Organizace spojených národů.

Používaná označení a prezentace materiálů v této publikaci neznamenaají vyjádření jakéhokoli názoru ze strany Sekretariátu Organizace spojených národů, pokud jde o právní situaci jakékoli země, území, města nebo oblasti, nebo jejich orgánů, nebo pokud jde o vymezení jejich hranic.

Celá tato publikace i její části mohou být reprodukovány v jakékoli formě pro vzdělávací nebo neziskové účely s podmínkou, že bude uveden zdroj. EHK OSN by uvítala, kdyby jí byla zaslána kopie jakékoli publikace, která tuto publikaci využívá.

Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (Aarhuská úmluva)

Oddělení životního prostředí, bydlení a správy krajiny

Evropská hospodářská komise Organizace spojených národů

Palais de Nations
CH-1211 Ženeva 10
Švýcarsko
tel.: +41 22 917 24 42
fax: +41 22 917 06 34
internetové stránky: <http://www.unece.org/env/pp>

Design a grafická úprava: Jana Hajduchová

PUBLIKACE ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ
Vydala Organizace spojených národů, Ženeva říjen 2007, ECE/MP.PP/7

Českou verzi dokumentu připravilo Ministerstvo životního prostředí v roce 2008.
Přeložil Tomáš Hakr v roce 2007.

Obsah

Obsah

Část první: Obecné otázky	11
I. Úvod	12
A. Původ a vývoj mechanismu PRTR	12
B. Cíle a základní prvky PRTR	14
II. Institucionální a právní implementace, včetně účasti veřejnosti a přístupu k informacím a k právní ochraně	16
A. Vytváření PRTR	16
B. Institucionální rámec	17
Implementace decentralizovaných systémů řízení	19
Zvyšování informovanosti, přístup k informacím a účast veřejnosti	20
C. Regulační rámec pro shromažďování a šíření údajů	21
Postupy pro ohlašování na základě environmentálních povolení	22
Postupy pro ohlašování na základě zákonné povinnosti ohlašování	22
Úprava PRTR podle národních potřeb	22
Donucování	23
D. Regulační rámec pro účast veřejnosti a přístup k informacím a k právní ochraně	23
Účast veřejnosti	23
Přístup k informacím a k právní ochraně	25
E. Implementace pomocí organizací regionální hospodářské integrace	26
III. Rozsah Protokolu	27
A. Činnosti	27
B. Látky	30
C. Úniky	31
Kategorie úniků	32
Rozptýlené zdroje	32
D. Přenosy mimo lokalitu	32
Přístupy vycházející ze specifických znečišťujících látek a specifických odpadů	34
Srovnání přístupů vycházejících ze specifických znečišťujících látek a specifických odpadů	35
Přenosy odpadních vod mimo lokalitu	35
Úniky do půdy nebo přenosy mimo lokalitu?	35
E. Práce na sblížení	36
Část druhá: Shromažďování a správa údajů	37
IV. Údaje v PRTR	38
A. Údaje na úrovni provozovny	38
Definice provozoven	38
Klasifikace provozoven podle přílohy I	40
Výběr znečišťujících látek, které mají provozovny ohlašovat	45
Přenosy mimo lokalitu	61
Očekávané úniky a přenosy	65
Ohlašování	68
Příklad ohlašovacího formuláře pro provozovny	71
B. Rozptýlené zdroje	73
Definice kategorií rozptýlených zdrojů	74
Stanovení údajů týkajících se rozptýlených zdrojů	74
C. Postupy pro stanovení úniků	75
Dokumenty poskytující návod ke stanovení úniků	75

V. Správa údajů	77
A. Předávání údajů	77
Odpovědnost	77
Způsoby ohlašování a předávání údajů a softwarová řešení	78
B. Hodnocení kvality	80
Validace údajů	80
C. Prezentace údajů	81
D. Časový harmonogram	82
Jednoroční přerušení mezi prvním ohlašovacím rokem a druhým ohlašovacím rokem	83
Výjimka pro organizace regionální hospodářské integrace	83
Navrhovaný časový harmonogram	83
Část třetí: Šíření údajů a přístup veřejnosti	85
VI. Šíření údajů	86
A. Umožnění přístupu k údajům v PRTR	86
Elektronické prostředky	86
Usnadnění elektronického přístupu	88
Přístupnost na požádání	88
Další prostředky	89
Poplatky pro uživatele	90
B. Utajení	90
Utajení obchodních nebo průmyslových informací	92
Prezentace utajovaných informací	93
C. Využívání informací z PRTR	94
Dávání informací z PRTR do kontextu	94
Provázání PRTR s podpůrnými informacemi	96
Odkazy na podniky a občanskou společnost	96
Odkazy na další databáze PRTR	96
Internetové odkazy, které mohou být vloženy na stránky PRTR	97
VII. Budování kapacit a informovanost veřejnosti	98
A. Budování kapacit	98
Posilování kapacit státních orgánů	98
Efektivní ohlašování ze strany provozoven	99
Budování kapacit uživatelů PRTR prostřednictvím nevládních organizací	99
B. Zvyšování informovanosti veřejnosti	99
C. Mezinárodní spolupráce	100
Mezinárodní organizace pracující na PRTR	100
Dvoustranná technická pomoc	101
Mezinárodní systémy PRTR	101
Zvyšování informovanosti na mezinárodní úrovni	102
D. Sbližování	102
Přílohy	103
I. Seznam zkratk a definice	104
A. Seznam zkratk	104
B. Definice	105
II. Další užitečné materiály	107
III. Analytické postupy	109

Seznam rámečků, obrázků a tabulek

Rámečky

I. Úvod	
1. Článek 1 – Cíl Protokolu	12
2. Článek 5, odstavec 9 Aarhuské úmluvy EHK OSN	13
3. Článek 4 – Základní prvky systému PRTR	15
II. Institucionální a právní implementace, včetně účasti veřejnosti a přístupu k informacím a k právní ochraně	
1. Článek 3, odstavec 1 – Opatření	16
2. Navrhované kroky pro vytváření národního PRTR.	17
3. Seznam prvků, pro které mohou být nutné institucionální struktury (1)	19
4. Seznam prvků, pro které mohou být nutné institucionální struktury (2)	20
5. Seznam legislativních prvků, týkajících se shromažďování a šíření údajů	21
6. Článek 3, odstavec 5 – Integrace se stávajícími zdroji informací	22
7. Článek 4 – Obecná povinnost, pokud jde o účast veřejnosti	23
8. Seznam prvků národní legislativy týkající se účasti veřejnosti	24
9. Proces připomínkování ve Velké Británii	25
10. Účast veřejnosti a PRTR – Příklad dialogu TRI se zainteresovanými osobami.	25
11. Seznam legislativních prvků, týkajících se přístupu k informacím a přístupu k právní ochraně.	26
III. Rozsah Protokolu	
1. Článek 2, odstavec 7 – Definice úniků	31
2. Článek 7, odstavec 6 – Úniky a přenosy, ke kterým došlo při běžných činnostech a v důsledku mimořádných událostí.	32
3. Článek 2, odstavec 8 – Definice přenosů mimo lokalitu	32
IV. Údaje v PRTR	
1. Článek 7, odstavce 7 a 8 – Rozptýlené zdroje	38
2. Článek 7, odstavec 1 – Požadavky na ohlašování	39
3. Příklad: Průmyslová rafinérie a ohlašovací jednotky	39
4. Příklady výrobní kapacity jako prahové hodnoty	44
5. Příklady počtu zaměstnanců jako prahové hodnoty	45
6. Vysvětlivky k příloze II.	46
7. Příklady ohlašování úniků do ovzduší	51
8. Způsoby odstraňování a využití odpadů podle přílohy III.	65
9. Článek 7, odstavec 5 – Požadavky na ohlašování pro jednotlivé provozovny	69
10. Centrum zdrojů OECD pro postupy odhadů úniků pro PRTR	70
11. Článek 7, odstavec 7 – Povinnost ohlašování úniků z rozptýlených zdrojů	74
V. Správa údajů	
1. Článek 9 – Shromažďování údajů a vedení evidence	78
2. Článek 10 – Hodnocení kvality	80
3. Postupy validace údajů	81
4. Co je na vašem dvorku? Online přístup k prostorově desagregovaným informacím	82
5. Článek 8 – Cyklus ohlašování	82
6. Příklad národního časového harmonogramu ohlašování	82
7. Článek 8, odstavce 2 a 3 – Pokračování časového harmonogramu ohlašování	83

VI. Šíření údajů	
1. Digitální mapa Evropského registru emisí znečišťujících látek (detail)	87
2. Satelitní snímek provozovny PRTR a okolí	87
3. Článek 11, odstavec 5 – Veřejně dostupná místa	88
4. Veřejná místa pro informace o životním prostředí	88
5. Článek 11, odstavec 2 – Přístupnost na požádání	88
6. Požadování informací ve Velké Británii	89
7. Zveřejňování informací z PRTR prostřednictvím zpráv	89
8. Článek 11, odstavce 3 a 4 – Poplatky pro uživatele	90
9. Článek 12 – Utajení	91
10. Formuláře pro nárokování obchodního tajemství	93
11. Článek 12, odstavec 3 – Uvedení důvodu pro neposkytnutí utajovaných informací	93
12. Omezení utajení	94
13. Ukázka, jak lze využít údaje z PRTR	95
14. Dávání informací z PRTR do kontextu	95
15. Článek 5, odstavec 5 – Poskytování odkazů na relevantní databáze	96
16. Poskytování odkazů na podpůrné informace	96
17. Povinnost poskytnout odkazy na PRTR dalších stran	97
VII. Budování kapacit a informovanost veřejnosti	
1. Článek 15 – Budování kapacit	98
2. Propagace PRTR	100
3. Článek 16 – Mezinárodní spolupráce	101
Obrázky	
III. Rozsah Protokolu	
I. Požadavky na ohlašování přenosů mimo lokalitu – prahové hodnoty pro kapacitu – přístup vycházející ze specifických odpadů	32
II. Požadavky na ohlašování přenosů mimo lokalitu – prahové hodnoty pro kapacitu – přístup vycházející ze specifických znečišťujících látek	33
III. Požadavky na ohlašování přenosů mimo lokalitu – prahové hodnoty pro počet zaměstnanců a prahové hodnoty pro výrobu, zpracování nebo použití (MPU) – přístup vycházející ze specifických znečišťujících látek	33
IV. Dvoucestný přístup	34
IV. Údaje z PRTR	
I. Dvě provozovny s různými zařízeními na jednom místě	39
V. Správa údajů	
I. Toky údajů v PRTR	77
II. Příklad vztahů v relativně jednoduché relační databázi PRTR	79
III. Ilustrace obecného principu hodnocení kvality údajů v PRTR ohledně úniků a přenosů znečišťujících látek a zpětná vazba od veřejnosti	80
IV. Cyklus ohlašování 1	83
V. Cyklus ohlašování 2	84

Tabulky

III. Rozsah Protokolu

1. Činnosti podle přílohy 1 27
2. Látky uvedené v příloze II Protokolu o PRTR 30

IV. Údaje z PRTR

1. Kategorie zdrojů činností v sektorech hospodářství z přílohy I Protokolu o PRTR 40
2. Prahové hodnoty pro počet zaměstnanců pro činnosti v ekonomických sektorech z přílohy I, uváděné v článku 7, odstavec 1 (b) 44
3. Prahové hodnoty pro úniky do ovzduší z přílohy II Protokolu, sloupec 1a 47
4. Emise do ovzduší z přílohy II pro prahovou hodnotu pro ohlašování pro MPU 49
5. Identifikace přímých úniků znečišťujících látek do vody z přílohy II Protokolu 52
6. Identifikace přímých úniků znečišťujících látek do vody z přílohy II, sloupec 3 54
7. Identifikace a prahové hodnoty úniků do půdy z přílohy II Protokolu, sloupec 1c 57
8. Úniky do půdy, sloupec 3, prahové hodnoty pro MPU 59
9. Prahové hodnoty pro přenosy znečišťujících látek mimo lokalitu v odpadech podle přílohy II za použití přístupu vycházejícího ze specifických znečišťujících látek 62
10. Seznam znečišťujících látek, které mohou pravděpodobně unikat nebo být přenášeny, podle kategorií zdrojů činností z přílohy I, pro jednotlivé sektory 66
11. Různé typy metod stanovení pro odhadování úniků a přenosů znečišťujících látek z provozoven a jejich klasifikace jako měření (M), výpočet (C) nebo odhad (E) 70
12. Formát pro ohlašování údajů o únicích a přenosech 71

VI. Šíření údajů

1. Důvody pro výjimku z přístupnosti informací z důvodů utajení 91

Část první:

Obecné otázky

I. Úvod

Tento návod je sestaven především tak, aby pomohl stranám Protokolu EHK OSN o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek (Protokolu o PRTR) vyložit a splnit jejich povinnosti. Má rovněž za cíl pomoci úředníkům v zemích, které zvažují přistoupení k Protokolu, s posouzením těchto povinností a přípravou na ně, jakož i pomoci potenciálním uživatelům s pochopením a využitím systémů PRTR.

Protokol o PRTR byl přijat na mimořádném zasedání stran Aarhuské úmluvy¹⁾ 21. května 2003 v rámci páté ministerské konference „Životní prostředí pro Evropu“ konané v Kyjevě. Podepsalo jej 36 zemí a Evropské společenství.

Tento Protokol je prvním právně závazným mezinárodním nástrojem ve věci PRTR. Jeho cílem je zlepšit přístup veřejnosti k informacím o životním prostředí, usnadnit účast veřejnosti a přispět k prevenci a snižování znečištění (viz článek 1 níže).

Článek 1 – Cíl

Cílem tohoto Protokolu je zlepšit přístup veřejnosti k informacím vytvořením ucelených, integrovaných, celostátních registrů úniků a přenosů znečišťujících látek (PRTR – pollution release and transfer registers) v souladu s ustanoveními tohoto Protokolu, což by mohlo usnadnit účast veřejnosti na rozhodování v záležitostech životního prostředí a přispět k prevenci a snižování znečištění životního prostředí.

Rámeček 1: Článek 1 – Cíl Protokolu

A. Původ a vývoj mechanismu PRTR

Myšlenka vytvořit registr úniků a přenosů znečišťujících látek se poprvé objevila v USA po tragické nehodě v Bhópálu v Indii v roce 1984. Krátce poté Kongres Spojených států schválil Zákon o havarijním plánování a právu komunity vědět, kterým byl založen registr nazývaný Registr toxických úniků (TRI – Toxic Release Inventory), který sleduje úniky do všech složek životního prostředí (ovzduší, vody a půdy) a přenosy mimo lokalitu u více než 600 chemikálií. Další země, včetně Austrálie a Kanady, následovaly tohoto příkladu a vytvořily své národní systémy PRTR.

Protokol mohou podepsat všechny státy, včetně těch, které neratifikovaly Aarhuskou úmluvu a nejsou členy Evropské hospodářské komise Organizace spojených národů (EHK OSN). Jedná se tedy o záměrně „otevřený“, globální protokol.

Protokol se týká zemí, jejichž hospodářská situace může být velmi rozdílná. Strany a potenciální strany budou mít velmi rozdílné výchozí pozice pro vytváření svých systémů PRTR pokud jde o jejich správní struktury a dostupnost a kvalitu informací o emisích, jakož i informační požadavky různých zainteresovaných osob. Protokol o PRTR se zaměřuje na minimální požadavky, kterých lze dosáhnout v různých zemích. Současně Protokol považuje PRTR za dynamické systémy, které mají být trvale zlepšovány, jak na národním základě tak ve smyslu mezinárodní spolupráce.

TRI poskytuje bezprecedentní veřejné informace o únicích znečišťujících látek. Představuje rovněž výrazný stimul pro provozovny podávající hlášení, aby podnikly dobrovolná opatření ke snížení znečištění. Ačkoli PRTR přímo nereguluje emise, vytváří tlak na podniky, aby se vyhnuly označení za hlavní znečišťovatele a stimuluje tak provozovny k tomu, aby investovaly do snižování emisí. Veřejný přístup k informacím je tak základní charakteristikou PRTR a skutečně přispívá k prevenci a snižování znečištění životního prostředí.

¹⁾ Úmluva EHK OSN o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí.

Konference OSN o životním prostředí a rozvoji (UNCED), která se konala v roce 1992 v Rio de Janeiro v Brazílii, uznala ve své Agendě 21 význam přístupu veřejnosti k informacím o znečištění životního prostředí, včetně registrů emisí. V zásadě 10 Agendy 21 se uvádí, že „každý jednotlivec musí mít řádný přístup k informacím týkajících se životního prostředí, které jsou v držení úřadů“, jakož i „možnost podílet se na rozhodovacích procesech“ a že státy musejí „podporovat informovanost a účast veřejnosti tím, že budou v širokém měřítku zpřístupňovat informace“.

V kapitole 19 Agendy 21 je doporučeno, že by státní správa měla shromažďovat dostatečné údaje o různých složkách životního prostředí a měla by veřejnosti umožňovat přístup k těmto informacím. Státní správa musí za spolupráce průmyslu a veřejnosti založit a zlepšovat databáze o chemikáliích, včetně registrů emisí. V kapitole 19 se dále uvádí, že co nejširší informovanost o chemických rizicích je podmínkou chemické bezpečnosti.

Po UNCED podnikla první kroky k zajištění realizace tohoto cíle Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). V roce 1993 daly členské státy OECD a OSN mandát generálnímu tajemníkovi OECD, aby připravil manuál sloužící jako návod pro národní vlády zaměřující se o registr úniků a přenosů znečišťujících látek. Tento manuál byl zveřejněn v roce 1996.²⁾ V rámci OECD byla vytvořena skupina task force, která měla řešit nejobtížnější aspekty vytváření systémů PRTR. V souladu s doporučením UNCED provedla OECD tuto práci v rámci Meziorganizačního programu pro řádné nakládání s chemikáliemi (IOMC).

Návod OECD definuje PRTR jako katalog nebo registr úniků a přenosů potenciálně škodlivých znečišťujících látek do životního prostředí z řady zdrojů. PRTR zahrnuje informace o únicích do ovzduší, vody a půdy, jakož i o přenosech znečišťujících látek / odpadů na místa jejich zpracování a odstranění. Registr může zahrnovat údaje o konkrétních látkách, jakož i o širokých kategoriích znečištění. PRTR jsou tedy registry znečištění z průmyslových provozů a dalších zdrojů. Vytvoření a uplatňování národního systému PRTR představuje pro státní správu prostředek ke sledování produkce a úniků, jakož i osudu různých znečišťujících látek v průběhu času.³⁾

Následně po UNCED vytvořily národní systémy PRTR další země. Kromě toho Institut OSN pro vzdělávání a výzkum (UNITAR) uskutečnil pilotní projekty a činnosti v rámci budování kapacit v řadě zemí, včetně Chorvatska, Egypta, Mexika a Slovenska.

V kontextu procesu „Životní prostředí pro Evropu“ a pro další implementaci Agendy 21 začala EHK OSN v roce 1996 pracovat na Úmluvě o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí. PRTR jsou nástrojem pro přístup veřejnosti k informacím o životním prostředí a úzce tak souvisejí s cíly Aarhuské úmluvy. Tato Úmluva obsahuje široká a flexibilní ustanovení vyzývající strany, aby vytvořily celostátní veřejně přístupné „seznamy nebo registry znečištění“ pokrývající vstupy, úniky a přenosy látek a produktů (viz její článek 5, odstavec 9 – rámeček 2).

Úmluva byla podepsána 39 členskými státy EHK OSN a Evropským společenstvím v červnu 1998. V platnost vstoupila v říjnu 2001.

Článek 5, odstavec 9 – Aarhuská úmluva

Strany s přihlédnutím k mezinárodním procesům tam, kde to připadá v úvahu, přijmou kroky k postupnému zavedení uceleného celostátního systému seznamů nebo registrů znečištění ve formě strukturované, počítačové a veřejně přístupné databáze sestavené prostřednictvím standardizovaného ohlašování. Tento systém může zahrnovat vstupy, úniky a přenosy specifikovaných látek a produktů, včetně spotřeby vody, energie a zdrojů, ze specifikovaných činností do složek životního prostředí a do míst zpracování a odstranění jak v těchto provozovnách, tak mimo ně.

Rámeček 2: Článek 5, odstavec 9 Aarhuské úmluvy EHK OSN

Na prvním zasedání stran Úmluvy byla vytvořena skupina (task force), která měla připravit doporučení pro budoucí práci na PRTR. Na druhém zasedání tato pracovní skupina prezentovala svá zjištění a navrhla vytvoření otevřené mezivládní pracovní skupiny pro PRTR.

²⁾ OECD, Registry úniků a přenosů znečišťujících látek (PRTR): Nástroj politiky životního prostředí a udržitelného rozvoje, Paříž, 1996, k dispozici na adrese: <https://www.oecd.org/dataoecd/36/32/2348006.pdf>.

³⁾ OECD, viz citace výše.

Souběžně s mezinárodními diskusemi o vytvoření Protokolu o PRTR přijala Evropská unie (EU) svůj vlastní systém, Evropský registr emisí znečišťujících látek (EPER). EPER byl vytvořen v kontextu Směrnice o integrované prevenci a omezování znečištění (IPPC), jednoho ze základních kamenů evropské environmentální legislativy, která zavádí integrovaný systém povolování pokrývající celou EU. EPER a Protokol o PRTR sdílejí mnohé prvky, což souvisí s jejich souběžným vytvářením. Například činnosti uvedené v příloze I Protokolu o PRTR jsou do velké míry založeny na příloze I Směrnice o IPPC a zahrnují například energetiku, výrobu a zpracování kovů, zpracování nerostů, chemický průmysl, chov hospodářských zvířat a nakládání s odpady.

B. Cíle a základní prvky PRTR

Cílem Protokolu je zlepšit přístup veřejnosti k informacím a usnadnit účast veřejnosti, jakož i podporovat snižování znečištění (viz článek 1). PRTR tak mají především sloužit široké veřejnosti. V preambuli Protokolu se nicméně uvádí, že PRTR mohou rovněž pomáhat orgánům státní správy při sledování vývoje znečištění, stanovování priorit a monitorování souladu s mezinárodními závazky, a mohou mít přínos pro průmyslové podniky prostřednictvím zlepšení environmentálního managementu.

Potenciálních uživatelů PRTR je skutečně mnoho. Patří mezi ně v první řadě široká veřejnost a občanská sdružení zajímající se o získání informací o znečištění na místní, regionální nebo celostátní úrovni. Zdravotníci mohou využívat tyto informace pro rozhodování v oblasti veřejného zdraví. PRTR mohou být cenným nástrojem pro environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu. Orgány z oblasti životního prostředí mohou využívat PRTR jak ke kontrole souladu místních provozoven s vydanými povoleními, tak rovněž ke sledování národního pokroku směrem k mezinárodním závazkům. V případě znečišťujících provozoven může jak provádění odhadů úrovně znečištění, tak jejich zveřejňování podpořit snahu o zlepšení účinnosti a snížení úrovně znečištění.

Protokol o PRTR a EPER se rovněž v některých důležitých věcech liší: EPER pokrývá méně znečišťujících látek a méně činností znečišťujících životní prostředí; kromě toho nezahrnuje ustanovení týkající se přenosů odpadů mimo lokalitu, úniků do půdy a odhadů znečištění z rozptýlených zdrojů. Když Evropské společenství podepsalo Protokol o PRTR, byl EPER upraven na Evropský PRTR (E-PRTR), který byl publikován jako Nařízení (ES) č. 166/2006 dne 4. února 2006 (OJ L 33, 4.02.2006, str. 1) a vstoupil v platnost o 20 dnů později. E-PRTR je vytvořen tak, aby plnil ustanovení Protokolu. Evropské společenství tudíž uložilo svůj dokument o schválení 21. února 2006 jako druhá ze stran, které Protokol podepsaly (po Lucembursku). Prvním ohlašovacím rokem podle E-PRTR byl rok 2007; výsledky budou zveřejněny na internetu v říjnu 2009.

Samotný Protokol požaduje po stranách, aby vytvořily celostátní systémy, do kterých budou ohlašovány a ve kterých se budou shromažďovat informace o znečištění. V Protokolu je uvedena řada základních prvků PRTR (viz rámeček 3). Jelikož prvním z cílů Protokolu je zlepšit přístup veřejnosti k informacím, měly by být informace z PRTR dostupné prostřednictvím přímého elektronického přístupu, jako například na veřejně přístupné internetové stránce. Strany musí zajistit „jiné efektivní způsoby“ pro tu část veřejnosti, která nemá přístup k elektronickým informacím. PRTR by měly poskytovat informace o jednotlivých provozovnách, o rozptýlených zdrojích znečištění a o celkových úrovních znečištění. Protokol umožňuje existenci omezených ustanovení, na jejichž základě mohou znečišťovatelé požadovat, aby jejich údaje zůstaly důvěrné.

Protokol požaduje účast veřejnosti při vývoji a úpravách PRTR. Jako příklad mohou sloužit vyjednávání týkající se Protokolu samotného, jelikož se na nich podíleli techničtí experti ze státní správy, nevládních organizací zabývajících se životním prostředím, mezinárodních organizací a průmyslu. Účast všech zainteresovaných stran byla považována za klíčovou pro zajištění transparentnosti a širokého přijetí Protokolu.

Důležitým prvkem pro implementaci Protokolu bude rovněž široká mezinárodní spolupráce v záležitostech jako je sdílení informací v příhraničních oblastech, jakož i poskytování technické pomoci stranám, kterými jsou rozvojové země nebo země procházející procesem přechodu na tržní ekonomiku. Kromě toho je Protokol vytvořen jako dynamický nástroj, který lze revidovat na základě potřeb uživatelů, jakož i nového technického vývoje.

První část tohoto návodu pokračuje kapitolou II, zabývající se klíčovými otázkami, které strany musí řešit v rámci institucionální a legislativní implementace Protokolu. Kapitola III zkoumá rozsah Protokolu se zaměřením na konkrétní typy činností a látek, na

kteřé se Protokol vztahuje, včetně různých způsobů pro stanovení prahových hodnot na úrovni provozoven a odpadů. Část druhá se zabývá otázkami ohledně údajů: Kapitola IV se týká typů údajů obsažených v PRTR a kapitola V popisuje systémy, které jsou nutné pro řízení toků údajů. Část třetí se zabývá požadavky Protokolu na šíření údajů (kapitola VI) a budováním kapacit a informovanosti veřejnosti, včetně oblastí pro mezinárodní spolupráci (kapitola VII).

Přílohy obsahují výchozí informace, včetně seznamu zkratk, tabulky analytických metod, seznamu znečišťujících látek a literatury použité při přípravě tohoto dokumentu.

Článek 4 – Základní prvky systému PRTR

V souladu s tímto Protokolem každá strana vytvoří a bude spravovat veřejně přístupný vnitrostátní registr úniků a přenosů znečišťujících látek, který:

- (a) bude obsahovat údaje o konkrétních provozovnách s ohledem na ohlašování týkající se bodových zdrojů;
- (b) bude zahrnovat ohlašování týkající se rozptýlených zdrojů;
- (c) bude obsahovat údaje o konkrétních znečišťujících látkách, případně odpadech;
- (d) bude rozlišovat mezi úniky do jednotlivých složek životního prostředí – ovzduší, půdy a vody;
- (e) bude obsahovat informace o přenosech;
- (f) bude založen na povinném, pravidelném ohlašování;
- (g) bude obsahovat standardizované a včasné údaje, omezený počet standardizovaných prahových hodnot pro ohlašování a případně omezená ustanovení o důvěrnosti údajů;
- (h) bude ucelený a navržený tak, aby byl uživatelsky vstřícný a veřejně přístupný, a to rovněž v elektronické formě;
- (i) bude umožňovat účast veřejnosti při jeho vývoji a úpravách; a
- (j) bude představovat strukturovanou počítačovou databázi nebo několik provázaných databází spravovaných příslušným orgánem.

Rámeček 3: Článek 4 – Základní prvky systému PRTR

II. Institucionální a právní implementace, včetně účasti veřejnosti a přístupu k informacím a k právní ochraně

Implementace povinností vyplývajících z Protokolu o PRTR sebou ponese řadu rozhodnutí týkajících se provedení, struktury a provozu PRTR. Půjde o rozhodování pohybující se od výběru z různých možností vytvoření centrálního veřejně přístupného registru, po stanovení institucionálního rámce nutného pro zajištění koordinovaného systému toků informací do registru.

Článek 3, odstavec 1 – Opatření

Každá strana přijme nezbytná právní, správní a jiná opatření a vhodná donucovací opatření k provedení ustanovení tohoto Protokolu.

Rámeček 1: Článek 3, odstavec 1 – Opatření

A. Vytváření PRTR

Při vytváření národního PRTR je vhodné, aby strany využily odborného poradenství technických odborníků v oblasti kontroly, monitorování a analýz průmyslového znečištění, jakož i odborníků na právo, instituce a informační technologie (IT). Některé technické otázky, které je potřeba řešit, jsou rozebrány v kapitole III zabývající se rozsahem a kapitole IV zabývající se údaji v PRTR. Kromě toho bude důležité provádět rozsáhlé konzultace s různými zainteresovanými osobami, včetně provozoven ohlašujících úniky a přenosy, a s veřejností.

Ačkoli strategie a specifické činnosti v každé zemi by měly odrážet národní podmínky, stojí za to vzít v úvahu proces vytváření PRTR sestávající ze šesti kroků, který navrhl UNITAR a který vychází ze zkušeností řady členských států OECD, rozvojových zemí a zemí procházejících procesem přechodu na tržní ekonomiku (viz rámeček 2).

Bude rovněž nutný právní rámec stanovující práva a povinnosti různých klíčových aktérů, například povinnost provozoven, z nichž unikají emise znečišťujících látek, tyto úniky hlásit a právo široké veřejnosti účastnit se rozhodnutí týkajících se PRTR. Tato kapitola se zaměřuje na některé institucionální a právní otázky, které je nutné zvážit při zakládání národního PRTR. Po rozebrání některých obecných otázek se tato kapitola bude konkrétněji zabývat institucionálními a právními strukturami, které jsou nutné pro zajištění koordinovaného systému shromažďování a šíření údajů a účasti a přístupu veřejnosti.

Tento přístup zejména zahrnuje pilotní zkušební PRTR v menším než celostátním rozsahu s cílem identifikovat klíčové obtíže a otestovat implementaci. Mexiko zahájilo vytváření svého PRTR pilotními pokusy a pilotní PRTR byly zavedeny nejméně v pěti regionech Ruské federace.

Dalším přístupem je začít s omezeným počtem znečišťujících látek a provozoven a poté tento počet postupně rozšiřovat. Ještě další země začaly s dobrovolnými systémy před tím, než ohlašování zavedly jako povinné a komplexní. V každém případě je důležitým krokem zahájit proces.

Dobrou praxí může být vytvoření národního koordinačního orgánu, který zajistí dosažení dohody na meziministerských otázkách týkajících se většího počtu zainteresovaných osob, které souvisejí se zavedením a vytvářením PRTR. Například Nizozemsko vytvořilo zvláštní koordinační skupinu pro dosažení dohody o nových definicích, metodách a emisních faktorech, s cílem upravit a dále rozvinout svůj PRTR.

Navrhované kroky pro vytváření národního PRTR

1. Národní seminář pro identifikaci cílů PRTR

Dobře připravený národní seminář, za účasti širokého spektra odborníků a zainteresovaných osob, může identifikovat hlavní cíle a klíčové otázky vytváření národního PRTR. Mezi účastníky mohou patřit: klíčoví úředníci z úřadů majících jak celostátní, tak menší než celostátní působnost; zástupci hlavních znečišťujících provozoven; odborníci z výzkumných ústavů a univerzit; a zástupci klíčových skupin uživatelů, včetně skupin zabývajících se veřejným zdravím, nevládních organizací působících v oblasti životního prostředí a novinářů. (Protokol zahrnuje jako základní prvek PRTR účast veřejnosti při vývoji a úpravách registru.)

2. Studie proveditelnosti k posouzení existující kapacity pro PRTR

Závěry semináře budou výchozím bodem pro důkladnou studii kapacitních potřeb. Tato studie by měla zajistit, že identifikované cíle budou realistické. Příprava studie by měla zahrnovat konzultaci s klíčovými zainteresovanými osobami, které se účastnily semináře.

3. Návrh hlavních charakteristik PRTR

Studie proveditelnosti může být následována podrobným návrhem technických, právních a institucionálních přístupů.

4. Pilotní zkouška

Navrhovaný systém PRTR a mechanismy, které mají být použity pro ohlašování od klíčových znečišťujících provozoven, mohou být otestovány zkouškou, jež může být uskutečněna v konkrétním regionu země. Pilotní oblast by měla zahrnovat reprezentativní vzorek průmyslových sektorů. Provozovny se mohou účastnit na dobrovolném základě, čímž se sníží potřebné právní přípravy. Pilotním projektem mohou být otestovány různé otázky související s PRTR, včetně metod získávání údajů a jejich přesnosti, jakož i mechanismů pro předávání informací mezi místní a národní úrovní. V této pilotní fázi mohou být rovněž otestovány metody prezentace údajů z PRTR veřejnosti a zainteresovaným osobám. Pilotní zkouška by měla zahrnovat budování kapacit, jakož i snahy o zvyšování informovanosti veřejnosti.

5. Vytvoření národního návrhu

Poznatky získané v pilotní zkoušce lze poté využít k vytvoření kompletního návrhu, včetně jakýchkoli nutných právních nástrojů. Užitečné může být rovněž porovnání těchto zkušeností s poznatky získanými v jiných zemích. Návrh by měl zahrnovat podrobný přehled potřeb budování kapacit, jakož i konkrétní plány pro zvyšování informovanosti veřejnosti.

6. Národní seminář k PRTR

Seminář se širokou účastí (včetně účastníků z politických kruhů) přezkoumá návrh PRTR a vytvoří konečný návrh národního PRTR.

Na základě dokumentu UNITAR, 1997.

Rámeček 2: Navrhované kroky pro vytváření národního PRTR

B. Institucionální rámec

Pro založení národního PRTR bude nutné přijmout rozhodnutí ohledně toho, jaká bude nevhodnější institucionální struktura pro shromažďování a evidenci údajů o únicích a přenosech znečišťujících látek a pro zajištění, aby tyto údaje byly veřejně přístupné.

Výchozím bodem může být přezkoumání povinností vyplývajících z Protokolu o PRTR a zjištění, zda stávající instituce a systémy jsou adekvátní pro uskutečňování různých úkolů a povinností. Bude to zahrnovat přezkoumání existujících systémů monitorování a evidence emisí znečišťujících látek včetně toho,

jaký je v současné době tok informací o únicích znečišťujících látek mezi různými institucemi.

V případě některých stran již mohou fungovat rozsáhlé systémy shromažďování a evidence údajů o únicích, například prostřednictvím provozních povolení nebo systémů monitorování, zatímco jiné strany mohou takové struktury teprve vytvářet nebo reformovat. Například některé nové členské státy EU, jakož i země jihovýchodní Evropy a země východní Evropy, Kavkazu a střední Asie, ještě restrukturalizují svoje systémy kontroly emisí ze znečišťujících provozoven.

Při provádění tohoto přezkoumání je důležité zvážit, co dobře funguje a co by mohlo představovat problém. Neexistence vhodného právního a institucionálního rámce a existence řady nekompatibilních povinností shromažďovat údaje a tedy různých nekompatibilních databází spravovaných řadou státních organizací může způsobovat, že vytvoření dobře fungujících PRTR bude obtížné.

Ve většině zemí bude celkovou odpovědnost za vytvoření relevantní struktury nést ministerstvo životního prostředí. Nicméně na shromažďování a správě relevantních údajů se bude pravděpodobně podílet rovněž řada dalších ministerstev, jako je ministerstvo zemědělství, energetiky, zdravotnictví nebo dopravy. V takových případech bude nutná existence struktur meziministerské koordinace pro zjištění, zda v současné době shromažďované údaje splňují požadavky Protokolu o PRTR nebo zda je nutné provést změny.

Dokonce i tam, kde údaje o únicích shromažďují převážně orgány životního prostředí, může se na tom podílet řada různých institucí. Za shromažďování údajů o únicích do vody tak mohou být například odpovědné instituce správy povodí, zatímco shromažďování údajů o emisích do ovzduší mohou provádět odbory životního prostředí místních orgánů.

Ve většině zemí východní Evropy, Kavkazu a střední Asie provádí monitorování životního prostředí rozsáhlá řada ministerstev, státních ústavů a akademických výzkumných center. Snahy o zlepšení monitorování se zaměřovaly na posilování koordinace a spolupráce mezi těmito orgány a na vytvoření jednotných systémů monitorování. Například na Ukrajině byla v roce 2001 vytvořena Mezioborová komise pro otázky monitorování životního prostředí, s cílem vypracovat společné standardy a procedury pro monitorovací činnosti a zajištění výměny údajů. Tyto snahy o vytvoření národně jednotných systémů monitorování by mohly být v těchto zemích výchozím bodem pro shromažďování údajů do PRTR.

Níže uvedené seznamy identifikují řadu prvků PRTR, pro které mohou být nutné institucionální struktury. Tyto prvky jsou v Protokolu o PRTR uvedeny buď explicitně nebo implicitně v jeho požadavcích. Seznamy mají za cíl poskytnout rychlý návod pro přezkoumání institucionálního rámce.

Vlastníci nebo provozovatelé provozoven, na které se vztahuje ohlašovací povinnost, musí zajistit kvalitu informací, které ohlašují, a používat „nejlepší dostupné informace“. Nejlepší dostupné informace mohou zahrnovat údaje z monitorování, emisní faktory, rovnice hmotnostní bilance, nepřímé monitorování nebo jiné výpočty, inženýrské úsudky a jiné metody. Pokud je to vhodné, mělo by to být prováděno v souladu s mezinárodně schválenými metodikami.

Některé strany se mohou rozhodnout vytvořit jedinou instituci odpovědnou za shromažďování, validaci a šíření údajů z PRTR. V jiných případech může být možné zachovat stávající institucionální struktury například pro monitorování nebo donucování a redefinovat určité úkoly, jakož i sjednotit metodiky používané pro shromažďování a validaci údajů, s cílem dosáhnout vytvoření registru.

Validace údajů předložených pro účely PRTR přináší odlišné výzvy, než vytvoření a správa národního PRTR. Zatímco druhý uvedený úkol s sebou nutně nese určitý stupeň centralizovaného shromažďování a správy údajů, validaci údajů lze provádět snadněji, pokud je odpovědnost delegována na místní nebo regionální orgány nebo na regionální nebo místní pobočky národních orgánů, jelikož ty budou blíže provozovatelům a je u nich více pravděpodobné, že budou mít přehled o jejich činnostech. Jedním z možných způsobů validace údajů může být využití informací z jiných kontrol prováděných v provozovnách, například z pravidelných nebo mimořádných environmentálních inspekcí.

Další možností může být rozdělit odpovědnost za validaci údajů mezi různé příslušné orgány podle jejich kompetencí, jako je tomu ve Španělsku, v němž validují údaje autonomní obce a orgány správy povodí v rámci oblasti jejich kompetence. Nicméně v systémech, kde jsou tyto instituce centralizovány, může být rozumné zajistit, aby byla validace i tak prováděna na regionální nebo místní úrovni.

Každá země se bude muset rozhodnout, jaký je nejlepší způsob pro vynucování splnění ohlašovacích povinností, včetně požadavku na vlastníky a provozovatele, aby zajistili kvalitu informací, které ohlašují. Lze to provést prostřednictvím stávajících systémů kontroly znečišťujících provozoven, například inspekcí životního prostředí, nebo jiných správních systémů pro vynucování povinností v oblasti životního prostředí.

Seznam prvků, pro které mohou být nutné institucionální struktury (1)

1. Instituce spravující národní systém PRTR (článek 2, odstavec 5).
2. Struktura pro koordinaci činnosti mezi agenturami.
3. Vhodné systémy pro donucování (článek 3, odstavec 1).

Shromažďování, validace a správa údajů

4. Shromažďování údajů předkládaných vlastníky nebo provozovateli provozoven podávajících hlášení (článek 7, odstavce 2 a 5).
5. Hodnocení kvality shromažďovaných údajů, pokud jde o jejich úplnost, konzistentnost a věrohodnost (článek 10, odstavec 2).
6. Shromažďování informací o únicích znečišťujících látek z rozptýlených zdrojů (článek 7, odstavec 4).
7. Vytvoření a správa registru zahrnujícího strukturovanou počítačovou databázi schopnou uchovávat údaje za deset ohlašovacích let (článek 4, odstavec (j) a článek 5, odstavec 3).
8. Šíření informací a instruktáže (články 8, 11 a 15).

Rámeček 3: Seznam prvků, pro které mohou být nutné institucionální struktury (1)

Implementace decentralizovaných systémů řízení

Některé strany mohou mít regionální nebo jiné decentralizované struktury. Ty mohou být kombinovány s dlouho zavedenými systémy environmentálního managementu založenými na regionálně stanovených požadavcích na monitorování a shromažďování údajů o životním prostředí. To může komplikovat proces vytváření PRTR (který samozřejmě předpokládá harmonizované údaje).

Například Německo má decentralizovaný systém environmentálního managementu založený na spolkových zemích. Právní a institucionální struktury pro shromažďování údajů se liší podle složek životního prostředí. Povinnosti ohlašovat údaje o emisích do vody jsou stanoveny regionálními vládami jednotlivých spolkových zemí a údaje jsou spravovány regionálně. Povinnosti ohlašovat emise do ovzduší jsou stanoveny národní legislativou, ale shromažďování a validace údajů je opět prováděna regionálně. Společné regionální soubory údajů o emisích do ovzduší a do vody jsou sestavovány spolkovými zeměmi. Ačkoli právní kompetence jsou rozděleny mezi instituce na regionální a národní úrovni, v praxi je pouze jediná instituce – Agentura životního prostředí (UBA) – národním kontaktním místem a institucí odpovědnou za sestavování kompletního souboru údajů za celé Německo. Hodnocení kvality je prováděno na všech úrovních toku údajů a výsledky jsou řetězcem pro předávání údajů sdělovány zpět provozovateli.

V decentralizovaných systémech bude pro vytvoření národního registru nutná harmonizace údajů z různých regionů. To bude zahrnovat harmonizaci způsobů stanovení pro každý typ úniků v každém regionu (viz kapitola IV), aby bylo možné srovnávání shromažďovaných údajů v celostátním měřítku.

V případě centralizovaného shromažďování a správy údajů bude nutné předávání regionálně shromážděných údajů do jedné nebo několika národních institucí odpovědných za zaznamenávání a shromažďování údajů. Může to být usnadněno tím, že regionální instituce budou moci zaznamenávat údaje do PRTR přímo pomocí elektronických prostředků. Je potřeba uvědomit si, že v článku 4, odstavci (j) Protokolu je uvedena možnost realizace registru jako strukturované počítačové databáze nebo několika provázaných databází spravovaných řadou příslušných orgánů, například pro jednotlivé regiony ve federálním systému. Ať už se shromažďování, správa a předávání údajů provádí centralizovaným nebo decentralizovaným způsobem, budou tyto úkoly velmi zjednodušeny, pokud všechny zapojené provozovny a úřady budou používat integrované kompatibilní elektronické systémy.

Seznam prvků, pro které mohou být nutné institucionální struktury (2)

Zvyšování informovanosti a budování kapacit

1. Podpora informovanosti veřejnosti o národním PRTR, poskytování pomoci, instrukcí pro přístup do registru a využívání informací, které jsou v něm obsaženy.
2. Budování kapacit a poskytování instrukcí odpovědným orgánům pro plnění jejich povinností podle Protokolu (článek 15, odstavec 2).

Přístup k informacím; utajení; přístup k právní ochraně

3. Struktury pro poskytování informací veřejnosti na požádání v případech, kdy tyto informace nejsou snadno veřejně přístupné přímými elektronickými prostředky (článek 11, odstavec 2); za tuto službu lze popřípadě účtovat poplatek v rozumné výši (článek 11, odstavec 4).
4. Uspřádání elektronického přístupu do registru na veřejně dostupných místech, pokud není přístupný přímými elektronickými prostředky (článek 11, odstavec 5).
5. Zpracování žádostí o utajení některých informací včetně rozhodování o tom, kde lze informace vyloučit (článek 12, odstavec 1).
6. Zpracování žádostí o poskytnutí informací, které jsou považovány za důvěrné, včetně uvedení generické chemické informace a důvodu, proč bylo poskytnutí dalších informací zamítnuto (článek 12, odstavec 3).

Účast veřejnosti

7. Poskytnutí možnosti veřejnosti účastnit se vývoje národního PRTR v rámci národní legislativy (článek 13, odstavec 1).
8. Poskytnutí informací veřejnosti v případě přijetí rozhodnutí o vytvoření nebo podstatné změně registru (článek 13, odstavec 3).

Rámeček 4: Seznam prvků, pro které mohou být nutné institucionální struktury (2)

Zvyšování informovanosti, přístup k informacím a účast veřejnosti

Protokol o PRTR rovněž obsahuje ustanovení o podpoře informovanosti veřejnosti o PRTR a o poskytování informací veřejnosti, společně s příležitostmi pro účast veřejnosti (viz seznamy níže).

Pro implementaci těchto ustanovení mohou být nutné administrativní struktury jiné než ty, které jsou nutné pro vytvoření a správu samotného PRTR. Některé z odpovědností mohou být podobné úkolům, které jsou již prováděny úředníky v národních, regionálních nebo místních orgánech životního prostředí, například public relations a environmentální vzdělávání, výchova a osvěta. Pro zajištění implementace

těchto ustanovení Protokolu o PRTR by mohlo být užitečné vytvořit plán, který definuje všechny akce a rozděluje odpovědnost mezi konkrétní oddělení a úředníky.

Každá strana vytvářející svůj národní PRTR bude muset vytvořit právní rámec, který jasně stanoví úřady a povinnosti orgánů odpovědných za PRTR, jakož i povinnosti provozoven podávajících hlášení. V některých zemích již budou existovat dobře rozvinuté právní struktury pro shromažďování údajů o emisích z bodových a rozptýlených zdrojů. Jiné země, například země na západě Balkánu, mohou teprve vytvářet nutné právní a institucionální struktury pro shromažďování a správu údajů o emisích.

C. Regulační rámec pro shromažďování a šíření údajů

Výchozím bodem každé strany by opět mělo být systematické zhodnocení a přezkoumání její legislativy a identifikace toho, jak bude muset být její právní systém uveden do souladu s povinnostmi vyplývajícími z Protokolu. V níže uvedených seznamech je uvedena většina prvků, které budou muset být obsaženy v národní legislativě nebo sekundárních předpisech. V prvním z nich jsou uvedena některá obecná ustanovení nutná pro zajištění fungujícího národního PRTR.

Národní právní rámec bude muset definovat povinnosti správních orgánů ohledně toho, kdo bude shromažďovat a validovat údaje a spravovat registr a bude se rovněž muset zabývat otázkami přístupu k údajům a otázkami utajení. Ve většině případů bude pro zajištění komplexního a fungujícího systému nutné vytvořit nový právní nástroj. V jiných případech může být možné upravit stávající legislativu tak, aby pokrývala požadavky Protokolu o PRTR. Tuto možnost je obzvláště důležité zvážit tam, kde již existují struktury pro shromažďování a správu informací o znečišťujících emisích.

Seznam legislativních prvků, týkajících se shromažďování a šíření údajů

Obecná ustanovení

1. Pravomoc (nebo povinnost) vytvořit a spravovat veřejně přístupný registr (článek 4).
2. Stanovení příslušného orgánu pro správu PRTR (článek 2, odstavec 5 a článek 3, odstavec 1 v kombinaci s článkem 4(j)) (Správu PRTR, shromažďování údajů a vynucování ohlašovacích povinností nebude nutně muset provádět stejný orgán.).
3. Definice – například provozovna, znečišťující látka, únik, přenos mimo lokalitu (srov. článek 2).
4. Stanovení toho, na které provozovny jako bodové zdroje se bude vztahovat povinné ohlašování na pravidelném základě (nebo, alternativně, pravomoc požadovat od provozoven informace nutné pro PRTR).
5. Jaké informace musejí být ohlašovány a v jakém formátu (článek 7, odstavce 5 a 6).
6. Cyklus ohlašování a lhůty pro ohlašování (článek 8).
7. Opatření zajišťující účinné vynucování ustanovení Protokolu, například ustanovení, na jejichž základě je předložení vědomě nepravdivých informací deliktem a která za to stanoví sankce.

Povinnosti vlastníků a provozovatelů

1. Shromažďovat údaje a vést evidenci po dobu pěti let (článek 9, odstavec 1).
2. Používat pro ohlašování nejlepší dostupné informace a používat mezinárodně schválené metodiky tam, kde to připadá v úvahu (článek 9, odstavec 2).
3. Zajistit kvalitu informací, které ohlašují (článek 10, odstavec 1).

Povinnosti stran

1. Povinnost poskytnout přímý elektronický přístup do registru prostřednictvím veřejných telekomunikačních sítí a pokud tomu tak není, na veřejně dostupných místech (článek 11, odstavec 1 a článek 11, odstavec 5).
2. Povinnost provádět hodnocení kvality údajů obsažených v registru, zejména s cílem zhodnotit, zda jsou údaje úplné, konzistentní a věrohodné a zajistit, aby takové byly (článek 10, odstavec 2).
3. Stanovení toho, jaké informace v registru mohou být utajovány, jakož i postupu (kritérií) pro přijetí takového rozhodnutí a pro podání informací o tom, poskytnutí jakých údajů bylo zamítnuto a z jakého důvodu (článek 12, odstavce 1, 2 a 3).
4. Opatření pro zajištění toho, aby zaměstnanci nebo osoby z řad veřejnosti, kteří ohlásí, že určitá provozovna porušila příslušné předpisy, nebyli sankcionováni, pronásledováni nebo obtěžováni (článek 3, odstavec 3)
5. Technická opatření pro shromažďování informací o rozptýlených zdrojích znečištění (článek 7, odstavec 4 a 7).

Rámeček 5: Seznam legislativních prvků, týkajících se shromažďování a šíření údajů

Ve Velké Británii mají regulační orgány povinnost vést veřejné registry obsahující určité informace týkající se znečišťování životního prostředí „povolenými činnostmi“. Příslušné postupy a požadavky na veřejné registry jsou stanoveny v předpisech. Britská legislativa v oblasti kontroly znečištění rovněž umožňuje regulačním orgánům, aby od provozovatelů požadovaly předkládání specifikovaných informací a shromažďování informací o únicích, odpadech a o tom, kde tyto odpady končí, a poskytování těchto informací definovaným způsobem.

Podobně v České republice byl vytvořen Integrovaný registr znečišťování prostřednictvím ustanovení obsažených v zákoně o integrované prevenci a omezení znečištění z roku 2002, který Ministerstvu životního prostředí ukládá vytvořit a vést tento registr a uživatelům registrovaných látek ukládá ohlašovat určité údaje Ministerstvu. Zákon rovněž dává Ministerstvu pravomoc vydat prováděcí právní předpisy definující způsob zjišťování a vyhodnocování ohlašovaných látek a způsob vedení integrovaného registru znečišťování „tak, aby zajišťoval jednotu informačního systému v oblasti životního prostředí“.

V zemích, ve kterých již existují příslušné systémy, jsou dvěma nejběžnějšími strukturami používanými pro shromažďování údajů nutných pro vytvoření centrálních registrů emisí: (a) informační požadavky stanovené v environmentálních povoleních a (b) povinné monitorování vlastní činnosti a ohlašování.

Postupy pro ohlašování na základě environmentálních povolení

V mnoha zemích, zejména v západní Evropě, již existují dobře vypracované systémy povolování velkých průmyslových zařízení, včetně povinného monitorování vlastní činnosti a ohlašování emisí znečišťujících látek. Aby se vyhnuly duplicitě činnosti, provázaly tyto země shromažďování údajů potřebných pro jejich národní PRTR s požadavky, které již existují v jejich systémech povolování. Ačkoli je tím možné vyhnout se duplicitnímu ohlašování, může to rovněž znamenat omezení v tom smyslu, že změny národního PRTR s cílem odrazit změny provedené v Protokolu o PRTR by následně mohly vést k nutnosti úprav národního systému povolování.

Například Evropské společenství a jeho členské státy založily svůj PRTR první generace (EPER) na integrovaném systému povolování podle Směrnice o IPPC

96/61/ES.⁴⁾ Provozovny, na které se vztahuje její příloha I, byly povinny ohlašovat své emise látek uvedených v příloze A1 k Rozhodnutí o EPER 2000/479/ES.⁵⁾

Článek 3, odstavec 5 – Integrace se stávajícími zdroji informací

Za účelem omezení dvojího ohlašování mohou být systémy registrace úniků a přenosů znečišťujících látek v praktické míře integrovány se stávajícími zdroji informací, jako jsou ohlašovací mechanismy v rámci licencí nebo povolení pro provoz.

Rámeček 6: Článek 3, odstavec 5 – Integrace se stávajícími zdroji informací

Postupy pro ohlašování na základě zákonné povinnosti ohlašování

Jinou možností je založit shromažďování údajů pro PRTR na právním rámci stanovícím konkrétní povinnosti ohlašování relevantních údajů. Tento rámec může být provázán s místními nebo regionálními systémy monitorování životního prostředí. Vhodným příkladem tohoto přístupu stanovícího zákonné povinnosti ohlašování je australská legislativa vytvářející národní registr znečišťování.⁶⁾

Země, které uvažují o přistoupení k Protokolu o PRTR, ale mají velké potíže se zavedením efektivního monitorování a ohlašování znečištění, by mohly zvážit využití jednoduchého „pre-PRTR“ systému, jako jsou systémy posuzování a zveřejňování fungování, které jsou využívány v rozvojových zemích jako je Indonésie a jejichž pilotní hodnocení probíhá na Ukrajině. Takový systém by bylo poté možné zlepšovat a rozšiřovat, aby postupně splnil požadavky Protokolu.

Úprava PRTR podle národních potřeb

Protokol o PRTR stanoví minimální požadavky. Strany vytvářející PRTR v souladu se svými povinnostmi by měly brát v úvahu, že mohou jít dále, pokud je to vzhledem k národním prioritám a zájmům vhodné. Například pokud z místní průmyslové provozovny unikají významná množství emisí látky, na kterou se zatím nevztahuje Protokol o PRTR, může být důležité zahrnout tuto látku do požadavků na ohlašování. Některé země rovněž mohou chtít zvýšit přístupnost informací obsažených v PRTR, například tím, že

⁴⁾ OJ L 257, 10. 10. 1996, str. 26.

⁵⁾ OJ L 192, 28. 7. 2000, str. 36.

⁶⁾ Viz australská národní databáze emisí znečišťujících látek, dostupná na adrese <http://www.npi.gov.au>.

omezí typy informací, které mohou být utajovány z obchodních důvodů.

Kromě toho mohou některé země chtít přidat do svých národních PRTR další prvky, jako je ohlašovací povinnost pro malé a střední podniky (SMEs). Vzhledem k možnosti budoucího vývoje Protokolu o PRTR a potřeby flexibility by mohlo být zajímavé zavést některé z těchto dalších prvků na dobrovolném nebo pilotním základě. V Nizozemsku například platí ustanovení umožňující jednotlivým provinciím požadovat po firmách, které jsou pod prahovými hodnotami pro ohlašování, aby ohlašovaly informace o svých emisích, pokud jsou tyto emise významné v místním měřítku.

A konečně budou země muset zvážit, jak do svých národních PRTR zahrnout údaje o rozptýlených zdrojích znečištění, pokud jsou již tyto údaje příslušnými orgány shromažďovány a lze je praktickým způsobem do registru zahrnout. Podle Protokolu o PRTR jsou pak povinny přijmout opatření k tomu, aby bylo takové ohlašování zahájeno, pokud zjistí, že žádné takové údaje o rozptýlených zdrojích neexistují.

Donucování

„Vhodná donucovací opatření“ k provedení ustanovení Protokolu, zmiňovaná v článku 3, odstavci 1, se budou

vztahovat na provozovatele, jakož i úřední osoby odpovědné za registraci, jednající ve zlém úmyslu, úmyslně nebo z nedbalosti, pokud toto chování může být na závadu implementace Protokolu. Strany mohou zvážit, zda by donucovací opatření měla zahrnovat sankce a zda by tyto sankce měly být správní a/nebo trestní. Zavedení obou typů sankcí by vytvořilo vícestupňový systém využití sankcí. Stejného výsledku se dosáhne, pokud budou k dispozici různé úrovně správních sankcí v závislosti na závažnosti přestupku. Sankce musí být přiměřené. Opakované porušování ohlašovací povinnosti nebo předkládání nepravdivých údajů může být považováno za vážnější přestupek než pouhé opoždění se s předložením informací.

Kromě toho Protokol požaduje po stranách, aby přijaly opatření chránící zaměstnance provozovny a osoby z řad veřejnosti, které ohlásí, že určitá provozovna porušila vnitrostátní právní předpisy provádějící Protokol (článek 3, odstavec 3). Jedním ze způsobů, jak to udělat, je uložit příslušným orgánům povinnost, aby zajistily anonymitu osob, které ohlásí toto porušení, a podpořit to zavedením pokut. Například ve Spojených státech byly zavedeny přísné pokuty za sankcionování, pronásledování nebo obtěžování této osoby v případech, kdy byla zjištěna její identita.

D. Regulační rámec pro účast veřejnosti a přístup k informacím a k právní ochraně

V zemích, které jsou stranami Aarhuské úmluvy, již bude k dispozici většina regulačního rámce, který je nutný pro splnění požadavků Protokolu o PRTR, pokud jde o přístup k informacím, účast veřejnosti a přístup k právní ochraně, ačkoli mohou být nutné určité úpravy v důsledku specifických Protokolu o PRTR.

Protokol o PRTR obsahuje zvláštní články zabývající se účastí veřejnosti, přístupem k informacím a přístupem k právní ochraně. Zahrnutí těchto článků do Protokolu je důležité z toho důvodu, že Protokol o PRTR je otevřen i pro státy, které nejsou stranami Úmluvy. Legislativní rámec pro každý z těchto pilířů je rozebrán níže.

Účast veřejnosti

Účast veřejnosti patří mezi základní prvky systému PRTR. Zkušenosti zemí s dlouhou tradicí systémů PRTR svědčí o tom, že zapojení veřejnosti je velmi

důležité pro dosažení úspěchu při vytváření PRTR. Zapojení veřejnosti pomáhá zvyšovat informovanost veřejnosti, včetně informovanosti o tom, jak PRTR využívat. Jelikož PRTR má být nástrojem pro veřejnost, měla by být veřejnost zapojena do jeho plánování a zavedení.

Obecná povinnost, pokud jde o účast veřejnosti, je formulována v článku 4.

Článek 4 – Obecná povinnost, pokud jde o účast veřejnosti

V souladu s tímto Protokolem každá strana vytvoří a bude spravovat veřejně přístupný vnitrostátní registr úniků a přenosů znečišťujících látek, který: (...) (i) bude umožňovat účast veřejnosti při jeho vývoji a úpravách ...

Rámeček 7: Článek 4 – Obecná povinnost, pokud jde o účast veřejnosti

Strany Aarhuské úmluvy by měly mít národní legislativu poskytující obecné právo účastnit se na rozhodování, která mají vliv na životní prostředí (článek 8). Pokud strana Protokolu není stranou Aarhuské úmluvy a takovou legislativu nemá, bude muset vytvořit právní rámec pro tři pilíře (t.j. články 11, 13 a 14) podle Protokolu o PRTR. Prvky, které vyžaduje Protokol o PRTR, jsou uvedeny v rámečku 8.

Seznam prvků národní legislativy týkající se účasti veřejnosti

1. Zajištění vhodných možností účasti veřejnosti na vývoji PRTR (článek 13, odstavec 1);
2. Zajištění toho, aby veřejnost měla včas přístup k informacím o navrhovaných opatřeních (článek 13, odstavec 3);
3. Poskytnutí možnosti přístupu k informacím o navrhovaných opatřeních týkajících se vývoje PRTR (článek 13, odstavec 2);
4. Náležité přihlídnutí ke všem vyjádřením veřejnosti (článek 13, odstavec 4).

Rámeček 8: Seznam prvků národní legislativy týkající se účasti veřejnosti

Široká veřejnost musí mít přiznáno zákonné právo účasti. Pro zajištění těchto práv se doporučuje právní nástroj. Pokud již existuje příslušná legislativa, může být potřeba upravit ji nebo dále rozvinout prostřednictvím sdělení, rozhodnutí nebo jiných sekundárních předpisů, které jsou dostatečně šířeny a jsou k dispozici veřejnosti. Strany Aarhuské úmluvy mohou rovněž chtít vytvořit zvláštní pravidla pro účast veřejnosti při vytváření nebo úpravách PRTR, jako je koordinační orgán nebo delší lhůty.

Protokol o PRTR uvádí dva případy, kdy je účast veřejnosti relevantní: (a) při vytváření PRTR a (b) při úpravách PRTR. V obou těchto případech by měly být příležitosti pro účast veřejnosti poskytnuty v časném stádiu, kdy to může ovlivnit rozhodovací proces. Ačkoli minimální požadavky Protokolu musí být vždy splněny, jakékoli vyjádření veřejnosti může ovlivnit to, jak budou splněny, a to, zda národní PRTR půjde dále.

(a) Účast veřejnosti při vytváření PRTR

Proces účasti při vytváření nebo vývoji PRTR bude zásadní pro budoucí úspěch systému. Je důležité zapojit všechny zainteresované strany, t.j. provozovny podávající hlášení, nevládní organizace (NGO) a občanská sdružení, pracovníky provozoven, zdravotníky, úředníky zabý-

vající se omezováním znečištění, místní orgány a akademické kruhy. Ty země, které musí vyvíjet své PRTR od začátku, budou mít velký přínos ze zkušeností jiných zemí.

(b) Zapojení zainteresovaných osob

Zapojení zainteresovaných osob může být umožněno vytvořením národního koordinačního orgánu (viz kapitola I, část A), který usnadní konzultace v úplně první fázi. Tato počáteční pracovní skupina nebo orgán může být užitečný pro prodiskutování různých možností vytváření PRTR. Jeho závěry mohou být předloženy pro širší připomínkování. Tento proces širšího připomínkování, například internetové připomínkování, může mít delší lhůty, ve kterých může reagovat veřejnost, aby byla zajištěna účast široké veřejnosti na vytváření PRTR.

(c) Informování veřejnosti

Pro zajištění toho, aby veřejnosti byly poskytnuty dostatečné příležitosti k účasti, mohou některé strany chtít zavést podrobná pravidla. Tato pravidla mohou například specifikovat to, jak informovat veřejnost, jak by měla být zveřejněna příležitost podávat připomínky (například pomocí hromadných sdělovacích prostředků nebo regionálních médií; úředních věstníků nebo jiných vhodných způsobů; informačních tabulí na radnicích nebo jiných vhodných budo- vácích; nebo poštou).

(d) Zajištění účasti veřejnosti

Pravidla pro účast veřejnosti mohou rovněž obsahovat přiměřené lhůty pro veřejnost, aby předložila svoje připomínky a názory, například jeden nebo dva měsíce. Je dobrou praxí, aby pro konkrétní kolo připomínkového řízení byla konečná lhůta uváděna jako jasné datum, například 17. listopadu, a nikoli jako časové období.

Pravidla pro účast veřejnosti mohou zajišťovat, že připomínky mohou být zaslány jak elektronicky, tak jinými než elektronickými prostředky. V každém případě bude důležité jasné identifikovat příslušný orgán, kterému mají být tyto připomínky zasílány. Mohou sem patřit i regionální nebo místní orgány, které následně předají připomínky příslušnému orgánu vytvářejícímu nebo upravujícímu PRTR.

(e) Přihlédnutí k vyjádřením veřejnosti

Protokol o PRTR uvádí, že orgán, který činí rozhodnutí, musí přihlédnout k připomímkám veřejnosti. Strany tudíž rovněž musí stanovit procedury pro podání zpráv o tom, jak bylo v konečném rozhodnutí přihlédnuto k připomímkám veřejnosti, například kolik připomínek bylo podáno, jak se orgán s těmito připomínkami vypořádal a proč některé návrhy nebyly akceptovány a proč jiné byly nakonec přijaty.

Proces připomínkování ve Velké Británii

Ve Velké Británii většina návrhů zákonů prochází veřejným připomínkovým řízením v souladu s Kodexem Úřadu vlády o veřejném připomínkování. Tento Kodex stanoví řadu bodů, které musí být vzaty v úvahu během procesu připomínkování. Kritérium 4 se zabývá zpětnou vazbou pokud jde o získané odpovědi a způsob, jakým proces připomínkování ovlivňuje politiku. Každé připomínkování je zveřejněno na internetu a zainteresovaným osobám jsou rovněž zaslány vytištěné kopie a ty jsou též k dispozici veřejnosti. Obecně je lhůta pro připomínkování 12 týdnů a poté jsou zpracovány získané odpovědi.

Rámeček 9: Proces připomínkování realizovaný ve Velké Británii Ministerstvem pro životní prostředí, výživu a otázky venkova, jako příklad účasti veřejnosti za využití elektronických prostředků

(f) Účast veřejnosti na úpravách PRTR

Při vývoji a úpravách PRTR musí být umožněna účast veřejnosti (článek 4 (i)). Ve světle tohoto obecnějšího článku 4 (i) je potřeba interpretovat článek 13, odstavec 1, který stanoví, že každá strana zajistí v rámci svých vnitrostátních právních předpisů vhodné možnosti pro účast veřejnosti na vývoji svého národního registru a článek 13, odstavec 3, který stanoví, že každá strana zajistí, aby po přijetí rozhodnutí o vytvoření nebo podstatné změně registru byly včas zveřejněny informace o příslušném rozhodnutí a aspektech, na kterých je založeno.

Podstatnými změnami systému PRTR může být zahrnutí dalších činností a znečišťujících látek nebo snížení prahových hodnot.

Strana se může rozhodnout, že pokaždé, když je plánována podstatná změna PRTR, využije k tomu výše uvedený národní koordinační orgán. V případě ostatních změn se strana může rozhodnout, že pouze zveřejní návrh na internetových stránkách a dalších relevantních místech (například v úředních věstnících) a provede normální připomínkové řízení.

Účast veřejnosti a PRTR – Příklad dialogu TRI se zainteresovanými osobami

Když mají proběhnout změny v Registru toxických úniků (TRI), zahájí Agentura pro ochranu životního prostředí USA (USEPA) dialog se zainteresovanými osobami, který sestává z různých fází, jichž se zainteresované osoby mohou účastnit. Tento dialog zahrnuje dokumenty sloužící jako podklady a online dialog nebo „virtuální setkání s veřejností“. Proces je oznámen na internetovém portálu TRI, je však rovněž zveřejněn ve Federálním registru a EDOCKET. Návrh zahrnuje shrnutí, informace sloužící jako podklady, vysvětlující memorandum, konečnou lhůtu pro zaslání připomínek (konkrétní datum) a pokyny, jak připomínky zaslat, včetně adres a možností elektronického podání, například e-mailem nebo podání přes portál eRulemaking, jakož i podání poštou a osobně. Každý rok je rovněž organizována národní konference o TRI, na které jsou prodiskutovávány otázky týkající se TRI.

Rámeček 10: Účast veřejnosti a PRTR – Příklad dialogu TRI se zainteresovanými osobami

Strany se mohou rovněž rozhodnout, že umožní veřejnosti, aby navrhovala změny PRTR. V mnoha případech mohou takovéto návrhy zlepšit systém a poukázat na to, jaké jsou potřeby různých uživatelů. Návrh je možné posílat prostřednictvím internetu nebo rovněž poštou na určený příslušný orgán pro PRTR.

Přístup k informacím a k právní ochraně

Důležitým aspektem, pokud jde o právní rámec přístupu k informacím, je to, že strany by měly mít relevantní legislativu, která se zabývá šířením informací o záležitostech životního prostředí a přístupem k takovým informacím, a obsahuje konkrétní ustanovení o utajení. U stran Aarhuské úmluvy taková obecná pravidla v mnoha případech již existují.

Seznam legislativních prvků, týkajících se přístupu k informacím a přístupu k právní ochraně

1. Zajištění toho, aby údaje byly snadno přístupné veřejnosti elektronickými prostředky, aniž by musel být uveden určitý zájem (článek 11, odstavec 1).
2. Pokud elektronický přístup není k dispozici, musí být údaje poskytnuty na požádání během jednoho měsíce jiným efektivním způsobem a musí být usnadněn elektronický přístup na veřejně dostupných místech (nejsou-li údaje snadno přístupné veřejnosti elektronickými prostředky) (článek 11, odstavce 2 a 5).
3. Zajištění toho, aby byl přístup bezplatný nebo aby jakékoli poplatky nepřekročily rozumnou výši (článek 11, odstavce 3 a 4).
4. Zajištění přístupu k právní ochraně, včetně možnosti přezkoumání (článek 14).

Rámeček 11: Seznam legislativních prvků, týkajících se přístupu k informacím a přístupu k právní ochraně

Legislativou týkající se přístupu k informacím může být rámcový nástroj zabývající se přístupem k informacím a přístupem k právní ochraně obecně, nebo speciální nástroj vytvořený tak, aby řešil zavedení PRTR. V každém případě by tato legislativa měla zajistit, že údaje z PRTR budou snadno elektronicky přístupné pro veřejnost, například prostřednictvím telekomunikačních sítí. Pokud nejsou snadno veřejně dostupné elektronickými prostředky, potom by legislativa měla stanovit, jak bude PRTR veřejně přístupný jinými efektivními způsoby, včetně přístupnosti na požádání nebo usnadnění elektronického přístupu na veřejně dostupných místech.

Strany by měly nejprve analyzovat svoji legislativu týkající se přístupu k informacím, s cílem posoudit, jestli

je potřeba tuto legislativu měnit, aby byly splněny požadavky Protokolu o PRTR. Státy, které nejsou stranami Úmluvy, by měly věnovat pozornost zejména důvodům pro utajení, jelikož tyto důvody jsou omezenější než důvody podle Úmluvy a mohou být nutné změny národní legislativy (podrobnější vysvětlení viz kapitola V, část B).

Pokud jde o přístup k právní ochraně, článek 14 Protokolu v zásadě opakuje začátek článku 9 Úmluvy. Nejde dále, než jaká jsou ustanovení Úmluvy, která jsou širší a pokrývají více případů. Strany Úmluvy by tudíž měly vzít tento aspekt v úvahu, jelikož k implementaci v legislativě již mohlo dojít. Nicméně ostatní strany budou muset vytvořit právní rámec, který tento článek vyžaduje. V tomto směru mohou být užitečné dokumenty poskytující návody týkající se Úmluvy.

E. Implementace pomocí organizací regionální hospodářské integrace

Protokol o PRTR umožňuje organizacím regionální hospodářské integrace, jako je Evropské společenství, aby byly jeho stranami (článek 24) a zmiňuje se o organizacích regionální hospodářské integrace ve čtyřech dalších člancích:

- (a) v článku 8, odstavci 3, který se týká cyklu ohlašování (podrobnosti viz kapitola IV);
- (b) v článku 17, odstavci 4, který umožňuje organizacím regionální hospodářské integrace, které nejsou stranami Protokolu, aby se účastnily schůzí zasedání stran jako pozorovatelé;
- (c) v článku 18, odstavci 2: organizace regionální hospodářské integrace mají hlasovací právo v otázkách své působnosti (počet hlasů odpovídá počtu jejich členských států, které jsou stranami);
- (d) v článku 26, odstavcích 3 a 4: nástroje pro přistoupení.

Jednou z otázek, kterými se tyto organizace musí zabývat, je definování rozsahu jejich působnosti ve

vztahu k záležitostem, které upravuje Protokol. Organizace regionální hospodářské integrace musí totiž ve své listině o přistoupení uvést prohlášení ohledně rozsahu své působnosti ve vztahu k záležitostem upraveným v Protokolu a musí rovněž informovat deponitáře o jakýchkoli podstatných změnách v rozsahu své působnosti (článek 26, odstavec 4).

Organizace regionální hospodářské integrace má mezinárodní odpovědnost za splnění ustanovení Protokolu v rámci své oblasti působnosti.

Pokud je Protokol implementován organizací regionální hospodářské integrace, může to mít mnoho výhod v tom, že to přináší sblížení snah členských států a šetří náklady na vytváření PRTR (podrobnosti viz kapitola VI). Nicméně členské státy organizace regionální hospodářské integrace, které jsou samy stranami Protokolu o PRTR, jsou kromě toho povinny implementovat Protokol národně.

III. Rozsah Protokolu

Protokol o PRTR se vztahuje na 64 činností a 86 látek a kategorií látek. Ačkoli se úzce podobá systému EU na základě Směrnice o IPPC, vztahuje se Protokol na více činností a látek. Tato kapitola se zabývá rozsahem Protokolu, pokud jde o činnosti, látky a typy úniků. Poté podrobněji popisuje ohlašování úniků a přenosů.

Článek 6 Protokolu, který se týká rozsahu registru, stanoví, že strany musí přezkoumávat požadavky na ohlašování na základě zkušeností získaných při implementaci a revidovat seznamy činností, znečišťujících látek a prahových hodnot v přílohách Protokolu.

A. Činnosti

Protokol se vztahuje na 64 činností seskupených podle sektorů (odvětví energetiky, výroba a zpracování kovů, zpracování nerostů, chemický průmysl, nakládání s odpady a odpadními vodami, výroba a zpracování papíru a dřeva, intenzivní živočišná výroba a akvakultura, živočišné a rostlinné produkty z odvětví potravin a nápojů a ostatní činnosti). Základní činnosti jsou uvedeny níže v tabulce 1.

Činnosti, na které se Protokol vztahuje, jsou uvedeny v příloze I Protokolu. Tento seznam do značné míry vychází z přílohy I Směrnice o IPPC a zahrnuje její kapacitní prahové hodnoty.⁷⁾ Příloha I Protokolu však obsahuje i některé další činnosti, včetně těžby, čištění komunálních odpadních vod, chovu vodních živočichů a stavby lodí.

č.	Činnost
1.	Odvětví energetiky
(a)	Rafinerie minerálních olejů a plynu
(b)	Zařízení na zplyňování a zkapalňování
(c)	Tepelné elektrárny a další spalovací zařízení
(d)	Koksovací pece
(e)	Rotační mlýny na uhlí
(f)	Zařízení na výrobu uhelných výrobků a pevného bezdýmného paliva
2.	Výroba a zpracování kovů
(a)	Zařízení na pražení nebo slinování kovové rudy (včetně siričkové rudy)
(b)	Zařízení na výrobu surového železa nebo oceli (primární nebo sekundární tavení), včetně kontinuálního lití
(c)	Zařízení na zpracování železných kovů: <ul style="list-style-type: none"> (i) válcovny za tepla (ii) kovárny s buchary (iii) nanášení ochranných povlaků z roztavených kovů
(d)	Slévárny železných kovů
(e)	Zařízení: <ul style="list-style-type: none"> (i) na výrobu surových neželezných kovů z rudy, koncentrátů nebo druhotných surovin metalurgickými, chemickými nebo elektrolytickými procesy (ii) na tavení, včetně slévání slitin, neželezných kovů, včetně přetavovaných výrobků (rafinace, výroba odlitků atd.)
(f)	Zařízení pro povrchovou úpravu kovů a plastických hmot s použitím elektrolytických nebo chemických postupů

⁷⁾ Směrnice o IPPC je rovněž základem přílohy I Aarhuské úmluvy.

č.	Činnost
3.	Zpracování nerostů
(a)	Podpovrchová těžba a související činnosti
(b)	Povrchová těžba
(c)	Zařízení na výrobu: <ul style="list-style-type: none"> (i) cementářského slínku v rotačních pecích (ii) vápna v rotačních pecích (iii) cementářského slínku nebo vápna v jiných pecích
(d)	Zařízení na výrobu azbestu a výrobků na bázi azbestu
(e)	Zařízení na výrobu skla, včetně skleněných vláken
(f)	Zařízení na tavení minerálních materiálů, včetně výroby minerálních vláken
(g)	Zařízení na výrobu keramických výrobků vypalováním, zejména krytinových tašek, cihel, žáruvzdorných tvárnic, obkládaček, kameniny nebo porcelánu
4.	Chemický průmysl
(a)	Chemická zařízení na výrobu základních organických chemických látek v průmyslovém měřítku, jako jsou: <ul style="list-style-type: none"> (i) jednoduché uhlovodíky (lineární nebo cyklické, nasycené nebo nenasycené, alifatické nebo aromatické) (ii) kyslíkaté deriváty uhlovodíků, jako alkoholy, aldehydy, ketony, karboxylové kyseliny, estery, acetáty, ethery, peroxidy, epoxidové pryskyřice (iii) organické sloučeniny síry (iv) organické sloučeniny dusíku, jako aminy, amidy, nitroderiváty, nitrily, kyanatany, isokyanatany (v) organické sloučeniny fosforu (vi) halogenderiváty uhlovodíků (vii) organokovové sloučeniny (viii) základní plastické hmoty (polymery, syntetická vlákna a vlákna na bázi celulózy) (ix) syntetické kaučuky (x) barviva a pigmenty (xi) povrchově aktivní látky a tenzidy
(b)	Chemická zařízení na výrobu základních anorganických chemických látek v průmyslovém měřítku, jako jsou: <ul style="list-style-type: none"> (i) plyny, jako čpavek, chlor nebo chlorovodík, fluor nebo fluorovodík, oxidy uhlíku, sloučeniny síry, oxidy dusíku, vodík, oxid siřičitý, karbonylchlorid (ii) kyseliny, jako kyselina chromová, kyselina fluorovodíková, kyselina fosforečná, kyselina dusičná, kyselina na chlorovodíková, kyselina sírová, oleum, kyselina siřičitá (iii) zásady, jako hydroxid amonný, hydroxid draselný, hydroxid sodný (iv) soli, jako chlorid amonný, chlorečnan draselný, uhličitán draselný, uhličitán sodný, perboritan, dusičnan stříbrný (v) nekovy, oxidy kovů či jiné anorganické sloučeniny, jako karbid vápníku, křemík, karbid křemíku
(c)	Chemická zařízení na výrobu hnojiv na bázi fosforu, dusíku a draslíku (jednoduchých nebo směsných) v průmyslovém měřítku
(d)	Chemická zařízení na výrobu základních prostředků na ochranu rostlin a biocidů v průmyslovém měřítku
(e)	Zařízení využívající chemické nebo biologické procesy k výrobě základních farmaceutických výrobků v průmyslovém měřítku
(f)	Zařízení na výrobu výbušnin a pyrotechnických výrobků v průmyslovém měřítku
5.	Nakládání s odpady a odpadními vodami
(a)	Zařízení na spalování, pyrolýzu, využití, chemické zpracování nebo skládkování nebezpečných odpadů
(b)	Zařízení na spalování komunálních odpadů
(c)	Zařízení na odstraňování odpadů neklasifikovaných jako nebezpečné
(d)	Skládky (s výjimkou skládek inertního odpadu)
(e)	Zařízení na odstraňování nebo využívání mrtvých těl zvířat a odpadů živočišného původu
(f)	Komunální čistírny odpadních vod
(g)	Samostatně provozované čistírny průmyslových odpadních vod, které slouží pro jednu nebo více činností uvedených v této příloze

č.	Činnost
6.	Výroba a zpracování papíru a dřeva
(a)	Průmyslové závody na výrobu buničiny ze dřeva nebo podobných vláknitých materiálů
(b)	Průmyslové závody na výrobu papíru a lepenky a jiných primárních výrobků ze dřeva (jako je dřevotříska, dřevovláknité desky a překližka)
(c)	Průmyslové závody na konzervaci dřeva a výrobků ze dřeva chemikáliemi
7.	Intenzivní živočišná výroba a akvakultura
(a)	Zařízení pro intenzivní chov drůbeže nebo prasat
(b)	Intenzivní akvakultura
8.	Živočišné a rostlinné produkty z odvětví potravin a nápojů
(a)	Jatky
(b)	Úprava a zpracování za účelem výroby potravin a nápojů: (i) ze surovin živočišného původu (jiných než mléka) (ii) ze surovin rostlinného původu
(c)	Úprava a zpracování mléka
9.	Ostatní činnosti
(a)	Závody na předúpravu (operace jako praní, bělení, mercerace) nebo barvení vláken či textilií
(b)	Závody na vydělávání kůží a kožešin
(c)	Zařízení pro povrchovou úpravu látek, předmětů nebo výrobků, používající organická rozpouštědla, zejména provádějící apreturu, potiskování, pokovování, odmašťování, nepromokavou úpravu, úpravu rozměrů, barvení, čištění nebo impregnaci
(d)	Zařízení na výrobu uhlíku (vysokoteplotní karbonizací uhlí) nebo elektrografitu vypalováním či grafitizací
(e)	Zařízení na stavbu a nátěr lodí nebo odstraňování nátěru z lodí

Tabulka 1: Činnosti podle přílohy 1

Pro Protokol byl využit seznam ze Směrnice o IPPC, v první řadě z toho praktického důvodu, že mnohé země EHK OSN byly členy EU nebo se jimi měly stát, a již v nich tedy fungovaly systémy omezování emisí znečišťujících látek z provozoven provádějících tyto činnosti. Druhým důvodem bylo to, že tyto činnosti, společně s dodatečnými činnostmi uvedenými v Protokolu, byly odpovědné za přibližně 90 % průmyslového znečištění. Informace o únicích z provozoven provádějících činnosti uvedené v příloze I by tak měly veřejnosti poskytnout dobrý celkový obraz o úrovni znečištění z průmyslových zařízení. Na národní úrovni je možné přidat další činnosti, pokud to strana považuje za vhodné. Informace o únicích (znečištění) v cílové oblasti doplňují informace o rozptýlených zdrojích, které jsou rovněž požadovány Protokolem.

Při rozhodování, na které provozovny provádějící činnosti uvedené v příloze I Protokolu se bude vztahovat ohlašovací povinnost, bude nutné rozhodnout se při stanovení prahových hodnot pro ohlašování mezi systémem EU a severoamerickým systémem. Cílem obou systémů je zaměřit ohlašovací povinnosti na větší provozovny, které jsou odpovědné za většinu emisí znečišťujících látek, každý ze systémů však při

určení toho, na které provozovny se vztahuje ohlašovací povinnost, využívá různé prahové hodnoty pro ohlašování. EU využívá prahové hodnoty pro ohlašování, které jsou založeny na kapacitě provozovny, například její spotřebě energie, objemu výroby nebo vstupní kapacitě (příloha I, sloupec 1 Protokolu o PRTR) a únicích (příloha II, sloupec 1). Kanada a USA využívají prahové hodnoty pro ohlašování vycházející z počtu zaměstnanců (příloha I, sloupec 2) a prahové hodnoty pro výrobu, zpracování nebo použití (MPU) (příloha II, sloupec 3), přičemž v případě posledně uvedených hodnot se jedná o množství znečišťujících látek měřené v kilogramech za rok. Oba systémy mají své výhody a nevýhody.

V systému MPU musí provozovny, které překročí prahovou hodnotu, ohlašovat i ty nejmenší úniky, zatímco v případě systému využívajícího jako prahovou hodnotu kapacitu, musí být úniky ohlašovány pouze pokud jsou nad konkrétní prahovou hodnotou pro konkrétní látku. Provozovny, které nepřekročí prahovou hodnotu MPU, nemusí hlásit žádné úniky. Předpokládá se, že praktické výsledky při výběru jednoho či druhého systému jsou dosti podobné.

B. Látky

V příloze II Protokolu o PRTR je uvedeno 86 znečišťujících látek a kategorií látek. Na vytvoření přílohy II byly použity seznamy látek regulovaných řadou mezinárodních nástrojů, včetně:

- seznamu látek ve Směrnici o IPPC/Evropském registru emisí znečišťujících látek (EPER);
- seznamu prioritních látek v Rámcové směrnici EU o vodě;
- základních látek regulovaných Rámcovou úmluvou OSN o změně klimatu; a
- látek regulovaných Stockholmskou úmluvou o persistentních organických polutantech (POPs), Rotterdamskou úmluvou o postupu předchozího souhlasu pro určité nebezpečné chemické látky a pesticidy v mezinárodním obchodu, Úmluvou o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku, Mezinárodní úmluvou o zabránění znečišťování z lodí a Úmluvou EHK OSN o dálkovém znečišťování ovzduší přecházejícím hranice států.

Předpokládalo se, že tyto seznamy pokrývají klíčové znečišťující látky. Vyjednávači měli rovněž za cíl vyhnout se překrývání a duplicitě při ohlašování mezi těmito nástroji. Nakonec se dohodli na 86 látkách a kategoriích látek, včetně skleníkových plynů, látek

poškozujících ozonovou vrstvu, těžkých kovů, pesticidů, prekurzorů acidifikace a persistentních organických znečišťujících látek (viz tabulka 2).

Protokol klade důraz na velikost znečištění. Protokol se snaží nalézt rovnováhu mezi zátěží, kterou představuje ohlašování, a relevancí poskytovaných informací. Místo toho, aby pokrýval velký počet znečišťujících látek, soustředí se Protokol na úniky omezeného počtu konkrétních znečišťujících látek a kategorií znečišťujících látek, aby představil celkový obraz velikosti znečištění. Toto je jedním z rozdílů mezi PRTR a systémem Registru toxických úniků (TRI), který je založen hlavně na otázkách chemické bezpečnosti a specifikuje stovky jednotlivých znečišťujících látek.

Protokol o PRTR místo toho identifikuje řadu důležitých skupin látek, jako je celkový organický uhlík (TOC), halogenované organické sloučeniny, fenoly, polétavý prach (PM₁₀), dioxiny, polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU), kyanidy, fluoridy, nemethanové těkavé organické sloučeniny (NMVOC), perfluoruhlovodíky (PFC) a hydrochlorfluoruhlovodíky (HCFC), jakož i klíčové jednotlivé znečišťující látky. Tyto skupiny pokrývají potenciálně tisíce samostatných látek.

Methan (CH ₄)	1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH)
Oxid uhelnatý (CO)	Lindan
Oxid uhličitý (CO ₂)	Mirex
Fluorované uhlovodíky (HFC)	PCDD + PCDF (dioxiny + furany) (jako Teq)
Oxid dusný (N ₂ O)	Pentachlorbenzen
Amoniak (NH ₃)	Pentachlorfenol (PCP)
Nemethanové těkavé organické sloučeniny (NMVOC)	Polychlorované bifenyly (PCB)
Oxidy dusíku (NO _x / NO ₂)	Simazin
Perfluoruhlovodíky (PFC)	Tetrachlorethylen (PER)
Fluorid sírový (SF ₆)	Tetrachlormethan (TCM)
Oxidy síry (SO _x / SO ₂)	Trichlorbenzeny (TCBs)
Celkový dusík	1,1,1-trichlorethan
Celkový fosfor	1,1,2,2-tetrachlorethan
Hydrochlorfluoruhlovodíky (HCFC)	Trichlorethylen
Chlorfluoruhlovodíky (CFC)	Trichlormethan
Halony	Toxafen
Arsen a sloučeniny (jako As)	Vinylchlorid
Kadmium a sloučeniny (jako Cd)	Anthracen
Chrom a sloučeniny (jako Cr)	Benzen
Měď a sloučeniny (jako Cu)	Bromované difenylethery (PBDE)
Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	Nonylfenol ethoxyláty (NP/NPE) a související látky
Nikl a sloučeniny (jako Ni)	Ethylbenzen
Olovo a sloučeniny (jako Pb)	Ethylenoxid

⁸⁾ Viz CEP/WG.5/AC.2/2001/7

Zinek a sloučeniny (jako Zn)	Isoproturon
Alachlor	Naftalen
Aldrin	Sloučeniny organocínu (jako celkové Sn)
Atrazin	Di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP)
Chlordan	Fenoly (jako celkové C)
Chlordecon	Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU)
Chlorfenvinfos	Toluen
Chloroalkany, C ₁₀ -C ₁₃	Tributylcín a sloučeniny
Chlorpyrifos	Trifenylcín a sloučeniny
DDT	Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)
1,2-dichlorethan (EDC)	Trifluralin
Dichlormethan (DCM)	Xyleny
Dieldrin	Chloridy (jako celkové Cl)
Diuron	Chlor a anorganické sloučeniny (jako HCl)
Endosíran	Azbest
Endrin	Kyanidy (jako celkové CN)
Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	Fluoridy (jako celkové F)
Heptachlor	Fluor a anorganické sloučeniny (jako HF)
Hexachlorbenzen (HCB)	Kyanovodík (HCN)
Hexachlorbutadien (HCBD)	Polétavý prach (PM ₁₀)

Tabulka 2: Látky uvedené v příloze II Protokolu o PRTR

Mnohé z látek uvedených v příloze I jsou na základě mezinárodních dohod výrazně omezeny, zakázány nebo se postupně přestávají používat. Do Protokolu o PRTR byly zahrnuty pro úplnost, ačkoli ve většině

případů bude jejich používání a tudíž i jejich ohlašování omezené.

Strany mohou do svých národních PRTR zahrnout další látky, pokud to považují za vhodné.

C. Úniky

Článek 2, odstavec 7 – Definice úniků

„Únikem“ se rozumí jakékoli zavedení znečišťujících látek do životního prostředí v důsledku jakékoli lidské činnosti, ať už úmyslné nebo havarijní, pravidelné nebo nepravidelné, včetně rozlití, emítování, vypuštění, injektaže, odstraňování nebo skládkování, nebo prostřednictvím kanalizačních systémů bez konečného čištění odpadních vod.

Rámeček 1: Článek 2, odstavec 7 – Definice úniků

Termín „úniky“, jak je používán v Protokolu o PRTR, pokrývá řadu termínů používaných v různých zemích k označení zavádění znečišťujících látek do životního prostředí, jako jsou termíny:

- emise (termín často používaný k označení zavádění znečišťujících látek do životního prostředí z bodových zdrojů); a
- vypouštění (termín dříve používaný pro zavádění znečišťujících látek do vody).

Definice Protokolu je široká v tom, že pokrývá jak rutinní, tak nerutinní úniky, jako jsou náhodné úniky. Samotná definice má tři hlavní prvky.

- Zavedení znečišťujících látek: Protokol neváže definici úniků na konkrétní znečišťující látky uvedené v příloze I, čímž umožňuje dynamický přístup, který neomezuje, jaké znečišťující látky mohou být zahrnuty do PRTR;
- Do životního prostředí: Protokol zmiňuje životní prostředí obecně, používá nicméně přístup vycházející z jednotlivých složek životního prostředí v tom, že vyžaduje ohlašování úniků do ovzduší, vody a půdy; a
- V důsledku lidské činnosti: ohlašování musí být pouze ty úniky, které jsou přímo (bodové zdroje) nebo nepřímo (rozptýlené zdroje, včetně zemědělství a dopravy) důsledkem lidské činnosti.

Úniky, které jsou důsledkem přírodních jevů, jako jsou vulkanické výbuchy, nemusí být ohlašovány. Náhodné úniky z provozu v důsledku přírodního jevu, jako je povodeň, mají být ohlašovány, jelikož znečišťující látky vznikají lidskou činností.

Kategorie úniků

Článek 7, odstavec 6 – Úniky a přenosy, ke kterým došlo při běžných činnostech a v důsledku mimořádných událostí

Informace uvedené v odst. 5 písm. c) až e) zahrnují informace o únicích a přenosech, ke kterým došlo při pravidelných činnostech a v důsledku mimořádných událostí.

Rámec 2: Článek 7, odstavec 6 – Úniky a přenosy, ke kterým došlo při běžných činnostech a v důsledku mimořádných událostí

Protokol o PRTR se vztahuje na úniky, které jsou jak „rutinní, tak nerutinní“ a buď „úmyslné nebo

náhodné“ (článek 2). Článek 7, odstavec 6 zdůrazňuje, že provozovatelé jsou povinni ohlašovat úniky ve všech případech. Tento článek uvádí nerutinní a náhodné úniky jako „mimořádné události“. Je například potřeba ohlásit úniky, ke kterým došlo při výbuchu v důsledku nehody. Závěrem lze říci, že provozovatelé musí hlásit všechny úniky.

Rozptýlené zdroje

Ohlašování úniků z rozptýlených zdrojů je jedním ze základních prvků PRTR podle Protokolu (článek 4, odstavec (b)). Tato otázka bude podrobněji rozebrána v kapitole IV tohoto Návodu.

D. Přenosy mimo lokalitu

Článek 2, odstavec 8 – Definice přenosů mimo lokalitu

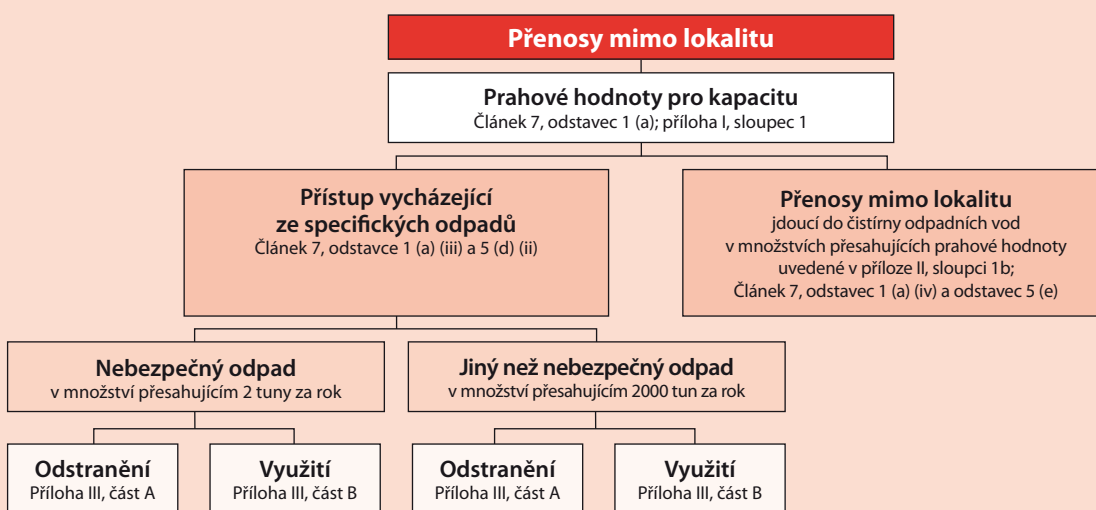
„Přenosem mimo lokalitu“ se rozumí přesun znečišťujících látek nebo odpadů, určených k odstranění nebo využití, a znečišťujících látek v odpadních vodách, určených k vyčištění, mimo hranice provozovny.

Rámec 3: Článek 2, odstavec 8 – Definice přenosů mimo lokalitu

Zatímco koncept „úniků“ je obecně chápán tak, že pokrývá situace, kdy jsou znečišťující látky emitovány nebo zaváděny do životního prostředí z provozovny

nebo jiných zdrojů, vztahuje se koncept „přenosů“ na přesuny znečišťujících látek v rámci provozovny nebo mezi provozovnami. Protokol pokrývá pouze přenosy „mimo lokalitu“. Požadavky na ohlašování pro přenosy mimo lokalitu ilustrují obrázky I, II a III. Podle Protokolu si musí každá strana v případě ohlašování přenosů odpadů mimo lokalitu vybrat mezi přístupem vycházejícím ze specifických znečišťujících látek a přístupem vycházejícím ze specifických odpadů. Tyto alternativy jsou někdy označovány jako „dvocestný přístup“ k ohlašování a jsou rovněž ilustrovány na obrázku IV jako možnosti 1 (přístup vycházející ze specifických odpadů) a možnosti 2 a 3 (přístup vycházející ze specifických znečišťujících látek).

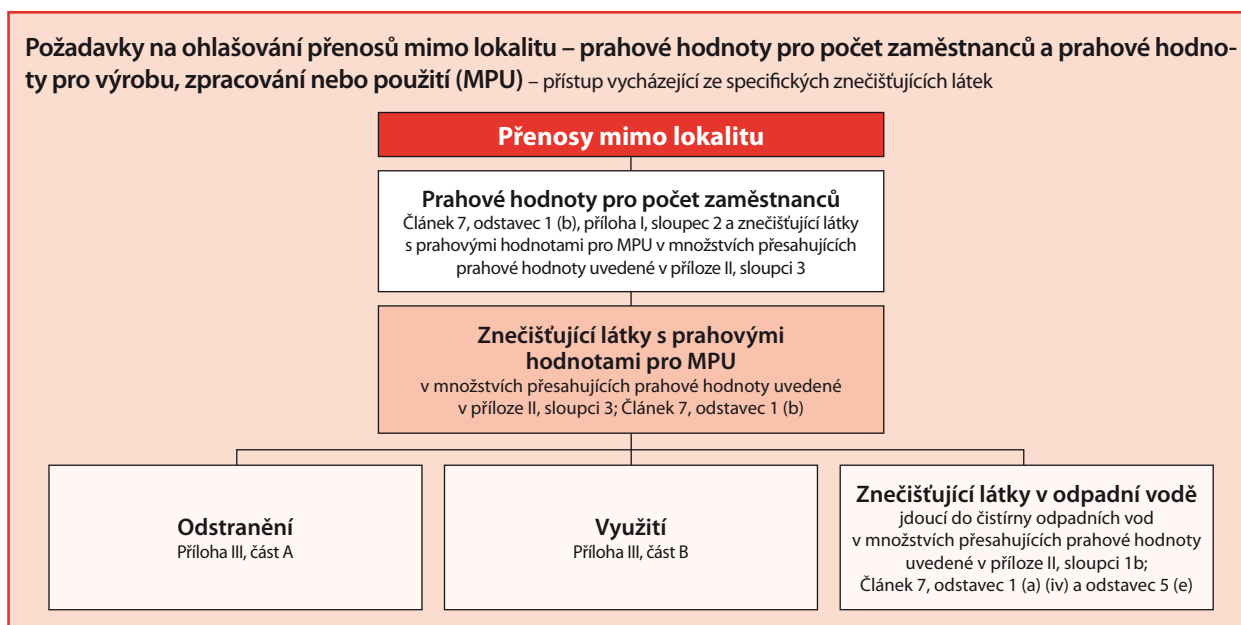
Požadavky na ohlašování přenosů mimo lokalitu – prahové hodnoty pro kapacitu – přístup vycházející ze specifických odpadů

Obrázek I: Požadavky na ohlašování přenosů mimo lokalitu – prahové hodnoty pro kapacitu – přístup vycházející ze specifických odpadů (možnost 1 na obrázku IV)

Obrázek II: Požadavky na ohlašování přenosů mimo lokalitu – prahové hodnoty pro kapacitu – přístup vycházející ze specifických znečišťujících látek (možnost 2 na obrázku IV)

Obrázek III: Požadavky na ohlašování přenosů mimo lokalitu – prahové hodnoty pro počet zaměstnanců a prahové hodnoty pro výrobu, zpracování nebo použití (MPU) – přístup vycházející ze specifických znečišťujících látek

Požadavky na ohlašování budou záviset na tom, kterou z těchto dvou cest si každá strana nebo organizace regionální hospodářské integrace zvolí a dále na tom, zda je jako prahová hodnota pro ohlašování zvolena kapacita nebo počet zaměstnanců.

Při rozhodování, zda musí být pohyb ohlášen jako „přenos mimo lokalitu“, je referenčním místem provozovna a hranice provozovny musí být jasně definovány. Je tudíž zásadní, jak je v Protokolu definována provozovna: může zahrnovat jedno nebo více „zařízení“ na stejném „místě“ nebo v přilehlých „místech“ (viz příloha I). Pohyb znečišťujících látek

nebo odpadů mezi dvěma zařízeními stejné provozovny na stejném místě nebo na přilehlých místech bude tedy přenosem uvnitř provozovny a tudíž se na ní nevztahuje ohlašovací povinnost. Například, pokud jedno zařízení odstraňuje odpad v jiném zařízení, jako je spalovna, která je součástí stejné provozovny, potom odstraňování odpadu nemusí být hlášeno, jelikož je považováno za „přenos uvnitř provozovny“. Nicméně budou muset být hlášeny úniky emisí ze spalování jako úniky do ovzduší a budou muset být hlášeny jakékoli pevné nebo kapalné odpady zbývající po spálení a ze zařízení na čištění spalin, které jsou posílány k odstranění mimo lokalitu.

Přístupy vycházející ze specifických znečišťujících látek a specifických odpadů

Obrázek IV znázorňuje „dvoucestný přístup“ jako tři „možnosti“.

Pokud je zvolen přístup vycházející ze specifických znečišťujících látek, bude muset každá provozovna v zemi ohlašovat množství specifických znečišťujících látek přenášených mimo lokalitu. Prahovými hodnotami, které se na tuto situaci vztahují, jsou hodnoty uvedené v příloze II, sloupci 2 Protokolu (článek 7, odstavec 1 (a) (ii)). Provozovna tak musí uvést množství každé znečišťující látky obsažené v odpadech, přičemž musí rozlišovat mezi množstvími určenými pro využití a množstvími určenými pro odstranění (konkrétní způsoby využití a odstranění jsou uvedeny

v příloze III Protokolu), a musí rovněž uvést název a adresu provozovny, která přenášenou látku přijme (článek 7, odstavec 5 (d) (i)).

Pokud je zvolen přístup vycházející ze specifických odpadů, potom musí každá provozovna uvést množství přenášených odpadů (aniž by byly specifikovány znečišťující látky), zda je přenášeným odpadem „nebezpečný“ odpad nebo „jiný“ odpad a zda je určen pro využití nebo odstranění. Prahové hodnoty stanoví článek 7, odstavec 1 (a) (iii). Pokud je přenášený odpad nebezpečný, ve smyslu Protokolu, je prahová hodnota 2 tuny za rok. Pokud se jedná o jiný odpad (odpad, který není nebezpečný) činí prahová hodnota 2000 tun za rok. Další podrobnosti týkající se stanovení, zda se jedná o nebezpečný nebo jiný odpad, jsou uvedeny v kapitole IV.

Dvoucestný přístup			
	Možnost 1	Možnost 2	Možnost 3
	Přístup vycházející z odpadů	Přístup vycházející ze znečišťujících látek	
Identifikace ohlašujících provozoven	Činnost (příloha I, dle článku 7, odst. 1 (a))	Činnost (příloha I, dle článku 7, odst. 1 (a))	Činnost (příloha I, dle článku 7, odst. 1 (a))
	Kapacita jako prahová hodnota (příloha I, sloupec 1, dle článku 7, odst. 1 (a))	Kapacita jako prahová hodnota (příloha I, sloupec 1, dle článku 7, odst. 1 (a))	Počet zaměstnanců jako prahová hodnota (příloha I, sloupec 2, dle článku 7, odst. 1 (b))
Únik	Únik jako prahová hodnota (příloha II, sloupec 1a–c, dle článku 7, odst. 1 (a)(i))	Únik jako prahová hodnota (příloha II, sloupec 1a–c, dle článku 7, odst. 1 (a)(i))	Únik jako prahová hodnota (příloha II, sloupec 1a–c, dle článku 7, odst. 1 (a)(i))
Přenos mimo místo provozovny	Přenos znečišťujících látek v odpadní vodě mimo lokalitu (příloha II, sloupec 1b, dle článku 7, odst. 1 (a) (iv))	Přenos znečišťujících látek v odpadní vodě mimo lokalitu (příloha II, sloupec 1b, dle článku 7, odst. 1 (a) (iv))	Prahová hodnota pro MPU pro úniky a přenosy mimo lokalitu (příloha II, sloupec 3, dle článku 7, odst. 1 (b))
	Množství odpadu jako prahová hodnota (dle článku 7, odst. 1 (a) (iii))	Prahová hodnota pro přenos znečišťujících látek (v odpadech) mimo lokalitu (příloha II, sloupec 2, dle článku 7, odst. 1 (a) (ii))	

Obrázek IV: Dvoucestný přístup

Kromě toho, při použití přístupu vycházejícího ze specifických odpadů, musí v případě pohybu nebezpečného odpadu do jiné země (pohybu nebezpečného odpadu přes hranice států) provozovna uvést název a adresu subjektu provádějícího využití nebo odstranění tohoto odpadu a skutečné místo využití nebo odstranění, které odpad přijme (článek 7, odst. 5 (d) (ii)).

Srovnání přístupů vycházejících ze specifických znečišťujících látek a specifických odpadů

Každý z přístupů má svoje výhody a nevýhody. V EU se ohlašovací povinnost pro přenosy odpadů týká množství odpadů předávaných k odstranění nebo využití, s rozlišováním mezi nebezpečným odpadem a odpadem, který není nebezpečný⁹⁾. Na tomto principu je založena rovněž Basilejská úmluva o kontrole pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států a jejich zneškodňování. Uplatnění přístupu vycházejícího ze specifických odpadů bude tedy v mnoha případech pro podniky méně obtížné, jelikož by v nich již měly fungovat systémy provádějící toto ohlašování. Tento přístup zvýší sblížení se systémy EU. V některých případech označení přenášeného odpadu za nebezpečný označuje nebezpečnou povahu znečišťujících látek, které jsou v něm obsaženy, a tedy nebezpečný potenciál přenášeného materiálu.

Nevýhoda přístupu vycházejícího ze specifických odpadů spočívá v tom, že neposkytuje stejné podrobnosti o specifických znečišťujících látkách jako v případě ohlašování úniků. Veřejnost a jiní uživatelé PRTR nebudou mít informace o specifických znečišťujících látkách obsažených v odpadu (například zda je odpad nebezpečný protože obsahuje x tun těžkých kovů nebo y tun PCB). Dále, jelikož koncentrace znečišťujících látek v toku odpadu se mohou měnit, může ohlašování pouze celkových množství odpadů vést k zavádějícímu dojmu ohledně celkového množství přenášených znečišťujících látek.

Přístup vycházející ze specifických znečišťujících látek může poskytovat lepší informace o tom, co odpad obsahuje, a přesnější představu o činnostech provozovny a jejich vlivu na životní prostředí. Nevýhodou tohoto přístupu je nicméně to, že potenciálně zvyšuje zátěž spojenou s ohlašováním a tudíž náklady pro provozovny.

Přenosy odpadních vod mimo lokalitu

Protokol stanoví specifický režim pro odpadní vody. Přenos znečišťujících látek v odpadních vodách mimo lokalitu znamená pohyb znečišťujících látek v odpadních vodách jdoucích do čistírny odpadních vod za hranice provozovny. Přenos mimo lokalitu může být prováděn prostřednictvím kanalizace nebo jakýchkoli jiných způsobů, jako je převoz v kontejnerech nebo cisternovými auty. Přenosy odpadních vod budou vždy ohlašovány podle přístupu vycházejícího ze specifických znečišťujících látek (článek 7, odstavce 1 (a) (iv) a 5 (e)). Příslušné prahové hodnoty jsou stanoveny v příloze II, sloupci 1b. Provozovny, které vypouštějí odpadní vody přímo do vodních toků, ať už je nejprve vyčistí v čistírně odpadních vod přímo v provozovně nebo ne, budou únik ohlašovat jako únik do vody, za použití přístupu vycházejícího ze specifických znečišťujících látek.

Úniky do půdy nebo přenosy mimo lokalitu?

Způsoby odstranění a využití mohou být považovány za úniky do půdy a nikoli za přenosy odpadů mimo lokalitu, pokud skládka nemá vhodná technická opatření k zabránění znečištění půdy a/nebo podzemní vody. Je skutečností, že termín „odstranění“ se objevuje jak v definici „úniků“, tak „přenosů mimo lokalitu“. Odstranění prostřednictvím přenosu pokrývá situace, kdy je znečišťující látka předávána zprostředkovateli, který poté provádí odstranění, zatímco pokud provozovna přímo odstraňuje odpad do životního prostředí, jedná se o únik.

Tento rozdíl bude důležitý pro strany, které přijmou pro ohlašování přenosů odpadu mimo lokalitu přístup vycházející ze specifických odpadů, jelikož následné úniky do půdy musí být ohlašovány podle přístupu vycházejícího ze specifických znečišťujících látek, přičemž prahové hodnoty pro ohlašování se zde liší od těchto hodnot pro přenosy mimo lokalitu.

Pokud jde o podpovrchové injektáže odpadu, Protokol vysvětluje v článku 7, odstavci 5 (c), že musí být vždy ohlašovány jako úniky do půdy, a tudíž za použití přístupu vycházejícího ze specifických znečišťujících látek.

⁹⁾ Mezi legislativu EU, která stanoví tento přístup, patří Rámcová směrnice o odpadech a Nařízení o statistice odpadů.

Tato otázka je důležitá rovněž z toho důvodu, že v některých případech a v případě určitých činností by mohlo docházet k duplicitnímu ohlašování, jelikož přenášené znečišťující látky by se mohly později stát úniky, které mají vliv na životní prostředí a zdraví. Například skládka, která splňuje moderní technické normy, bude ohlašovat úniky do ovzduší a vody jako důsledek této činnosti, nebude však ohlašovat „úniky do půdy“. Protokol je možné interpretovat tak, že požaduje, aby provozovatel skládky ohlašoval jako únik do půdy odpad, který přijal a poté uložil na skládku. To by nicméně vedlo k duplicitě ohlašování, jelikož

provozovna přenášejí odpad na skládku by již musela tento pohyb ohlásit jako přenos mimo lokalitu. Pokud nedojde mezi stranami k dohodě ohledně tohoto typu činnosti, měla by si každá strana tuto otázku vyjasnit na národní úrovni, aby se vyhnula překrývání a duplicitě ohlašování.¹⁰ Pokud jde o Evropský PRTR (E-PRTR), jsou za úniky do půdy považovány pouze dva způsoby odstraňování, „úprava půdními procesy“ a „hlubinná injektáž“, jelikož jiné způsoby nevedou k zavedení znečišťujících látek do životního prostředí a tudíž nejde o úniky do půdy.

E. Práce na sblížení

Článek 17, odstavec 3 Protokolu o PRTR požaduje sblížení mezi PRTR pracujícími na základě přístupu vycházejícího ze specifických znečišťujících látek a přístupu vycházejícího ze specifických odpadů. Během vyjednávání různé země vyjádřily svůj zájem na zajištění toho, aby ohlašování přenosů mimo lokalitu zahrnovalo jak množství přenášeného odpadu, s uvedením, zda se jedná o nebezpečný nebo jiný než nebezpečný odpad a zda je určen pro využití nebo odstranění, tak i množství každé specifické znečišťující látky. Jak je uvedeno výše, v Protokolu bylo dosaženo sblížení, pokud jde o ohlašování odpadních vod a podzemní injektáže.

Strana může chtít dosáhnout sblížení mezi těmito dvěma systémy v případě určitých případů, kdy je přístup vycházející ze specifických znečišťujících látek vhodný pro ohlašování přenosů odpadů mimo lokalitu. K tomu by mohlo dojít, jak již bylo uvedeno bě-

hem vyjednávání, pokud bude společně s přístupem vycházejícím ze specifických odpadů přijat přístup vycházející ze specifických znečišťujících látek v případě těch látek, u kterých je možná, a v důsledku jejich persistence nebo relevance důležitá, kvantifikace v tocích odpadů. Sem mohou patřit těžké kovy, jakož i látky, které jsou zakázány nebo výrazně omezeny a postupně se přestávají používat nebo jsou přísně kontrolovány, jako jsou PCB, polychlorované terfenyly (PCT) a další POPs. Na druhou stranu se může strana využívající přístup vycházející ze specifických znečišťujících látek rozhodnout přidat do hlášení množství odpadů, jeho místo určení a to, zda je určen pro využití a/nebo odstranění a zda je odpad nebezpečný nebo nikoli. Využití aspektů druhého přístupu je pouze možností, a nemění požadavky na ohlašování týkající se systému, který si strana zvolila.

¹⁰ Provozovatel skládky by měl v každém případě ohlašovat jakékoli emise do ovzduší nebo průsaky do povrchových vod, jakož i jakékoli přenosy odpadních vod, které jsou důsledkem činností v rámci skládky, mimo lokalitu.

Část druhá:

***Shromažďování
a správa údajů***

IV. Údaje v PRTR

Registry úniků a přenosů znečišťujících látek implementující Protokol o PRTR budou z dlouhodobého hlediska obsahovat dva typy údajů: údaje na úrovni provozovny a údaje týkající se takzvaných rozptýlených zdrojů. Údaje pro tyto různé typy zdrojů musí být integrovány do celkového obrazu úniků a přenosů.

Jádrům tohoto systému jsou údaje shromažďované jednotlivými provozovnami, které provozují jednu nebo více činností uvedených v příloze I Protokolu, přičemž se berou v úvahu prahové hodnoty pro instalovanou kapacitu nebo počet zaměstnanců.

Protokol rovněž požaduje, aby byly ohlašovány úniky z rozptýlených zdrojů. Jako příklady těchto zdrojů lze uvést silniční dopravu, lodní dopravu, leteckou dopravu, zemědělství, malé a střední podniky (některé z nich mohou být uvedeny v příloze I, jsou však pod prahovými hodnotami pro kapacitu), zásobování palivy a vytápění domácností.

Prahové hodnoty se vztahují na dvě různé úrovně získávání údajů: za prvé na identifikaci jednotlivých provozoven, které mají povinnost ohlašovat úniky a přenosy do PRTR, a za druhé na stanovení, které znečišťující látky ohlašovat.

Článek 7, odstavce 7 a 8 – Rozptýlené zdroje

1. Ohlašování týkající se rozptýlených zdrojů je jedním ze základních prvků PRTR podle Protokolu (článek 4 (b)).
2. „Každá strana ve svém registru uvede v odpovídajícím územním rozdělení informace o únicích znečišťujících látek z rozptýlených zdrojů, zjistí-li, že tyto údaje jsou shromažďovány příslušnými orgány a je prakticky možné je do registru zařadit. Pokud strana zjistí, že takové údaje neexistují, přijme opatření k zahájení ohlašování úniků příslušných znečišťujících látek z jednoho nebo více rozptýlených zdrojů v souladu se svými vnitrostátními prioritami.“ (článek 7, odstavec 7).
3. „Informace uvedené v odstavci 7 zahrnují informace o typu metodiky použité k získání informací.“ (článek 7, odstavec 8).

Rámeček 1: Článek 7, odstavce 7 a 8 – Rozptýlené zdroje

A. Údaje na úrovni provozovny

Jednotkou provádějící ohlašování je, podle Protokolu o PRTR, provozovna. V článku 7, odstavci 1 je stanoveno, co musí strany učinit, aby identifikovaly provozovny provádějící činnosti uvedené v příloze I, a aby splnily ohlašovací povinnost v rámci Protokolu.

Definice provozoven

Co jsou provozovny?

Protokol (článek 2, odstavec 4) definuje provozovnu jako „jedno nebo více zařízení ve stejné lokalitě nebo v přílehlých lokalitách, které vlastní nebo provozuje stejná fyzická nebo právnická osoba“.

Provozovatelé, kteří mají povolení provádět činnosti uvedené v příloze I, již obvykle musí úřadům ohlašovat úniky a přenosy znečišťujících látek. Pokud provozovatel provádí různé činnosti v jednom nebo více zařízeních na daném místě, je tato skupina

v Protokolu definována jako jedna provozovna.

V mnoha zemích je proces environmentálního povolování založen na vlastníkově jako fyzické nebo právnické osobě. Provozovna může nicméně zahrnovat jak činnosti uvedené v příloze I, tak činnosti, které tam uvedené nejsou. Podle Protokolu musí být ohlašovány pouze úniky a přenosy znečišťujících látek související s činnostmi uvedenými v příloze I. Ohlašovací povinnost se týká všech zdrojů v provozovně, včetně nebodových či rozptýlených zdrojů.

Jednotkou provádějící ohlašování je podle Protokolu provozovna, což je podobný přístup k ohlašování jako platí v národních registrech průmyslových emisí v Evropském registru emisí znečišťujících látek (EPER) a v Kanadě a USA. Výhodou tohoto přístupu je to, že průmyslové podniky mohou ohlašovat celkové emise každé znečišťující látky, která uniká z provozovny v množství přesahujícím příslušnou prahovou

Článek 7, odstavec 1 – Požadavky na ohlašování

Každá strana bud:

- (a) uloží vlastníkovu nebo provozovateli každé jednotlivé provozovny v její jurisdikci, která vykonává jednu nebo více činností uvedených v příloze I nad příslušnou prahovou hodnotu pro kapacitu uvedenou v příloze I, sloupci 1, a:
- (i) dochází v ní k únikům jakékoli znečišťující látky uvedené v příloze II v množství přesahujícím příslušné prahové hodnoty uvedené v příloze II, sloupci 1;
 - (ii) dochází v ní k přenosům jakékoli znečišťující látky uvedené v příloze II v množství přesahujícím příslušnou prahovou hodnotu uvedenou v příloze II, sloupci 2 mimo lokalitu, pokud daná strana zvolila variantu ohlašování přenosů konkrétních znečišťujících látek podle odstavce 5 (d);
 - (iii) dochází v ní k přenosům nebezpečného odpadu v množství přesahujícím 2 tuny ročně nebo jiného odpadu v množství přesahujícím 2 000 tun ročně mimo lokalitu, pokud daná strana zvolila variantu ohlašování přenosů konkrétních odpadů podle odstavce 5 (d); nebo
 - (iv) dochází v ní k přenosům jakékoli znečišťující látky uvedené v příloze II v odpadních vodách určených k čištění v množství přesahujícím příslušnou prahovou hodnotu uvedenou v příloze II, sloupci 1b; mimo lokalitu, aby splnila povinnost uloženou uvedenému vlastníkovu nebo provozovateli podle odstavce 2; nebo
- (b) uloží vlastníkovu nebo provozovateli každé jednotlivé provozovny v její jurisdikci, která vykonává jednu nebo více činností uvedených v příloze I na prahové hodnotě pro počet zaměstnanců uvedené v příloze I, sloupci 2, nebo nad touto hodnotou, a vyrábí, zpracovává nebo používá jakoukoli znečišťující látku uvedenou v příloze II v množství přesahujícím příslušnou prahovou hodnotu uvedenou v příloze II, sloupci 3, aby splnila povinnost uloženou uvedenému vlastníkovu nebo provozovateli podle odstavce 2.

Rámeček 2: Článek 7, odstavec 1 – Požadavky na ohlašování

hodnotu. Skutečnost, že nejsou požadovány podrobné údaje vztahující se na jednotlivé činnosti, tak minimalizuje zátěž spojenou s ohlašováním. Pro zjednodušení ohlašovací povinnosti je nutné ohlašovat pouze celkové průmyslové emise z provozovny, kterou může tvořit řada zařízení, a to u všech znečišťujících látek, u kterých jsou překročeny prahové hodnoty.

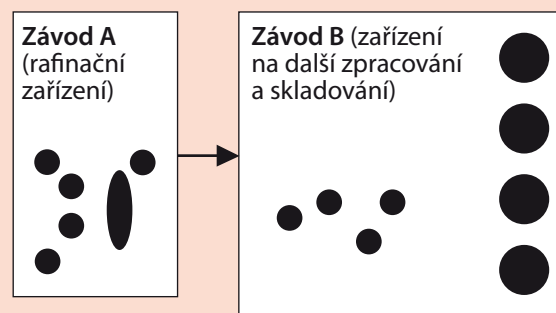
Pokud závod provozuje několik zařízení provádějících stejnou činnost podle přílohy I na stejném místě, je potřeba pro činnost podle přílohy I sečíst výrobní kapacity / počty zaměstnanců jednotlivých zařízení. Součet těchto kapacit / počtu zaměstnanců se poté porovná s prahovou hodnotou minimální výrobní kapacity / počtu zaměstnanců pro danou činnost, jak je uvedena v příloze I Protokolu.

Příklad: Průmyslová rafinérie a ohlašovací jednotky

Průmyslová rafinérie ropy je provozována dvěma společnostmi. Společnost 1 vlastní závod A s několika rafinačními zařízeními, jako je katalytická krakovací jednotka pro rafinaci surové ropy. Společnost 2 provádí další zpracování produktů z provozovny A v provozovně B. Zařízení obou provozoven jsou navzájem propojena a navzájem na sobě závislá, pokud jde o výrobní kapacitu a skladování.

Podle Protokolu o PRTR jsou oba podniky (různí vlastníci) považovány za samostatné provozovny a každá provozovna musí zjistit, zda je povinna ohlašovat podle přílohy I: společnost 1 jako provozovna podle činnosti 1a (rafinérie ropy a zemního plynu) a společnost 2 jako chemický průmysl (viz obrázek I na straně 39).

Rámeček 3: Příklad: Průmyslová rafinérie a ohlašovací jednotky

Průmyslová lokalita se dvěma společnostmi vlastníci závod A, respektive B

Obrázek I: Dvě provozovny s různými zařízeními na jednom místě

Obecně budou ohlašovací jednotku schopni identifikovat národní odborníci a příslušné úřady. Situace s více provozovateli se mohou vyskytovat tam, kde několik provozovatelů sdílí určité činnosti nebo zařízení na stejné průmyslové lokalitě (místě). Takovýto společně provozovaný komplex může zahrnovat společnou čistírnu odpadních vod nebo společný závod na výrobu energie.

Klasifikace provozoven podle přílohy I

V příloze I Protokolu jsou uvedeny činnosti, na které se Protokol vztahuje (viz rovněž tabulka 1 na stranách 27–29). Článek 7 umožňuje použití dvou alternativních sad selekčních kritérií: na jedné straně prahové hodnoty podle kapacity a úniků znečišťujících látek a na druhé straně prahové hodnoty podle počtu zaměstnanců a výroby, zpracování nebo použití (manufacture, process or use – MPU) znečišťujících látek.

Strany si musí pro všechny ohlašované činnosti zvolit buď systém využívající jako prahové hodnoty kapacitu nebo systém využívající jako prahové hodnoty počet zaměstnanců. Nemohou tyto systémy směřovat. Ze zkušeností se současnými PRTR vyplývá, že u těchto dvou přístupů nedochází k velkým rozdílům při výběru provozoven, na které se vztahuje ohlašovací povinnost. Počet a charakter provozoven u obou typů výběru provozoven ohlašujících úniky a přenosy do PRTR je podobný a předpokládá se, že u obou přístupů bude ohlašována většina úniků a přenosů znečišťujících látek.

Je potřeba mít na paměti, že přístup využívající jako prahové hodnoty počet zaměstnanců lze využívat pouze v kombinaci s prahovými hodnotami MPU (což je historicky založeno na kanadském Národním registru úniků znečišťujících látek (NPRI) a Registru toxických úniků (TRI), který funguje v USA) (článek 7, odstavec 1 (b) – možnost 3 na obrázku IV, strana 34), zatímco přístup využívající jako prahové hodnoty kapacitu lze

kombinovat s prahovými hodnotami pro úniky znečišťujících látek a pro množství odpadů přenášených mimo lokalitu (což je historicky založeno na evropském přístupu) (článek 7, odstavec 1 (a) (i), (iii) a (iv) – možnost 1 na obrázku IV, strana 34) nebo s prahovými hodnotami pro úniky znečišťujících látek a pro přenosy znečišťujících látek v odpadech mimo lokalitu (článek 7, odstavec 1 (a) (i), (ii) a (iv) – možnost 2 na obrázku IV, strana 34).

Prahové hodnoty pro kapacitu vztahující se na jednotlivé činnosti jsou uvedeny ve sloupci 1 níže uvedené tabulky 1.

Další informace pro klasifikaci provozoven podle přílohy I
Kromě identifikace, kterou obsahuje příloha I, mohou mít strany informace o provozovatelích provozoven vycházející z ekonomické klasifikace a mohly by začít identifikovat a vybírat provozovny na základě těchto informací. V tabulce 1 je zkopírována příloha I a je v ní uvedeno, v jakých ekonomických sektorech by se mohly jednotlivé činnosti vyskytovat.

Strany mají k dispozici informace, umožňující jim přiřadit ekonomických sektorům kódy podle Mezinárodní standardní klasifikace průmyslu (ISIC) nebo Obecné nomenklatury ekonomických činností Evropského společenství (NACE)¹¹⁾. Kód ISIC je standardní klasifikací ekonomických činností uspořádanou tak, že provozovny (subjekty) mohou být klasifikovány podle činnosti, kterou provádějí.

Pokud strany chtějí vytvořit vazbu na jedné straně mezi kategoriemi zdrojů týkajícími se činností podle přílohy I s odpovídajícími kódy podle nomenklatury pro ohlašování (NFR) nebo společného ohlašovacího formátu (CRF) a na druhé straně ekonomickými sektory a subsektory s ISIC kódy tvořenými 4 nebo více číslicemi, mohou se poradit s národními statistickými agenturami a národními experty.

č.	ISIC 3.1 ^{a)}	Činnost	Prahová hodnota pro kapacitu (sloupec 1)
1.	E	Odvětví energetiky	
(a)	D232	Rafinerie minerálních olejů a plynu*	*
(b)	E402	Zařízení na zplyňování a zkapalňování	*
(c)	E401	Tepelné elektrárny a další spalovací zařízení	o tepelném příkonu 50 megawattů (MW)
(d)	D2310	Koksovací pece	*
(e)	C101	Rotační mlýny na uhlí	o kapacitě 1 tuna za hodinu
(f)	C101	Zařízení na výrobu uhelných výrobků a pevného bezdýmného paliva	*

č.	ISIC 3.1 ^{a)}	Činnost	Prahová hodnota pro kapacitu (sloupec 1)
2.		Výroba a zpracování kovů	
(a)	D721	Zařízení na pražení nebo slinování kovové rudy (včetně siřičkové rudy)	*
(b)	D723	Zařízení na výrobu surového železa nebo oceli (primární nebo sekundární tavení), včetně kontinuálního lití	o kapacitě 2,5 tuny za hodinu
(c)	D28	Zařízení na zpracování železných kovů: (i) válcovny za tepla (ii) kovárny s buchary (iii) nanášení ochranných povlaků z roztavených kovů	o kapacitě 20 tun surové oceli za hodinu o energii 50 kJ na jeden buchar, kde je tepelný výkon větší než 20 MW se zpracovávaným množstvím 2 tuny surové oceli za hodinu
(d)	D2731	Slévárny železných kovů	o výrobní kapacitě 20 tun denně
(e)	D2732	Zařízení: (i) na výrobu surových neželezných kovů z rudy, koncentrátů nebo druhotných surovin metalurgickými, chemickými nebo elektrolytickými procesy (ii) na tavení, včetně slévání slitin, neželezných kovů, včetně přetavovaných výrobků (rafinace, výroba odlitků atd.)	* o kapacitě tavení 4 tuny denně u olova a kadmia nebo 20 tun denně u všech ostatních kovů
(f)	různé ISIC kódy	Zařízení pro povrchovou úpravu kovů a plastických hmot s použitím elektrolytických nebo chemických postupů	je-li objem lázní 30 m ³
3.		Zpracování nerostů	
(a)	C	Podpovrchová těžba a související činnosti	*
(b)	D141	Povrchová těžba	je-li rozsah oblasti těžby 25 hektarů
(c)	D269	Zařízení na výrobu: (i) cementářského slínku v rotačních pecích (ii) vápna v rotačních pecích (iii) cementářského slínku nebo vápna v jiných pecích	o výrobní kapacitě 500 tun denně o výrobní kapacitě větší než 50 tun denně o výrobní kapacitě 50 tun denně
(d)	D269	Zařízení na výrobu azbestu a výrobků na bázi azbestu	*
(e)	D261	Zařízení na výrobu skla, včetně skleněných vláken	o kapacitě tavení 20 tun denně
(f)	D269	Zařízení na tavení minerálních materiálů, včetně výroby minerálních vláken	o kapacitě tavení 20 tun denně
(g)	D269	Zařízení na výrobu keramických výrobků vypalováním, zejména krytinových tašek, cihel, žáruvzdorných tvárníc, obkládaček, kameniny nebo porcelánu	o výrobní kapacitě 75 tun denně anebo o kapacitě pece 4 m ³ a hustotě vsázky na pec 300 kg/m ³
4.	D24	Chemický průmysl	
(a)	B241	Chemická zařízení na výrobu základních organických chemických látek v průmyslovém měřítku, jako jsou: (i) jednoduché uhlovodíky (lineární nebo cyklické, nasycené nebo nenasycené, alifatické nebo aromatické) (ii) kyslíkaté deriváty uhlovodíků, jako alkoholy, aldehydy, ketony, karboxylové kyseliny, estery, acetáty, ethery, peroxidy, epoxidové pryskyřice (iii) organické sloučeniny síry (iv) organické sloučeniny dusíku, jako aminy, amidy, nitroderiváty, nitrily, kyanatany, isokyanatany	*

č.	ISIC 3.1 ^{a)}	Činnost	Prahová hodnota pro kapacitu (sloupec 1)
(a)	B241	(v) organické sloučeniny fosforu (vi) halogenderiváty uhlovodíků (vii) organokovové sloučeniny (viii) základní plastické hmoty (polymery, syntetická vlákna a vlákna na bázi celulózy) (ix) syntetické kaučuky (x) barviva a pigmenty (xi) povrchově aktivní látky a tenzidy	*
(b)	B241	Chemická zařízení na výrobu základních anorganických chemických látek v průmyslovém měřítku, jako jsou: (i) plyny, jako čpavek, chlor nebo chlorovodík, fluor nebo fluorovodík, oxidy uhlíku, sloučeniny síry, oxidy dusíku, vodík, oxid siřičitý, karbonylchlorid (ii) kyseliny, jako kyselina chromová, kyselina fluorovodíková, kyselina fosforečná, kyselina dusičná, kyselina chlorovodíková, kyselina sírová, oleum, kyselina siřičitá (iii) zásady, jako hydroxid amonný, hydroxid draselný, hydroxid sodný (iv) soli, jako chlorid amonný, chlorečnan draselný, uhličitan draselný, uhličitan sodný, perboritan, dusičnan stříbrný (v) nekovy, oxidy kovů či jiné anorganické sloučeniny, jako karbid vápníku, křemík, karbid křemíku	*
(c)	B2412	Chemická zařízení na výrobu hnojiv na bázi fosforu, dusíku a draslíku (jednoduchých nebo směsných) v průmyslovém měřítku	*
(d)	B2421	Chemická zařízení na výrobu základních prostředků na ochranu rostlin a biocidů v průmyslovém měřítku	*
(e)	B2423	Zařízení využívající chemické nebo biologické procesy k výrobě základních farmaceutických výrobků v průmyslovém měřítku	*
(f)	B2429	Zařízení na výrobu výbušnin a pyrotechnických výrobků v průmyslovém měřítku	*
5.		Nakládání s odpady a odpadními vodami	
(a)	O90	Zařízení na spalování, pyrolýzu, využití, chemické zpracování nebo skládkování nebezpečných odpadů	s příjmem 10 tun denně
(b)	O90	Zařízení na spalování komunálních odpadů	o kapacitě 3 tuny za hodinu
(c)	O90	Zařízení na odstraňování odpadů neklasifikovaných jako nebezpečné	o kapacitě 50 tun denně
(d)	O90	Skládky (s výjimkou skládek inertního odpadu)	s příjmem 10 tun denně nebo o celkové kapacitě 25 000 tun
(e)		Zařízení na odstraňování nebo využívání mrtvých těl zvířat a odpadů živočišného původu	o kapacitě zpracování 10 tun denně
(f)	O90	Komunální čistírny odpadních vod	o kapacitě 100 000 ekvivalentních obyvatel
(g)	O90	Samostatně provozované čistírny průmyslových odpadních vod, které slouží pro jednu nebo více činností uvedených v této příloze	o kapacitě 10 000 m ³ denně

č.	ISIC 3.1 ^{a)}	Činnost	Prahová hodnota pro kapacitu (sloupec 1)
6.	D210	Výroba a zpracování papíru a dřeva	
(a)	D2101	Průmyslové závody na výrobu buničiny ze dřeva nebo podobných vláknitých materiálů	*
(b)	D2102/ D2103	Průmyslové závody na výrobu papíru a lepenky a jiných primárních výrobků ze dřeva (jako je dřevotřískas, dřevovláknité desky a překližka)	o výrobní kapacitě 20 tun denně
(c)	D202	Průmyslové závody na konzervaci dřeva a výrobků ze dřeva chemikáliemi	o výrobní kapacitě 50 m ³ denně
7.	A012	Intenzivní živočišná výroba a akvakultura	
(a)	A0122	Zařízení pro intenzivní chov drůbeže nebo prasat s prostorem pro	(i) 40 000 kusů drůbeže (ii) 2 000 kusů prasat na porážku (nad 30 kg) (iii) 750 kusů prasníc
(b)	B0502	Intenzivní akvakultura	1 000 tun ryb a měkkýšů ročně
8.	D15	Živočišné a rostlinné produkty z odvětví potravin a nápojů	
(a)	D151	Jatky	o kapacitě porážky 50 tun těl denně
(b)	D151	Úprava a zpracování za účelem výroby potravin a nápojů: (i) ze surovin živočišného původu (jiných než mléka) (ii) ze surovin rostlinného původu	o výrobní kapacitě 75 tun hotových výrobků denně o výrobní kapacitě 300 tun hotových výrobků denně (v průměru za čtvrtletí)
(c)	D152	Úprava a zpracování mléka	s množstvím odebíraného mléka 200 tun denně (v průměru za rok)
9.		Ostatní činnosti	
(a)	D171	Závody na předúpravu (operace jako praní, bělení, mercerace) nebo barvení vláken či textilií	o kapacitě zpracování 10 tun denně
(b)	D19	Závody na vydělávání kůží a kožešin	o kapacitě zpracování 12 tun hotových výrobků denně
(c)	různé ISIC kódy	Zařízení pro povrchovou úpravu látek, předmětů nebo výrobků, používající organická rozpouštědla, zejména provádějící apreturu, potiskování, pokovování, odmašťování, nepromokavou úpravu, úpravu rozměrů, barvení, čištění nebo impregnaci	o spotřebě rozpouštědel 150 kg za hodinu nebo 200 tun za rok
(d)	D242	Zařízení na výrobu uhlíku (vysokoteplotní karbonizací uhlí) nebo elektrografitu vypalováním či grafitizací	*
(e)	D3511	Zařízení na stavbu a nátěr lodí nebo odstraňování nátěru z lodí	o kapacitě pro lodě délky 100m

Vysvětlivky:

Ve sloupci 1 jsou uvedeny prahové hodnoty pro kapacitu zmiňované v článku 7, odstavec 1 (a).

* Hvězdička označuje, že se nepoužije žádná prahová hodnota pro kapacitu (všechny provozovny podléhají ohlašování).

^{a)} Není naprostá shoda v nomenklatuře mezi sloupcem 1 (přílohy I Protokolu) a sloupcem II ISIC, jelikož ISIC je ekonomická klasifikace a nikoli klasifikace průmyslových činností.

Tabulka 1: Kategorie zdrojů činností v sektorech hospodářství z přílohy I Protokolu o PRTR. Tam, kde je to možné, je uveden ISIC kód.

Výběr provozoven za použití prahových hodnot pro kapacitu

Prahové hodnoty pro kapacitu týkající se jednotlivých činností jsou uvedeny ve sloupci 1 v tabulce 1.

Strany, které si pro výběr provozoven zvolily „přístup vycházející z kapacity“, by měly využít sloupec 1 přílohy I, který pro činnosti, u kterých musí být prováděno ohlašování podle PRTR, stanoví prahové hodnoty pro výrobní kapacitu. Protokol o PRTR se nevztahuje na provozovny s výrobní kapacitou pod těmito prahovými hodnotami.

Mlékárna

Mlékárna se 40 zaměstnanci má průměrnou roční zpracovatelskou kapacitu 500 tun mléka za den. Vyrábí různé výrobky, jako je tvaroh a různé dezerty. Podle přílohy I (činnost 8.c, úprava a zpracování mléka) tento závod musí ohlašovat úniky a přenosy do PRTR, jelikož je překročena prahová hodnota pro kapacitu 200 tun denně.

Pivovar

Pivovar s výrobní kapacitou 3,2 milionu hektolitrů za rok má 600 zaměstnanců. Podle přílohy I (činnost 8.b, úprava a zpracování zaměřené na výrobu potravin a nápojů z rostlinných surovin) tento závod musí ohlašovat úniky a přenosy do PRTR, jelikož jeho roční kapacita 3,2 milionu hektolitrů se rovná denní výrobní kapacitě 870 tun, čímž je překročena prahová hodnota 300 tun denně.

Rámeček 4: Příklady výrobní kapacity jako prahové hodnoty

V případě některých činností je ve sloupci 1 uvedena hvězdička „*“. Pro tyto kategorie není uvedena žádná prahová hodnota, jelikož ohlašovat úniky a přenosy musí všechny provozovny patřící do těchto kategorií.

Evropské společenství využívá jako prahové hodnoty převážně výrobní kapacitu.

Výběr provozoven za použití prahových hodnot pro počet zaměstnanců

Prahové hodnoty pro počet zaměstnanců pro jednotlivé činnosti jsou uvedeny níže ve sloupci 1 tabulky 2. U všech činností prahová hodnota pro počet zaměstnanců činí 10 zaměstnanců. „10 zaměstnanců“ znamená ekvivalent 10 zaměstnanců na plný úvazek.

Strany, které si pro výběr provozoven zvolily „přístup vycházející z počtu zaměstnanců“, by měly využít sloupec 2 přílohy I, který pro činnosti, u kterých musí být prováděno ohlašování do PRTR, stanoví prahové hodnoty pro počet zaměstnanců. Pokud si strana zvolí, že bude používat prahové hodnoty pro počet zaměstnanců, je to povinně kombinováno s takzvanými prahovými hodnotami pro výrobu, zpracování nebo použití (MPU) (viz možnost 3 na obrázku IV, „Dvoucestný přístup“, strana 34).

Prahová hodnota pro počet zaměstnanců znamená ekvivalent zaměstnanců na plný úvazek a lze ji definovat jako 2000 hodin za rok. Prahová hodnota pro počet zaměstnanců je u všech činností z přílohy I stanovena na 10 zaměstnanců. Jinými slovy, pokud celkový počet hodin odpracovaných všemi zaměstnanci (včetně smluvních partnerů) činí 20 000 hodin nebo více, je závod nad prahovou hodnotou pro počet zaměstnanců. V úvahu musí být brány všechny hodiny smluvních partnerů a zaměstnanců, s výjimkou drobných občasných poskytovatelů služeb, jako jsou údržbáři prodejních automatů. Do prahové hodnoty 20 000 hodin musí být započítány rovněž hodiny odpracované zaměstnanci přímo podporujícími činnosti provozovny, bez ohledu na to, kde pracovníci sídlí (t.j. v provozovně nebo mimo lokalitu) (TRI).

č.	ISIC 3.1	Činnost	Prahová hodnota pro počet zaměstnanců
1.	E	Odvětví energetiky	10 zaměstnanců
2.		Výroba a zpracování kovů	10 zaměstnanců
3.		Zpracování nerostů	10 zaměstnanců
4.	D24	Chemický průmysl	10 zaměstnanců
5.		Nakládání s odpady a odpadními vodami	10 zaměstnanců
6.		Výroba a zpracování papíru a dřeva	10 zaměstnanců
7.	A012	Intenzivní živočišná výroba a akvakultura	10 zaměstnanců
8.	D15	Živočišné a rostlinné produkty z odvětví potravin a nápojů	10 zaměstnanců
9.		Ostatní činnosti	10 zaměstnanců

Tabulka 2: Prahové hodnoty pro počet zaměstnanců pro činnosti v ekonomických sektorech z přílohy I, uváděné v článku 7, odstavec 1 (b)

Prahové hodnoty pro počet zaměstnanců ve svých PRTR v současné době využívají Kanada a USA, s několika výjimkami, například v případě spalování.

Mlékárna

Mlékárna se 40 zaměstnanci má průměrnou roční zpracovatelskou kapacitu 500 tun mléka za den. Vyrábí různé výrobky, jako je tvaroh a různé dezerty. Podle přílohy I (činnost 8.c, úprava a zpracování mléka) tento závod musí ohlašovat úniky a přenosy do PRTR, jelikož je překročena prahová hodnota pro počet zaměstnanců, která činí 10 zaměstnanců.

Pivovar

Pivovar s výrobní kapacitou 3,2 milionu hektolitrů za rok má 600 zaměstnanců. Podle přílohy I (činnost 8.b, úprava a zpracování zaměřené na výrobu potravin a nápojů z rostlinných surovin) tento závod musí ohlašovat úniky a přenosy do PRTR, jelikož je překročena prahová hodnota pro počet zaměstnanců, která činí 10 zaměstnanců.

Rámeček 5: Příklady počtu zaměstnanců jako prahové hodnoty

Výběr znečišťujících látek, které mají provozovny ohlašovat

Provozovny musí ohlašovat úniky jakýchkoli znečišťujících látek specifikovaných v příloze II, pokud jejich množství přesahuje příslušné prahové hodnoty. Obecné pokyny pro ohlašování údajů o emisích jsou v Protokolu stanoveny v článku 7, odstavec 1.

Uplatňování prahových hodnot pro ohlašování (jak používat přílohu II)

Základními parametry jsou prahové hodnoty uvedené v příloze II, při jejichž překročení musí být prováděno ohlašování. Účelem jejich uplatňování je vyhnout se tomu, aby provozovny musely ohlašovat nevýznamné úniky, a současně zaručit, aby ohlašování pokrývalo většinu průmyslových úniků. Prahové hodnoty jsou určeny pouze pro účely ohlašování: závod musí ohlašovat všechny úniky všech znečišťujících látek, u kterých je překročena prahová hodnota.

Termín „úniky“ označuje jakékoli zavedení znečišťujících látek do životního prostředí v důsledku jakékoli lidské činnosti, ať už úmyslné nebo havarijní, pravidelné nebo nepravidelné, včetně rozlití, emitování, vypuštění, injektaže, odstraňování nebo skládkování, nebo prostřednictvím kanalizačních systémů bez konečného čištění odpadních vod.

Termín „přenosy mimo lokalitu“ označuje přesun znečišťujících látek nebo odpadů, určených k odstranění nebo využití, a znečišťujících látek v odpadních vodách, určených k vyčištění, mimo hranice provozovny. „Odpadní vodou“ je použitá voda obsahující látky nebo předměty podléhající regulaci na základě vnitrostátních právních předpisů.

(i) Přístup vycházející z kapacity a prahové hodnoty pro úniky a přenosy mimo lokalitu

Strany, které si zvolí přístup vycházející z kapacity, musí používat prahové hodnoty pro ohlašování úniků a přenosů mimo lokalitu zmiňované v článku 7, odstavec 1 (a) a stanovené ve sloupcích 1 a 2 přílohy II. To, jaké prahové hodnoty se budou na situaci vztahovat, bude záviset na tom, zda strana zvolila pro výběr provozoven „přístup vycházející z kapacity“ nebo „přístup vycházející z počtu zaměstnanců“.

Strany musí vlastníkům nebo provozovatelům provozoven uložit, aby u znečišťujících látek z přílohy II ohlašovali z rutinních činností (a rovněž z mimořádných událostí):

- (a) úniky do ovzduší (prahové hodnoty jsou uvedeny ve sloupci 1a přílohy II),
- (b) úniky do vody (prahové hodnoty jsou uvedeny ve sloupci 1b přílohy II),
- (c) úniky do půdy, včetně úniků prostřednictvím podpovrchové injektaže (prahové hodnoty jsou uvedeny ve sloupci 1c přílohy II),
- (d) přenosy znečišťujících látek mimo lokalitu (prahové hodnoty jsou uvedeny ve sloupci 2 přílohy II) (možnost 2 a 3 podle obrázku IV na straně 34),
- (e) přenosy nebezpečného odpadu a jiného odpadu mimo lokalitu (podle článku 7, odstavce 1 a (iii)) (pouze možnost 1 podle obrázku IV) nebo
- (f) přenosy znečišťujících látek mimo lokalitu v odpadních vodách (podle článku 7, odstavce 1 a (iv)) (možnost 1 a 2 podle obrázku IV).

(ii) Přístup vycházející z počtu zaměstnanců a prahové hodnoty pro výrobu, zpracování nebo použití (MPU)

Strany využívající přístup vycházející z počtu zaměstnanců musí ohlašování provozoven do PRTR založit na množství vyráběných, zpracovávaných nebo používaných látek v kalendářním roce. Pokud závod vyrábí, zpracovává nebo používá látku uvedenou v seznamu znečišťujících látek v příloze II a překračuje tuto prahovou hodnotu, musí být ohlašovány všechny úniky a přenosy.

Skutečné množství znečišťující látky ročně unikající z výroby, zpracování nebo použití se vypočítá následovně:

Množství látky přítomné na místě na začátku roku	+ množství látky přivedené na místo v průběhu roku	+ množství látky vyrobené na místě v průběhu roku	- množství látky přítomné na místě na konci roku
--	--	---	--

Úniky z výroby, zpracování nebo použití lze rovněž vypočítat z dalších informací o procesu:

Množství látky odeslané jako produkt nebo v produktech v průběhu roku	+ množství látky spotřebované na místě v průběhu roku	+ množství látky nově vytvořené jako odpad v průběhu roku
---	---	---

Strana může uplatňovat výjimky z používání prahových hodnot. TRI například uplatňuje výjimku označovanou jako výjimka de minimis. Ta provozovněm umožňuje při výpočtech pro účely stanovení, zda byly překročeny prahové hodnoty pro ohlašování, jakož i při výpočtech úniků a nakládání s jinými odpady, zanedbat určité minimální koncentrace toxických chemikálií ve směsích nebo jiných výrobcích označených obchodním názvem, které tyto provozovny zpracovávají nebo jinak používají.

(iii) Jak používat přílohu II

Použití prahových hodnot lze dále ilustrovat pomocí vysvětlivek k příloze II (viz níže uvedený výňatek).

Vysvětlivky k příloze II

Zkratka „č.“ je číselným označením znečišťující látky v Protokolu o PRTR.

„Číslo CAS“ je přesným označením znečišťující látky v Chemical Abstracts Service.

„Znečišťující látka“ je název znečišťující látky používaný v Protokolu.

„Prahové hodnoty pro úniky (sloupec 1)“ a „prahové hodnoty pro přenosy znečišťujících látek mimo lokalitu (sloupec 2)“ jsou prahové hodnoty, které budou používat strany, jež zvolily přístup vycházející z kapacity.

„Prahové hodnoty pro výrobu, zpracování nebo použití (sloupec 3)“ jsou prahové hodnoty, které budou používat strany, jež zvolily přístup vycházející z počtu zaměstnanců.

Pomlčka (–) označuje, že dotýčný parametr nezpůsobuje vznik požadavku na ohlašování.

Hvězdička (*) označuje, že pro tuto znečišťující látku se použije prahová hodnota pro únik namísto prahové hodnoty pro výrobu, zpracování nebo použití.

Dvojitá hvězdička (**) označuje, že pro tuto znečišťující látku se použije prahová hodnota pro únik uvedená v sloupci 1(b) namísto prahové hodnoty pro výrobu, zpracování nebo použití.

Pro PCDD + PCDF (dioxiny + furany) se použije jednotka Teq v ng / dscm při 7 % O₂. Teq znamená „toxický ekvivalent, emise 17 isomerů PCDD a PCDF přepočtené na nejtoxicitější isomer 2,3,7,8 TCDD“.¹²⁾

Rámeček 6: Vysvětlivky k příloze II

a) Úniky do ovzduší

V tabulkách 3 a 4 je zkopírován seznam znečišťujících látek pro emise do ovzduší z přílohy II Protokolu o PRTR. V rámečku 7 jsou uvedeny příklady úniků do ovzduší z veřejné elektrárny a provozovny na aplikaci nátěrů postřikem.

¹²⁾ Rappe, C. & Kjeller, L. – O. (1987) PCDDs and PCDFs in environmental samples, air, particulates, sediments and soil. Chemosphere, 16: 1775–1780.
 2,3,4,5-tetra CDF 2,3,4,7,8-pentaCDF 1,2,3,4,7,8-hexaCDD
 1,2,3,4,8-pentaCDF 1,2,3,7,8-pentaCDD 1,2,3,6,7,8-hexaCDD
 1,2,3,4,7,9-hexaCDF 1,2,3,4,7,8-hexaCDF 1,2,3,7,8,9-hexaCDD
 2,3,7,8-tetraCDF 1,2,3,6,7,8-hexaCDF oktaCDF
 2,3,7,8-tetraCDD 1,2,3,7,8,9-hexaCDF oktaCDD
 1,2,3,7,8-pentaCDF 2,3,4,6,7,8-hexaCDF

č.	Číslo CAS	Znečišťující látka	Prahová hodnota pro úniky do ovzduší (sloupec 1a) v kg/rok
1	74-82-8	Methan (CH ₄)	100 000
2	630-08-0	Oxid uhelnatý (CO)	500 000
3	124-38-9	Oxid uhličitý (CO ₂)	100 milionů
4		Fluorované uhlovodíky (HFC)	100
5	10024-97-2	Oxid dusný (N ₂ O)	10 000
6	7664-41-7	Amoniak (NH ₃)	10 000
7		Nemethanové těkavé organické sloučeniny (NMVOC)	100 000
8		Oxidy dusíku (NO _x / NO ₂)	100 000
9		Perfluoruhlovodíky (PFC)	100
10	2551-62-4	Fluorid sírový (SF ₆)	50
11		Oxidy síry (SO _x / SO ₂)	150 000
12		Celkový dusík	–
13		Celkový fosfor	–
14		Hydrochlorfluoruhlovodíky (HCFC)	1
15		Chlorfluoruhlovodíky (CFC)	1
16		Halony	1
17	7440-38-2	Arsen a sloučeniny (jako As)	20
18	7440-43-9	Kadmium a sloučeniny (jako Cd)	10
19	7440-47-3	Chrom a sloučeniny (jako Cr)	100
20	7440-50-8	Měď a sloučeniny (jako Cu)	100
21	7439-97-6	Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	10
22	7440-02-0	Nikl a sloučeniny (jako Ni)	50
23	7439-92-1	Olovo a sloučeniny (jako Pb)	200
24	7440-66-6	Zinek a sloučeniny (jako Zn)	200
25	15972-60-8	Alachlor	–
26	309-00-2	Aldrin	1
27	1912-24-9	Atrazin	–
28	57-74-9	Chlordan	1
29	143-50-0	Chlordecon	1
30	470-90-6	Chlorfenvinfos	–
31	85535-84-8	Chloroalkany, C ₁₀ –C ₁₃	–
32	2921-88-2	Chlorpyrifos	–
33	50-29-3	DDT	1
34	107-06-2	1,2-dichlorethan (EDC)	1 000
35	75-09-2	Dichlormethan (DCM)	1 000
36	60-57-1	Dieldrin	1
37	330-54-1	Diuron	–
38	115-29-7	Endosíran	–
39	72-20-8	Endrin	1
40		Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	–
41	76-44-8	Heptachlor	1
42	118-74-1	Hexachlorbenzen (HCB)	10
43	87-68-3	Hexachlorbutadien (HCBD)	–
44	608-73-1	1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH)	10
45	58-89-9	Lindan	1
46	2385-85-5	Mirex	1

č.	Číslo CAS	Znečišťující látka	Prahová hodnota pro úniky do ovzduší (sloupec 1a) v kg/rok
47		PCDD + PCDF (dioxiny + furany) (jako Teq)	0,001
48	608-93-5	Pentachlorbenzen	1
49	87-86-5	Pentachlorfenol (PCP)	10
50	1336-36-3	Polychlorované bifenyly (PCB)	0,1
51	122-34-9	Simazin	–
52	127-18-4	Tetrachlorethylen (PER)	2 000
53	56-23-5	Tetrachlormethan (TCM)	100
54	12002-48-1	Trichlorbenzeny (TCBs)	10
55	71-55-6	1,1,1-trichlorethan	100
56	79-34-5	1,1,2,2-tetrachlorethan	50
57	79-01-6	Trichlorethylen	2 000
58	67-66-3	Trichlormethan	500
59	8001-35-2	Toxafen	1
60	75-01-4	Vinylchlorid	1 000
61	120-12-7	Anthracen	50
62	71-43-2	Benzen	1 000
63		Bromované difenylethery (PBDE)	–
64		Nonylfenol ethoxyláty (NP/NPE) a související látky	–
65	100-41-4	Ethylbenzen	–
66	75-21-8	Ethylenoxid	1 000
67	34123-59-6	Isoproturon	–
68	91-20-3	Naftalen	100
69		Sloučeniny organocínů (jako celkové Sn)	–
70	117-81-7	Di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP)	10
71	108-95-2	Fenoly (jako celkové C)	–
72		Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU)	50 ^{b)}
73	108-88-3	Toluen	–
74		Tributylcín a sloučeniny	–
75		Trifenylcín a sloučeniny	–
76		Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)	–
77	1582-09-8	Trifluralin	–
78	1330-20-7	Xyleny	–
79		Chloridy (jako celkové Cl)	–
80		Chlor a anorganické sloučeniny (jako HCl)	10 000
81	1332-21-4	Azbest	1
82		Kyanidy (jako celkové CN)	–
83		Fluoridy (jako celkové F)	–
84		Fluor a anorganické sloučeniny (jako HF)	5 000
85	74-90-8	Kyanovodík (HCN)	200
86		Polétavý prach (PM ₁₀)	50 000

Vysvětlivky:

* Hvězdička označuje, že pro tuto znečišťující látku se použije prahová hodnota pro únik ve sloupci 1a namísto prahové hodnoty pro výrobu, zpracování nebo použití.

^{b)} Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU) se měří jako benzo(a)pyren (50-32-8), benzo(b)fluoranthén (205 99-2), benzo(k)fluoranthén (207-08-9), indeno(1,2,3-cd)pyren (193-39-5) (odvozeno z Protokolu o persistentních organických polutantech k Úmluvě o dálkovém znečišťování ovzduší přecházejícím hranice států).

Tabulka 3: Prahové hodnoty pro úniky do ovzduší z přílohy II Protokolu, sloupec 1a

č.	Číslo CAS	Znečišťující látka	Prahová hodnota pro výrobu, zpracování nebo použití (MPU) (sloupec 3) v kg/rok
1	74-82-8	Methan (CH ₄)	*
2	630-08-0	Oxid uhelnatý (CO)	*
3	124-38-9	Oxid uhličitý (CO ₂)	*
4		Fluorované uhlovodíky (HFC)	*
5	10024-97-2	Oxid dusný (N ₂ O)	*
6	7664-41-7	Amoniak (NH ₃)	10 000
7		Nemethanové těkavé organické sloučeniny (NMVOC)	*
8		Oxidy dusíku (NO _x / NO ₂)	*
9		Perfluoruhlovodíky (PFC)	*
10	2551-62-4	Fluorid sírový (SF ₆)	*
11		Oxidy síry (SO _x / SO ₂)	*
12		Celkový dusík	10 000
13		Celkový fosfor	10 000
14		Hydrochlorfluoruhlovodíky (HCFC)	10 000
15		Chlorfluoruhlovodíky (CFC)	10 000
16		Halony	10 000
17	7440-38-2	Arsen a sloučeniny (jako As)	50
18	7440-43-9	Kadmium a sloučeniny (jako Cd)	5
19	7440-47-3	Chrom a sloučeniny (jako Cr)	10 000
20	7440-50-8	Měď a sloučeniny (jako Cu)	10 000
21	7439-97-6	Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	5
22	7440-02-0	Nikl a sloučeniny (jako Ni)	10 000
23	7439-92-1	Olovo a sloučeniny (jako Pb)	50
24	7440-66-6	Zinek a sloučeniny (jako Zn)	10 000
25	15972-60-8	Alachlor	10 000
26	309-00-2	Aldrin	1
27	1912-24-9	Atrazin	10 000
28	57-74-9	Chlordan	1
29	143-50-0	Chlordecon	1
30	470-90-6	Chlorfenvinfos	10 000
31	85535-84-8	Chloroalkany, C ₁₀ -C ₁₃	10 000
32	2921-88-2	Chlorpyrifos	10 000
33	50-29-3	DDT	1
34	107-06-2	1,2-dichlorethan (EDC)	10 000
35	75-09-2	Dichlormethan (DCM)	10 000
36	60-57-1	Dieldrin	1
37	330-54-1	Diuron	10 000
38	115-29-7	Endosíran	10 000
39	72-20-8	Endrin	1
40		Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	10 000
41	76-44-8	Heptachlor	1
42	118-74-1	Hexachlorbenzen (HCB)	5
43	87-68-3	Hexachlorbutadien (HCBd)	10 000
44	608-73-1	1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH)	10
45	58-89-9	Lindan	1
46	2385-85-5	Mirex	1

č.	Číslo CAS	Znečišťující látka	Prahová hodnota pro výrobu, zpracování nebo použití (MPU) (sloupec 3) v kg/rok
47		PCDD + PCDF (dioxiny + furany) (jako Teq)	0,001
48	608-93-5	Pentachlorbenzen	50
49	87-86-5	Pentachlorfenol (PCP)	10 000
50	1336-36-3	Polychlorované bifenyly (PCB)	50
51	122-34-9	Simazin	10 000
52	127-18-4	Tetrachlorethylen (PER)	10 000
53	56-23-5	Tetrachlormethan (TCM)	10 000
54	12002-48-1	Trichlorbenzeny (TCBs)	10 000
55	71-55-6	1,1,1-trichlorethan	10 000
56	79-34-5	1,1,2,2-tetrachlorethan	10 000
57	79-01-6	Trichlorethylen	10 000
58	67-66-3	Trichlormethan	10 000
59	8001-35-2	Toxafen	1
60	75-01-4	Vinylchlorid	10 000
61	120-12-7	Anthracen	50
62	71-43-2	Benzen	10 000
63		Bromované difenyletery (PBDE)	10 000
64		Nonylfenol ethoxyláty (NP/NPE) a související látky	10 000
65	100-41-4	Ethylbenzen	10 000
66	75-21-8	Ethylenoxid	10 000
67	34123-59-6	Isoproturon	10 000
68	91-20-3	Naftalen	10 000
69		Sloučeniny organocínů (jako celkové Sn)	10 000
70	117-81-7	Di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP)	10 000
71	108-95-2	Fenoly (jako celkové C)	10 000
72		Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU)	50 ^{b)}
73	108-88-3	Toluen	10 000
74		Tributylcín a sloučeniny	10 000
75		Trifenylcín a sloučeniny	10 000
76		Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)	**
77	1582-09-8	Trifluralin	10 000
78	1330-20-7	Xyleny	10 000
79		Chloridy (jako celkové Cl)	10 000 ^{c)}
80		Chlor a anorganické sloučeniny (jako HCl)	10 000
81	1332-21-4	Azbest	10 000
82		Kyanidy (jako celkové CN)	10 000
83		Fluoridy (jako celkové F)	10 000 ^{c)}
84		Fluor a anorganické sloučeniny (jako HF)	10 000
85	74-90-8	Kyanovodík (HCN)	10 000
86		Polétavý prach (PM ₁₀)	*

Vysvětlivky:

* Hvězdička označuje, že pro tuto znečišťující látku se použije prahová hodnota pro únik ve sloupci 1a namísto prahové hodnoty pro výrobu, zpracování nebo použití.

^{b)} Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU) se měří jako benzo(a)pyren (50-32-8), benzo(b)fluoranthén (205 99-2), benzo(k)fluoranthén (207-08-9), indeno(1,2,3-cd)pyren (193-39-5) (odvozeno z Protokolu o persistentních organických polutantech k Úmluvě o dálkovém znečišťování ovzduší přecházejícím hranice států).

^{c)} Jako anorganické sloučeniny.

Tabulka 4: Emise do ovzduší z přílohy II pro prahovou hodnotu pro ohlašování pro MPU

Příklady:**1. Veřejná elektrárna**

Velká uhelná veřejná elektrárna (630 MW) ohlašuje úniky do ovzduší za ohlašovací rok. Níže uvedená tabulka ilustruje, jak lze prahové hodnoty pro úniky do ovzduší použít ke stanovení, které úniky musí být ohlašovány, při výběru provozovny za použití přístupu vycházejícího z kapacity.

Znečišťující látka	Prahové hodnoty (kg) Únik / MPU	Skutečné úniky (kg)	Má se ohlašovat?
Oxid uhelnatý (CO)	500 000 / *	4 200 000	Ano
Oxid uhličitý (CO ₂)	100 milionů / *	1 930 milionů	Ano
Oxid dusný (N ₂ O)	10 000 / *	24 400	Ano
Oxidy dusíku (NO _x)	100 000 / *	807 000	Ano
Oxidy síry (SO _x)	150 000 / *	1 720 000	Ano
Chlor a anorganické sloučeniny (jako HCl)	10 000 / 10 000	35 600	Ano
Fluor a anorganické sloučeniny (jako HF)	5 000 / 10 000	8 010	Ano
Nemethanové těkavé organické sloučeniny (NMVOC)	100 000 / *	10 320 000	Ano
Rtuť	10 / 5	14 100	Ano
Kadmium	10 / 5	566	Ano
Olovo	200 / 50	707	Ano
Měď	100 / 10 000	1 410	Ano
Zinek	200 / 10 000	4 240	Ano
Arsen	20 / 50	5 660	Ano
Chrom	100 / 10 000	707	Ano
Nikl	50 / 10 000	7 070	Ano

Jelikož všechny úniky do ovzduší jsou nad prahovými hodnotami, musí být při použití přístupu vycházejícího z kapacity všechny ohlašovány.

V případě, že je pro výběr provozoven použit přístup vycházející z počtu zaměstnanců, je výběr úniků a přenosů, které musí být ohlašovány, poněkud komplikovanější:

- Pro řadu znečišťujících látek není v příloze I uvedena žádná prahová hodnota pro MPU (*). Tyto znečišťující látky musí být posuzovány za použití prahových hodnot pro úniky.
- Prahové hodnoty pro MPU vztahující se na stopové kovy mohou být aplikovány na výsledky výpočtů obsahu prvků v palivu a spotřeby paliva.

2. Závod na aplikaci nátěrů postřikem

Z provozovny na aplikaci nátěrů postřikem ročně uniká do ovzduší 180 000 kg nemethanových těkavých organických sloučenin (NMVOC). V příloze II není pro NMVOC uvedena žádná prahová hodnota pro výrobu, zpracování nebo použití, je zde však odkaz (pomocí *) na prahovou hodnotu pro úniky do ovzduší 100 000 kg /rok. Závod tak musí ohlašovat roční úniky 180 000 kg NMVOC, bez ohledu na to, jaký přístup k výběru si strana zvolila.

Rámeček 7: Příklady ohlašování úniků do ovzduší

b. Úniky do vody

Závod musí ohlašovat dva typy úniků do vody, a to:

- úniky do povrchových vod a úniky do kanalizace bez koncové čistírny odpadních vod: musí být uváděny jako úniky do vody;
- Úniky do čistírny odpadních vod mimo lokalitu: musí být uváděny jako přenosy mimo lokalitu.

V úvahu se může brát výchozí obsah určité znečišťující látky ve vodě. Například pokud je v místě provozovny odebírána voda z blízké řeky, jezera nebo moře pro využití jako provozní nebo chladicí voda, která je následně vypouštěna v místě provozovny do stejné řeky, jezera nebo moře, může být „únik“ způsobený výchozím obsahem dané znečišťující látky ve vodě odečten od celkového úniku z provozovny. Měření znečišťujících látek

v odebírané vodě jako vstupu a ve vypouštěné vodě jako výstupu musí být prováděna způsobem, který zajistí, že měření budou reprezentativní pro podmínky vyskytující se během ohlašovacího období. Pokud je další obsah znečišťující látky důsledkem používání čerpané podzemní vody nebo pitné vody, nemůže

být odečítán, jelikož zvyšuje obsah této znečišťující látky v řece, jezeru nebo moři.

V tabulce 5 je zkopírován seznam znečišťujících látek pro přímé úniky do vody z přílohy II, sloupce 1b Protokolu o PRTR.

č.	Číslo CAS	Znečišťující látka	Prahová hodnota pro úniky do vody (sloupec 1b) v kg/rok
1	74-82-8	Methan (CH ₄)	–
2	630-08-0	Oxid uhelnatý (CO)	–
3	124-38-9	Oxid uhličitý (CO ₂)	–
4		Fluorované uhlovodíky (HFC)	–
5	10024-97-2	Oxid dusný (N ₂ O)	–
6	7664-41-7	Amoniak (NH ₃)	–
7		Nemethanové těkavé organické sloučeniny (NMVOC)	–
8		Oxidy dusíku (NO _x / NO ₂)	–
9		Perfluoruhlovodíky (PFC)	–
10	2551-62-4	Fluorid sírový (SF ₆)	–
11		Oxidy síry (SO _x / SO ₂)	–
12		Celkový dusík	50 000
13		Celkový fosfor	5 000
14		Hydrochlorfluoruhlovodíky (HCFC)	–
15		Chlorfluoruhlovodíky (CFC)	–
16		Halony	–
17	7440-38-2	Arsen a sloučeniny (jako As)	5
18	7440-43-9	Kadmium a sloučeniny (jako Cd)	5
19	7440-47-3	Chrom a sloučeniny (jako Cr)	50
20	7440-50-8	Měď a sloučeniny (jako Cu)	50
21	7439-97-6	Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	1
22	7440-02-0	Nikl a sloučeniny (jako Ni)	20
23	7439-92-1	Olovo a sloučeniny (jako Pb)	20
24	7440-66-6	Zinek a sloučeniny (jako Zn)	100
25	15972-60-8	Alachlor	–
26	309-00-2	Aldrin	1
27	1912-24-9	Atrazin	1
28	57-74-9	Chlordan	1
29	143-50-0	Chlordecon	1
30	470-90-6	Chlorfenvinfos	1
31	85535-84-8	Chloroalkany, C ₁₀ –C ₁₃	1
32	2921-88-2	Chlorpyrifos	1
33	50-29-3	DDT	1
34	107-06-2	1,2-dichlorethan (EDC)	10
35	75-09-2	Dichlormethan (DCM)	10
36	60-57-1	Dieldrin	1
37	330-54-1	Diuron	1
38	115-29-7	Endosíran	1

č.	Číslo CAS	Znečišťující látka	Prahová hodnota pro úniky do vody (sloupec 1b) v kg/rok
39	72-20-8	Endrin	1
40		Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	1 000
41	76-44-8	Heptachlor	1
42	118-74-1	Hexachlorbenzen (HCB)	1
43	87-68-3	Hexachlorbutadien (HCBD)	1
44	608-73-1	1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH)	1
45	58-89-9	Lindan	1
46	2385-85-5	Mirex	1
47		PCDD + PCDF (dioxiny + furany) (jako Teq)	0,001
48	608-93-5	Pentachlorbenzen	1
49	87-86-5	Pentachlorfenol (PCP)	1
50	1336-36-3	Polychlorované bifenylly (PCB)	0,1
51	122-34-9	Simazin	1
52	127-18-4	Tetrachlorethylen (PER)	–
53	56-23-5	Tetrachlormethan (TCM)	–
54	12002-48-1	Trichlorbenzeny (TCBs)	–
55	71-55-6	1,1,1-trichlorethan	–
56	79-34-5	1,1,2,2-tetrachlorethan	–
57	79-01-6	Trichlorethylen	–
58	67-66-3	Trichlormethan	–
59	8001-35-2	Toxafen	1
60	75-01-4	Vinylchlorid	10
61	120-12-7	Anthracen	1
62	71-43-2	Benzen	200 (jako BTEX) ^{a)}
63		Bromované difenyletery (PBDE)	1
64		Nonylfenol ethoxyláty (NP/NPE) a související látky	1
65	100-41-4	Ethylbenzen	200 (jako BTEX) ^{a)}
66	75-21-8	Ethylenoxid	10
67	34123-59-6	Isoproturon	1
68	91-20-3	Naftalen	10
69		Sloučeniny organocínů (jako celkové Sn)	50
70	117-81-7	Di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP)	1
71	108-95-2	Fenoly (jako celkové C)	20
72		Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU)	5 ^{b)}
73	108-88-3	Toluen	200 (jako BTEX) ^{a)}
74		Tributylcín a sloučeniny	1
75		Trifenylcín a sloučeniny	1
76		Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)	50 000
77	1582-09-8	Trifluralin	1
78	1330-20-7	Xyleny	200 (jako BTEX) ^{a)}
79		Chloridy (jako celkové Cl)	2 miliony
80		Chlor a anorganické sloučeniny (jako HCl)	–
81	1332-21-4	Azbest	1
82		Kyanidy (jako celkové CN)	50

č.	Číslo CAS	Znečišťující látka	Prahová hodnota pro úniky do vody (sloupec 1b) v kg/rok
83		Fluoridy (jako celkové F)	2 000
84		Fluor a anorganické sloučeniny (jako HF)	–
85	74-90-8	Kyanovodík (HCN)	–
86		Polétavý prach (PM ₁₀)	–

Vysvětlivky:

- a) Jednotlivé znečišťující látky se ohlašují v případě, že dojde k překročení prahové hodnoty pro BTEX (souhrnný parametr pro benzen, toluen, ethylbenzen, xylen).
- b) Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU) se měří jako benzo(a)pyren (50-32-8), benzo(b)fluoranthén (205 99-2), benzo(k)fluoranthén (207-08-9), indeno(1,2,3-cd)pyren (193-39-5) (odvozeno z Protokolu o persistentních organických polutantech k Úmluvě o dálkovém znečišťování ovzduší přecházejícím hranice států).

Tabulka 5: Identifikace přímých úniků znečišťujících látek do vody z přílohy II Protokolu

V tabulce 6 je zkopírován seznam znečišťujících látek pro přímé úniky do vody z přílohy II, sloupce 3 Protokolu o PRTR.

č.	Číslo CAS	Znečišťující látka	Prahová hodnota pro výrobu, zpracování nebo použití (MPU) (sloupec 3) v kg/rok
1	74-82-8	Methan (CH ₄)	*
2	630-08-0	Oxid uhelnatý (CO)	*
3	124-38-9	Oxid uhličitý (CO ₂)	*
4		Fluorované uhlovodíky (HFC)	*
5	10024-97-2	Oxid dusný (N ₂ O)	*
6	7664-41-7	Amoniak (NH ₃)	10 000
7		Nemethanové těkavé organické sloučeniny (NMVOC)	*
8		Oxidy dusíku (NO _x / NO ₂)	*
9		Perfluoruhlovodíky (PFC)	*
10	2551-62-4	Fluorid sírový (SF ₆)	*
11		Oxidy síry (SO _x / SO ₂)	*
12		Celkový dusík	10 000
13		Celkový fosfor	10 000
14		Hydrochlorfluoruhlovodíky (HCFC)	10 000
15		Chlorfluoruhlovodíky (CFC)	10 000
16		Halony	10 000
17	7440-38-2	Arsen a sloučeniny (jako As)	50
18	7440-43-9	Kadmium a sloučeniny (jako Cd)	5
19	7440-47-3	Chrom a sloučeniny (jako Cr)	10 000
20	7440-50-8	Měď a sloučeniny (jako Cu)	10 000
21	7439-97-6	Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	5
22	7440-02-0	Nikl a sloučeniny (jako Ni)	10 000
23	7439-92-1	Olovo a sloučeniny (jako Pb)	50
24	7440-66-6	Zinek a sloučeniny (jako Zn)	10 000
25	15972-60-8	Alachlor	10 000
26	309-00-2	Aldrin	1
27	1912-24-9	Atrazin	10 000
28	57-74-9	Chlordan	1

č.	Číslo CAS	Znečišťující látka	Prahová hodnota pro výrobu, zpracování nebo použití (MPU) (sloupec 3) v kg/rok
29	143-50-0	Chlordecon	1
30	470-90-6	Chlorfenvinfos	10 000
31	85535-84-8	Chloroalkany, C ₁₀ -C ₁₃	10 000
32	2921-88-2	Chlorpyrifos	10 000
33	50-29-3	DDT	1
34	107-06-2	1,2-dichlorethan (EDC)	10 000
35	75-09-2	Dichlormethan (DCM)	10 000
36	60-57-1	Dieldrin	1
37	330-54-1	Diuron	10 000
38	115-29-7	Endosíran	10 000
39	72-20-8	Endrin	1
40		Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	10 000
41	76-44-8	Heptachlor	1
42	118-74-1	Hexachlorbenzen (HCB)	5
43	87-68-3	Hexachlorbutadien (HCBD)	10 000
44	608-73-1	1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH)	10
45	58-89-9	Lindan	1
46	2385-85-5	Mirex	1
47		PCDD + PCDF (dioxiny + furany) (jako Teq)	0,001
48	608-93-5	Pentachlorbenzen	50
49	87-86-5	Pentachlorfenol (PCP)	10 000
50	1336-36-3	Polychlorované bifenyly (PCB)	50
51	122-34-9	Simazin	10 000
52	127-18-4	Tetrachlorethylen (PER)	10 000
53	56-23-5	Tetrachlormethan (TCM)	10 000
54	12002-48-1	Trichlorbenzeny (TCBs)	10 000
55	71-55-6	1,1,1-trichlorethan	10 000
56	79-34-5	1,1,2,2-tetrachlorethan	10 000
57	79-01-6	Trichlorethylen	10 000
58	67-66-3	Trichlormethan	10 000
59	8001-35-2	Toxafen	1
60	75-01-4	Vinylchlorid	10 000
61	120-12-7	Anthracen	50
62	71-43-2	Benzen	10 000
63		Bromované difenyletery (PBDE)	10 000
64		Nonylfenol ethoxyláty (NP/NPE) a související látky	10 000
65	100-41-4	Ethylbenzen	10 000
66	75-21-8	Ethylenoxid	10 000
67	34123-59-6	Isoproturon	10 000
68	91-20-3	Naftalen	10 000
69		Sloučeniny organocínu (jako celkové Sn)	10 000
70	117-81-7	Di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP)	10 000
71	108-95-2	Fenoly (jako celkové C)	10 000
72		Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU)	50 ^{b)}
73	108-88-3	Toluen	10 000
74		Tributylcín a sloučeniny	10 000

č.	Číslo CAS	Znečišťující látka	Prahová hodnota pro výrobu, zpracování nebo použití (MPU) (sloupec 3) v kg/rok
75		Trifenylicín a sloučeniny	10 000
76		Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)	**
77	1582-09-8	Trifluralin	10 000
78	1330-20-7	Xyleny	10 000
79		Chloridy (jako celkové Cl)	10 000 ^{c)}
80		Chlor a anorganické sloučeniny (jako HCl)	10 000
81	1332-21-4	Azbest	10 000
82		Kyanidy (jako celkové CN)	10 000
83		Fluoridy (jako celkové F)	10 000 ^{c)}
84		Fluor a anorganické sloučeniny (jako HF)	10 000
85	74-90-8	Kyanovodík (HCN)	10 000
86		Polétavý prach (PM ₁₀)	*

Vysvětlivky:

* Hvězdička označuje, že pro tuto znečišťující látku se použije prahová hodnota pro únik ve sloupci 1a namísto prahové hodnoty pro výrobu, zpracování nebo použití.

^{b)} Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU) se měří jako benzo(a)pyren (50-32-8), benzo(b)fluoranthén (205 99-2), benzo(k)fluoranthén (207-08-9), indeno(1,2,3-cd)pyren (193-39-5) (odvozeno z Protokolu o persistentních organických polutantech k Úmluvě o dálkovém znečišťování ovzduší přecházejícím hranice států).

^{c)} Jako anorganické sloučeniny.

Tabulka 6: Identifikace přímých úniků znečišťujících látek do vody z přílohy II, sloupec 3

c. Úniky do půdy

Prahové hodnoty pro úniky jakýchkoli znečišťujících látek uvedených v příloze II do půdy jsou pro strany, které si zvolily ohlašování přenosů podle paragrafu 5 (d) (i) vycházející ze specifických znečišťujících látek, specifikovány v příloze II, sloupci 1c.

V tabulkách 7 a 8 je zkopírován seznam znečišťujících látek a prahových hodnot pro úniky do půdy z přílohy II, sloupce 1c, respektive prahových hodnot pro MPU z přílohy II, sloupce 3 Protokolu o PRTR.

č.	Číslo CAS	Znečišťující látka	Prahová hodnota pro úniky do půdy (sloupec 1c) v kg/rok
1	74-82-8	Methan (CH ₄)	–
2	630-08-0	Oxid uhelnatý (CO)	–
3	124-38-9	Oxid uhličitý (CO ₂)	–
4		Fluorované uhlovodíky (HFC)	–
5	10024-97-2	Oxid dusný (N ₂ O)	–
6	7664-41-7	Amoniak (NH ₃)	–
7		Nemethanové těkavé organické sloučeniny (NMVOC)	–
8		Oxidy dusíku (NO _x / NO ₂)	–
9		Perfluoruhlovodíky (PFC)	–
10	2551-62-4	Fluorid sírový (SF ₆)	–
11		Oxidy síry (SO _x / SO ₂)	–
12		Celkový dusík	50 000
13		Celkový fosfor	5 000
14		Hydrochlorfluoruhlovodíky (HCFC)	–
15		Chlorfluoruhlovodíky (CFC)	–
16		Halony	–
17	7440-38-2	Arsen a sloučeniny (jako As)	5
18	7440-43-9	Kadmium a sloučeniny (jako Cd)	5
19	7440-47-3	Chrom a sloučeniny (jako Cr)	50
20	7440-50-8	Měď a sloučeniny (jako Cu)	50
21	7439-97-6	Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	1
22	7440-02-0	Nikl a sloučeniny (jako Ni)	20
23	7439-92-1	Olovo a sloučeniny (jako Pb)	20
24	7440-66-6	Zinek a sloučeniny (jako Zn)	100
25	15972-60-8	Alachlor	–
26	309-00-2	Aldrin	1
27	1912-24-9	Atrazin	1
28	57-74-9	Chlordan	1
29	143-50-0	Chlordecon	1
30	470-90-6	Chlorfenvinfos	1
31	85535-84-8	Chloroalkany, C ₁₀ –C ₁₃	1
32	2921-88-2	Chlorpyrifos	1
33	50-29-3	DDT	1
34	107-06-2	1,2-dichlorethan (EDC)	10
35	75-09-2	Dichlormethan (DCM)	10
36	60-57-1	Dieldrin	1
37	330-54-1	Diuron	1
38	115-29-7	Endosíran	1
39	72-20-8	Endrin	1
40		Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	1 000
41	76-44-8	Heptachlor	1
42	118-74-1	Hexachlorbenzen (HCB)	1
43	87-68-3	Hexachlorbutadien (HCBd)	1
44	608-73-1	1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH)	1
45	58-89-9	Lindan	1
46	2385-85-5	Mirex	1

č.	Číslo CAS	Znečišťující látka	Prahová hodnota pro úniky do půdy (sloupec 1c) v kg/rok
47		PCDD + PCDF (dioxiny + furany) (jako Teq)	0,001
48	608-93-5	Pentachlorbenzen	1
49	87-86-5	Pentachlorfenol (PCP)	1
50	1336-36-3	Polychlorované bifenyly (PCB)	0,1
51	122-34-9	Simazin	1
52	127-18-4	Tetrachlorethylen (PER)	–
53	56-23-5	Tetrachlormethan (TCM)	–
54	12002-48-1	Trichlorbenzeny (TCBs)	–
55	71-55-6	1,1,1-trichlorethan	–
56	79-34-5	1,1,2,2-tetrachlorethan	–
57	79-01-6	Trichlorethylen	–
58	67-66-3	Trichlormethan	–
59	8001-35-2	Toxafen	1
60	75-01-4	Vinylchlorid	10
61	120-12-7	Anthracen	1
62	71-43-2	Benzen	200 (jako BTEX) ^{a)}
63		Bromované difenyletery (PBDE)	1
64		Nonylfenol ethoxyláty (NP/NPE) a související látky	1
65	100-41-4	Ethylbenzen	200 (jako BTEX) ^{a)}
66	75-21-8	Ethylenoxid	10
67	34123-59-6	Isoproturon	1
68	91-20-3	Naftalen	10
69		Sloučeniny organocínů (jako celkové Sn)	50
70	117-81-7	Di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP)	1
71	108-95-2	Fenoly (jako celkové C)	20
72		Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU)	5 ^{b)}
73	108-88-3	Toluen	200 (jako BTEX) ^{a)}
74		Tributylcín a sloučeniny	1
75		Trifenylcín a sloučeniny	1
76		Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)	–
77	1582-09-8	Trifluralin	1
78	1330-20-7	Xyleny	200 (jako BTEX) ^{a)}
79		Chloridy (jako celkové Cl)	2 miliony
80		Chlor a anorganické sloučeniny (jako HCl)	–
81	1332-21-4	Azbest	1
82		Kyanidy (jako celkové CN)	50
83		Fluoridy (jako celkové F)	2 000
84		Fluor a anorganické sloučeniny (jako HF)	–
85	74-90-8	Kyanovodík (HCN)	–
86		Polétavý prach (PM ₁₀)	–

Vysvětlivky:

^{a)} Jednotlivé znečišťující látky se ohlašují v případě, že dojde k překročení prahové hodnoty pro BTEX (souhrnný parametr pro benzen, toluen, ethylbenzen, xylen).

^{b)} Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU) se měří jako benzo(a)pyren (50-32-8), benzo(b)fluoranthen (205 99-2), benzo(k)fluoranthen (207-08-9), indeno(1,2,3-cd)pyren (193-39-5) (odvozeno z Protokolu o persistentních organických polutantech k Úmluvě o dálkovém znečišťování ovzduší přecházejícím hranice států).

Tabulka 7: Identifikace a prahové hodnoty úniků do půdy z přílohy II Protokolu o PRTR, sloupec 1c

č.	Číslo CAS	Znečišťující látka	Prahová hodnota pro výrobu, zpracování nebo použití (MPU) (sloupec 3) v kg/rok
1	74-82-8	Methan (CH ₄)	*
2	630-08-0	Oxid uhelnatý (CO)	*
3	124-38-9	Oxid uhličitý (CO ₂)	*
4		Fluorované uhlovodíky (HFC)	*
5	10024-97-2	Oxid dusný (N ₂ O)	*
6	7664-41-7	Amoniak (NH ₃)	10 000
7		Nemethanové těkavé organické sloučeniny (NMVOC)	*
8		Oxidy dusíku (NO _x / NO ₂)	*
9		Perfluoruhlovodíky (PFC)	*
10	2551-62-4	Fluorid sírový (SF ₆)	*
11		Oxidy síry (SO _x / SO ₂)	*
12		Celkový dusík	10 000
13		Celkový fosfor	10 000
14		Hydrochlorfluoruhlovodíky (HCFC)	10 000
15		Chlorfluoruhlovodíky (CFC)	10 000
16		Halony	10 000
17	7440-38-2	Arsen a sloučeniny (jako As)	50
18	7440-43-9	Kadmium a sloučeniny (jako Cd)	5
19	7440-47-3	Chrom a sloučeniny (jako Cr)	10 000
20	7440-50-8	Měď a sloučeniny (jako Cu)	10 000
21	7439-97-6	Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	5
22	7440-02-0	Nikl a sloučeniny (jako Ni)	10 000
23	7439-92-1	Olovo a sloučeniny (jako Pb)	50
24	7440-66-6	Zinek a sloučeniny (jako Zn)	10 000
25	15972-60-8	Alachlor	10 000
26	309-00-2	Aldrin	1
27	1912-24-9	Atrazin	10 000
28	57-74-9	Chlordan	1
29	143-50-0	Chlordecon	1
30	470-90-6	Chlorfenvinfos	10 000
31	85535-84-8	Chloroalkany, C ₁₀ -C ₁₃	10 000
32	2921-88-2	Chlorpyrifos	10 000
33	50-29-3	DDT	1
34	107-06-2	1,2-dichlorethan (EDC)	10 000
35	75-09-2	Dichlormethan (DCM)	10 000
36	60-57-1	Dieldrin	1
37	330-54-1	Diuron	10 000
38	115-29-7	Endosíran	10 000
39	72-20-8	Endrin	1
40		Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	10 000
41	76-44-8	Heptachlor	1
42	118-74-1	Hexachlorbenzen (HCB)	5
43	87-68-3	Hexachlorbutadien (HCBD)	10 000
44	608-73-1	1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH)	10
45	58-89-9	Lindan	1
46	2385-85-5	Mirex	1

č.	Číslo CAS	Znečišťující látka	Prahová hodnota pro výrobu, zpracování nebo použití (MPU) (sloupec 3) v kg/rok
47		PCDD + PCDF (dioxiny + furany) (jako Teq)	0,001
48	608-93-5	Pentachlorbenzen	50
49	87-86-5	Pentachlorfenol (PCP)	10 000
50	1336-36-3	Polychlorované bifenyly (PCB)	50
51	122-34-9	Simazin	10 000
52	127-18-4	Tetrachlorethylen (PER)	10 000
53	56-23-5	Tetrachlormethan (TCM)	10 000
54	12002-48-1	Trichlorbenzeny (TCBs)	10 000
55	71-55-6	1,1,1-trichlorethan	10 000
56	79-34-5	1,1,2,2-tetrachlorethan	10 000
57	79-01-6	Trichlorethylen	10 000
58	67-66-3	Trichlormethan	10 000
59	8001-35-2	Toxafen	1
60	75-01-4	Vinylchlorid	10 000
61	120-12-7	Anthracen	50
62	71-43-2	Benzen	10 000
63		Bromované difenyletery (PBDE)	10 000
64		Nonylfenol ethoxyláty (NP/NPE) a související látky	10 000
65	100-41-4	Ethylbenzen	10 000
66	75-21-8	Ethylenoxid	10 000
67	34123-59-6	Isoproturon	10 000
68	91-20-3	Naftalen	10 000
69		Sloučeniny organocínů (jako celkové Sn)	10 000
70	117-81-7	Di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP)	10 000
71	108-95-2	Fenoly (jako celkové C)	10 000
72		Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU)	50 ^{b)}
73	108-88-3	Toluen	10 000
74		Tributylcín a sloučeniny	10 000
75		Trifenylcín a sloučeniny	10 000
76		Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)	**
77	1582-09-8	Trifluralin	10 000
78	1330-20-7	Xyleny	10 000
79		Chloridy (jako celkové Cl)	10 000 ^{c)}
80		Chlor a anorganické sloučeniny (jako HCl)	10 000
81	1332-21-4	Azbest	10 000
82		Kyanidy (jako celkové CN)	10 000
83		Fluoridy (jako celkové F)	10 000 ^{c)}
84		Fluor a anorganické sloučeniny (jako HF)	10 000
85	74-90-8	Kyanovodík (HCN)	10 000
86		Polétavý prach (PM ₁₀)	*

Vysvětlivky:

* Hvězdička označuje, že pro tuto znečišťující látku se použije prahová hodnota pro únik ve sloupci 1a namísto prahové hodnoty pro výrobu, zpracování nebo použití.

^{b)} Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU) se měří jako benzo(a)pyren (50-32-8), benzo(b)fluoranthen (205 99-2), benzo(k)fluoranthen (207-08-9), indeno(1,2,3-cd)pyren (193-39-5) (odvozeno z Protokolu o persistentních organických polutantech k Úmluvě o dálkovém znečišťování ovzduší přecházejícím hranice států).

^{c)} Jako anorganické sloučeniny.

Tabulka 8: Úniky do půdy, sloupec 3, prahové hodnoty pro MPU

Přenosy mimo lokalitu

Přenosy znečišťujících látek mimo lokalitu mohou být buď ve formě odpadů nebo odpadních vod vypouštěných do (veřejného) kanalizačního systému. Text Protokolu o PRTR umožňuje pro odpad dvě možnosti:

- (a) ohlašování vycházející ze specifických znečišťujících látek;
- (b) ohlašování vycházející ze specifických odpadů.
Přenosy mimo lokalitu mohou vycházet buď ze specifických odpadů (možnost 1 na obrázku IV, strana 31) nebo ze specifických znečišťujících látek (možnosti 2 a 3 na obrázku IV, strana 34).

Přenosy nebezpečných odpadů a jiných odpadů mimo lokalitu

V případě ohlašování vycházejícího ze specifických odpadů musí strany pomocí národní legislativy definovat, jaký odpad je označován za nebezpečný odpad. Prahová hodnota je 2 tuny/rok pro nebezpečný odpad a 2000 tun/rok pro jiný odpad.

Nebezpečné odpady a jiné odpady určené pro využití nebo odstranění přenášené mimo lokalitu, včetně pohybů přes hranice států, je potřeba označit podle přílohy III jako způsob „R“ (recovery – využití), respektive „D“ (disposal – odstranění).

Přenosy znečišťujících látek mimo lokalitu

Údaje pro ohlašování vycházející ze specifických znečišťujících látek lze získat pomocí analýzy chemického složení různých odpadů. Za použití tohoto chemického složení lze vypočítat roční tok množství každé znečišťující látky. V tabulce 10 je zkopírován seznam znečišťujících látek pro přenosy mimo lokalitu z přílohy II Protokolu o PRTR při použití přístupu vycházejícího ze specifických znečišťujících látek (možnosti 2 a 3 na obrázku IV). Pokud si strana zvolí možnost 2, je pro ni relevantní sloupec 2 přílohy II. Pokud si zvolí možnost 3 (prahové hodnoty pro počet zaměstnanců), je pro ni relevantní sloupec 3 přílohy II a v něm uvedené prahové hodnoty pro výrobu, zpracování nebo použití (MPU).

č.	Číslo CAS	Znečišťující látka	Prahová hodnota pro přenos znečišťujících látek mimo lokalitu (sloupec 2) v kg/rok	Prahová hodnota pro výrobu, zpracování nebo použití (MPU) (sloupec 3) v kg/rok
1	74-82-8	Methan (CH ₄)	–	*
2	630-08-0	Oxid uhelnatý (CO)	–	*
3	124-38-9	Oxid uhličitý (CO ₂)	–	*
4		Fluorované uhlovodíky (HFC)	–	*
5	10024-97-2	Oxid dusný (N ₂ O)	–	*
6	7664-41-7	Amoniak (NH ₃)	–	10 000
7		Nemethanové těkavé organické sloučeniny (NMVOC)	–	*
8		Oxidy dusíku (NO _x / NO ₂)	–	*
9		Perfluoruhlovodíky (PFC)	–	*
10	2551-62-4	Fluorid sírový (SF ₆)	–	*
11		Oxidy síry (SO _x / SO ₂)	–	*
12		Celkový dusík	10 000	10 000
13		Celkový fosfor	10 000	10 000
14		Hydrochlorfluoruhlovodíky (HCFC)	100	10 000
15		Chlorfluoruhlovodíky (CFC)	100	10 000
16		Halony	100	10 000
17	7440-38-2	Arsen a sloučeniny (jako As)	50	50
18	7440-43-9	Kadmium a sloučeniny (jako Cd)	5	5
19	7440-47-3	Chrom a sloučeniny (jako Cr)	200	10 000
20	7440-50-8	Měď a sloučeniny (jako Cu)	500	10 000
21	7439-97-6	Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	5	5
22	7440-02-0	Nikl a sloučeniny (jako Ni)	500	10 000
23	7439-92-1	Olovo a sloučeniny (jako Pb)	50	50
24	7440-66-6	Zinek a sloučeniny (jako Zn)	1 000	10 000
25	15972-60-8	Alachlor	5	10 000
26	309-00-2	Aldrin	1	1
27	1912-24-9	Atrazin	5	10 000
28	57-74-9	Chlordan	1	1
29	143-50-0	Chlordecon	1	1
30	470-90-6	Chlorfenvinfos	5	10 000
31	85535-84-8	Chloroalkany, C ₁₀ -C ₁₃	10	10 000
32	2921-88-2	Chlorpyrifos	5	10 000
33	50-29-3	DDT	1	1
34	107-06-2	1,2-dichlorethan (EDC)	100	10 000
35	75-09-2	Dichlormethan (DCM)	100	10 000
36	60-57-1	Dieldrin	1	1
37	330-54-1	Diuron	5	10 000
38	115-29-7	Endosíran	5	10 000
39	72-20-8	Endrin	1	1
40		Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	1 000	10 000
41	76-44-8	Heptachlor	1	1

č.	Číslo CAS	Znečišťující látka	Prahová hodnota pro přenos znečišťujících látek mimo lokalitu (sloupec 2) v kg/rok	Prahová hodnota pro výrobu, zpracování nebo použití (MPU) (sloupec 3) v kg/rok
42	118-74-1	Hexachlorbenzen (HCB)	1	5
43	87-68-3	Hexachlorbutadien (HCBD)	5	10 000
44	608-73-1	1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH)	1	10
45	58-89-9	Lindan	1	1
46	2385-85-5	Mirex	1	1
47		PCDD + PCDF (dioxiny + furany) (jako Teq)	0,001	0,001
48	608-93-5	Pentachlorbenzen	5	50
49	87-86-5	Pentachlorfenol (PCP)	5	10 000
50	1336-36-3	Polychlorované bifenyly (PCB)	1	50
51	122-34-9	Simazin	5	10 000
52	127-18-4	Tetrachlorethylen (PER)	1 000	10 000
53	56-23-5	Tetrachlormethan (TCM)	1 000	10 000
54	12002-48-1	Trichlorbenzeny (TCBs)	1 000	10 000
55	71-55-6	1,1,1-trichlorethan	1 000	10 000
56	79-34-5	1,1,2,2-tetrachlorethan	1 000	10 000
57	79-01-6	Trichlorethylen	1 000	10 000
58	67-66-3	Trichlormethan	1 000	10 000
59	8001-35-2	Toxafen	1	1
60	75-01-4	Vinylchlorid	100	10 000
61	120-12-7	Anthracen	50	50
62	71-43-2	Benzen	2 000 (jako BTEX) ^{a)}	10 000
63		Bromované difenylethery (PBDE)	5	10 000
64		Nonylfenol ethoxyláty (NP/NPE) a související látky	5	10 000
65	100-41-4	Ethylbenzen	2 000 (jako BTEX) ^{a)}	10 000
66	75-21-8	Ethylenoxid	100	10 000
67	34123-59-6	Isoproturon	5	10 000
68	91-20-3	Naftalen	100	10 000
69		Sloučeniny organocínů (jako celkové Sn)	50	10 000
70	117-81-7	Di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP)	100	10 000
71	108-95-2	Fenoly (jako celkové C)	200	10 000
72		Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU)	50	50 ^{b)}
73	108-88-3	Toluen	2 000 (jako BTEX) ^{a)}	10 000
74		Tributylcín a sloučeniny	5	10 000
75		Trifenylcín a sloučeniny	5	10 000
76		Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)	–	**
77	1582-09-8	Trifluralin	5	10 000
78	1330-20-7	Xyleny	2 000 (jako BTEX) ^{a)}	10 000
79		Chloridy (jako celkové Cl)	2 miliony	10 000 ^{c)}
80		Chlor a anorganické sloučeniny (jako HCl)	–	10 000
81	1332-21-4	Azbest	10	10 000
82		Kyanidy (jako celkové CN)	500	10 000

č.	Číslo CAS	Znečišťující látka	Prahová hodnota pro přenos znečišťujících látek mimo lokalitu (sloupec 2) v kg/rok	Prahová hodnota pro výrobu, zpracování nebo použití (MPU) (sloupec 3) v kg/rok
83		Fluoridy (jako celkové F)	10 000	10 000 ^{c)}
84		Fluor a anorganické sloučeniny (jako HF)	–	10 000
85	74-90-8	Kyanovodík (HCN)	–	10 000
86		Polétavý prach (PM ₁₀)	–	*

Vysvětlivky:

* Hvězdička označuje, že pro tuto znečišťující látku se použije prahová hodnota pro únik ve sloupci 1a namísto prahové hodnoty pro výrobu, zpracování nebo použití.

^{a)} Jednotlivé znečišťující látky se ohlašují v případě, že dojde k překročení prahové hodnoty pro BTEX (souhrnný parametr pro benzen, toluen, ethylbenzen, xylen).

^{b)} Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU) se měří jako benzo(a)pyren (50-32-8), benzo(b)fluoranthén (205 99-2), benzo(k)fluoranthén (207-08-9), indeno(1,2,3-cd)pyren (193-39-5) (odvozeno z Protokolu o persistentních organických polutantech k Úmluvě o dálkovém znečišťování ovzduší přecházejícím hranice států).

^{c)} Jako anorganické sloučeniny.

Tabulka 9: Prahové hodnoty pro přenosy znečišťujících látek mimo lokalitu v odpadech podle přílohy II za použití přístupu vycházejícího ze specifických znečišťujících látek

Přenosy znečišťujících látek mimo lokalitu v odpadních vodách

Pokud jde o odpadní vody, je povinné ohlašování vycházející ze specifických znečišťujících látek. Strany, které si zvolily přístup vycházející z kapacity, musí ohlašovat znečišťující látky v odpadních vodách podle článku 7, odstavec 1 (iv) (možnosti 1 a 2 na obrázku IV) a musí používat prahové hodnoty z přílohy II,

sloupce 1b. Strany, které si zvolily přístup vycházející z počtu zaměstnanců, musí ohlašovat znečišťující látky v odpadních vodách podle článku 7, odstavec 1 (b) (možnost 3 na obrázku IV) a musí používat prahové hodnoty z přílohy II, sloupce 3 (prahové hodnoty pro výrobu, zpracování nebo použití).

Příloha III**ČÁST A: ZPŮSOBY ODSTRAŇOVÁNÍ ODPADŮ („D“ – DISPOSAL)**

- Uložení do půdy nebo na povrch (např. skládkování)
- Úprava půdními procesy (např. biologický rozklad kapalných odpadů nebo kalů v půdě)
- Hlubinná injektáž (např. injektáž čerpatelných odpadů do vrtů, solných komor nebo přírodních úložišť)
- Ukládání do povrchových nádrží (např. vypouštění kapalných odpadů nebo kalů do prohlubní, nádrží nebo lagun)
- Ukládání do speciálně technicky provedených skládek (např. ukládání do utěsněných oddělených prostor, které jsou uzavřeny a izolovány navzájem i od vnějšího prostředí)
- Vypouštění do vodních těles s výjimkou moří a oceánů
- Vypouštění do moří a oceánů včetně ukládání do mořského dna
- Biologická úprava jinde v této příloze nespécifikovaná, jejímž konečným produktem jsou sloučeniny nebo směsi, které se odstraňují některým ze způsobů uvedených v této části
- Fyzikálně–chemická úprava jinde v této příloze nespécifikovaná, jejímž konečným produktem jsou sloučeniny nebo směsi, které se odstraňují některým ze způsobů uvedených v této příloze (např. odpařování, sušení, kalcinace, neutralizace, srážení)
- Spalování na pevnině
- Spalování na moři
- Trvalé uložení (např. uložení kontejnerů v dole)
- Míšení nebo směšování před odstraněním některým ze způsobů uvedených v této části
- Předúprava před odstraněním některým ze způsobů uvedených v této části
- Skladování před odstraněním některým ze způsobů uvedených v této části

ČÁST B: ZPŮSOBY VYUŽITÍ ODPADŮ („R“ – RECOVERY)

- Použití jako paliva (kromě přímého spalování) nebo jiným způsobem k výrobě energie
- Zpětné získávání/regenerace rozpouštědel
- Recyklace/zpětné získávání organických látek, které se nepoužívají jako rozpouštědla
- Recyklace/zpětné získávání kovů a sloučenin kovů
- Recyklace/zpětné získávání ostatních anorganických materiálů
- Regenerace kyselin nebo zásad
- Využití složek používaných ke snižování znečištění
- Využití složek katalyzátorů
- Rafinace použitých olejů nebo jiné opětné použití použitých olejů
- Úprava půdními procesy, která je přínosem pro zemědělství nebo životní prostředí
- Použití zbytkových materiálů získaných z kteréhokoli způsobu využití uvedeného v této části výše
- Předúprava odpadů pro využití některým ze způsobů uvedených v této části výše
- Sběr materiálů určených ke kterémukoli způsobu využití uvedenému v této části

Rámeček 8: Způsoby odstraňování a využití odpadů podle přílohy III

Očekávané úniky a přenosy

Z každé z kategorií zdrojů uvedených v příloze I uniká nebo je přenášena jiná skupina znečišťujících látek. V tabulce 10 je pro každou z činností z přílohy I uveden indikativní seznam znečišťujících látek, u kterých lze očekávat úniky nebo přenosy, jež mohou být nad prahovými hodnotami pro ohlašování.

U znečišťujících látek je označeno, zda se může jednat o úniky do ovzduší (a – air), a vody (w – water), respektive

o přenosy mimo lokalitu (o – off-site transfer). Tento indikativní seznam je zde uveden proto, aby stranám pomohl identifikovat, jaké znečišťující látky budou pravděpodobně emitovány jednotlivými kategoriemi zdrojů z přílohy I Protokolu o PRTR a lze jej využít jako kontrolní seznam pro ohlašování¹³⁾. Skutečnost, zda daná znečišťující látka uniká nebo je přenášena nad příslušnou prahovou hodnotou závisí na konkrétních charakteristikách provozovny.

¹³⁾ Viz rovněž Návod k Evropskému PRTR (European PRTR Guidance Document), příloha 4 (Indikativní seznam látek znečišťujících ovzduší pro jednotlivé sektory) a příloha 5 (Indikativní seznam látek znečišťujících vodu pro jednotlivé sektory).

č.		Činnost	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
		Znečišťující látka	Odvětví energetiky	Výroba a zpracování kovů	Zpracování nerostů	Chemický průmysl	Nakládání s odpady a odpadními vodami	Výroba a zpracování papíru a dřeva	Intenzivní živočišná výroba a akvakultura	Živočišné a rostlinné produkty z odvětví potravin a nápoju
1	74-82-8	Methan (CH ₄)	a			a	a		a	a
2	630-08-0	Oxid uhelnatý (CO)	a	a	a	a				
3	124-38-9	Oxid uhličitý (CO ₂)	a	a	a	a	a	a	a	a
4		Fluorované uhlovodíky (HFC)		a	a		a			
5	10024-97-2	Oxid dusný (N ₂ O)	a			a				
6	7664-41-7	Amoniak (NH ₃)		a		a	a		awo	w
7		Nemethanové těkavé organické sloučeniny (NMVOC)	a	a	a	a	a	a		
8		Oxidy dusíku (NO _x / NO ₂)	a	a	a	a	a	a	a	a
9		Perfluoruhlovodíky (PFC)		a		a	a			
10	2551-62-4	Fluorid sírový (SF ₆)								
11		Oxidy síry (SO _x / SO ₂)	a	a	a	a	a	a	a	
12		Celkový dusík			wo	wo	wo	wo	wo	wo
13		Celkový fosfor			wo	wo	wo	wo	wo	wo
14		Hydrochlorfluoruhlovodíky (HCFC)		a	a	a	a	a	a	a
15		Chlorfluoruhlovodíky (CFC)								
16		Halony		a	a	a	a	a	a	a
17	7440-38-2	Arsen a sloučeniny (jako As)	aw	awo	awo	awo	awo			
18	7440-43-9	Kadmium a sloučeniny (jako Cd)	aw	awo	awo	awo	awo			
19	7440-47-3	Chrom a sloučeniny (jako Cr)	aw	awo	awo	awo	awo			
20	7440-50-8	Měď a sloučeniny (jako Cu)	aw	awo	awo	awo	awo			
21	7439-97-6	Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	aw	awo	awo	awo	awo			
22	7440-02-0	Nikl a sloučeniny (jako Ni)	aw	awo	awo	awo	awo			
23	7439-92-1	Olovo a sloučeniny (jako Pb)	aw	awo	awo	awo	awo			
24	7440-66-6	Zinek a sloučeniny (jako Zn)	aw	awo	awo	awo	awo			
25	15972-60-8	Alachlor				awo	awo			
26	309-00-2	Aldrin				awo	awo			
27	1912-24-9	Atrazin				awo	awo			
28	57-74-9	Chlordan				awo	awo			
29	143-50-0	Chlordecon				awo	awo			
30	470-90-6	Chlorfenvinfos				awo	awo			
31	85535-84-8	Chloroalkany, C ₁₀ -C ₁₃				awo	awo			
32	2921-88-2	Chlorpyrifos				awo	awo			
33	50-29-3	DDT				awo	awo			
34	107-06-2	1,2-dichlorethan (EDC)				awo	awo			
35	75-09-2	Dichlormethan (DCM)				awo	awo			

č.		Činnost	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
		Znečišťující látka	Odvětví energetiky	Výroba a zpracování kovů	Zpracování nerostů	Chemický průmysl	Nakládání s odpady a odpadními vodami	Výroba a zpracování papíru a dřeva	Intenzivní živočišná výroba a akvakultura	Živočišné a rostlinné produkty z odvětví potravin a nápojů
36	60-57-1	Dieldrin				awo	awo			
37	330-54-1	Diuron				awo	awo			
38	115-29-7	Endosíran				awo	awo			
39	72-20-8	Endrin				awo	awo			
40		Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)		w		awo	awo	w		
41	76-44-8	Heptachlor				awo	awo			
42	118-74-1	Hexachlorbenzen (HCB)				awo	awo			
43	87-68-3	Hexachlorbutadien (HCBd)				awo	awo			
44	608-73-1	1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH)				awo	awo			
45	58-89-9	Lindan				awo	awo			
46	2385-85-5	Mirex				awo	awo			
47		PCDD + PCDF (dioxiny + furany) (jako Teq)	a	a	a	awo	awo	a		
48	608-93-5	Pentachlorbenzen				awo	awo			
49	87-86-5	Pentachlorfenol (PCP)				awo	awo			
50	1336-36-3	Polychlorované bifenyly (PCB)				awo	awo			
51	122-34-9	Simazin				awo	awo			
52	127-18-4	Tetrachlorethylen (PER)				awo	awo			
53	56-23-5	Tetrachlormethan (TCM)				awo	awo			
54	12002-48-1	Trichlorbenzeny (TCBs)				awo	awo			
55	71-55-6	1,1,1-trichlorethan				awo	awo			
56	79-34-5	1,1,2-tetrachlorethan				awo	awo			
57	79-01-6	Trichlorethylen				awo	awo			
58	67-66-3	Trichlormethan				awo	awo			
59	8001-35-2	Toxafen				awo	awo			
60	75-01-4	Vinylchlorid				awo	awo			
61	120-12-7	Anthracen				awo	awo			
62	71-43-2	Benzen				awo	awo			
63		Bromované difenyletery (PBDE)				awo	awo			
64		Nonylfenol ethoxyláty (NP/NPE) a související látky				awo	awo			
65	100-41-4	Ethylbenzen				awo	awo			
66	75-21-8	Ethylenoxid				awo	awo			
67	34123-59-6	Isoproturon				awo	awo			

č.		Činnost	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
		Znečišťující látka	Odvětví energetiky	Výroba a zpracování kovů	Zpracování nerostů	Chemický průmysl	Nakládání s odpady a odpadními vodami	Výroba a zpracování papíru a dřeva	Intenzivní živočišná výroba a akvakultura	Živočišné a rostlinné produkty z odvětví potravin a nápojů
68	91-20-3	Naftalen				awo	awo			
69		Sloučeniny organocínů (jako celkové Sn)				awo	awo			
70	117-81-7	Di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP)				awo	awo			
71	108-95-2	Fenoly (jako celkové C)				awo	awo			
72		Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU)				awo	awo			
73	108-88-3	Toluen				awo	awo			
74		Tributylcín a sloučeniny				awo	awo			
75		Trifenylcín a sloučeniny				awo	awo			
76		Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)	wo	wo	wo	awo	awo	wo	wo	wo
77	1582-09-8	Trifluralin				awo	awo			
78	1330-20-7	Xyleny				awo	awo			
79		Chloridy (jako celkové Cl)				awo	awo			
80		Chlor a anorganické sloučeniny (jako HCl)				awo	awo			
81	1332-21-4	Azbest				awo	awo			
82		Kyanidy (jako celkové CN)				awo	awo			
83		Fluoridy (jako celkové F)				awo	awo			
84		Fluor a anorganické sloučeniny (jako HF)				awo	awo			
85	74-90-8	Kyanovodík (HCN)				a	a			
86		Poléťavý prach (PM ₁₀)	a	a	a	a	a	a	a	a

Tabulka 10: Seznam znečišťujících látek, které mohou pravděpodobně unikat nebo být přenášeny, podle kategorií zdrojů z přílohy I, pro jednotlivé sektory (a = úniky do ovzduší, w = úniky do vody, o = přenosy mimo lokalitu)

Ohlašování

Požadavky na ohlašování pro jednotlivé provozovny jsou uvedeny v rámečku 9 (článek 7, odstavec 5). Formát pro ohlašování (tabulka 12) se vztahuje na možnosti 1, 2 a 3 v obrázku IV (dvoucestný přístup) na straně 34.

Metody stanovení úniků

Mnohé provozovny již v současné době shromažďují údaje vhodné pro stanovení úniků a přenosů do ovzduší, vody a půdy. Údaje o únicích a přenosech znečišťujících látek ohlašovaných za jednotlivé provozovny mohou být založeny v zásadě na třech různých typech metod stanovení:

Článek 7, odstavec 5 – Požadavky na ohlašování pro jednotlivé provozovny

Každá strana uloží vlastníkům nebo provozovatelům provozoven, na které se vztahuje ohlašovací povinnost podle odstavce 2, aby shromažďovali a předkládali svému příslušnému orgánu následující informace o konkrétních provozovnách:

- (a) název, adresu, zeměpisné umístění a činnost nebo činnosti ohlašující provozovny a jméno vlastníka nebo provozovatele a případně název společnosti;
- (b) název a číselné označení každé znečišťující látky, která má být ohlašována podle odstavce 2;
- (c) množství každé znečišťující látky, která má být ohlašována podle odstavce 2, jež uniklo ze zařízení do životního prostředí v daném ohlašovacím roce, a to jak v agregované formě, tak s rozlišením toho, zda se jednalo o únik do ovzduší, do vody nebo do půdy, včetně prostřednictvím podzemní injeckáže;
- d) buď:
 - (i) množství každé znečišťující látky, která má být ohlašována podle odstavce 2, jež je přenášeno mimo lokalitu v daném ohlašovacím roce, s rozlišením mezi množstvím přenášeným za účelem odstranění a množstvím přenášeným za účelem využití, a název a adresu provozovny, která přenos přijme; nebo
 - (ii) množství odpadu, který má být ohlašován podle odstavce 2, jež je přenášeno mimo lokalitu v daném ohlašovacím roce, s rozlišením mezi nebezpečným odpadem a jiným odpadem, a to pro jakýkoli způsob odstranění nebo využití podle přílohy III s uvedením buď „R“ (Recovery – využití) nebo „D“ (Disposal – odstranění) podle toho, zda je odpad určen k využití nebo odstranění, a v případě přeshraničního pohybu nebezpečných odpadů, s uvedením názvu a adresy subjektu provádějícího odstranění nebo využití tohoto odpadu a místa odstranění nebo využití, které odpad přijme;
- (e) množství každé znečišťující látky v odpadních vodách, která má být ohlašována podle odstavce 2, jež je přenesena v daném ohlašovacím roce mimo lokalitu, a
- (f) typ metodiky používané k získání informací uvedených v písmenech c) až e), v souladu s článkem 9, odstavec 2 s uvedením, zda jsou informace založené na měření, výpočtu nebo odhadu.

Rámeček 9: Článek 7, odstavec 5 – Požadavky na ohlašování pro jednotlivé provozovny

- (a) měření za použití standardizovaných nebo akceptovaných metod; často jsou nutné další výpočty, aby byly výsledky měření přepočítány na údaje o ročních emisích;
- (b) výpočty za použití národně nebo mezinárodně dohodnutých metod odhadů a emisních faktorů, které jsou reprezentativní pro jednotlivé průmyslové sektory;
- (c) odhady (nestandardizované) odvozené z nejlepších předpokladů nebo odhadů expertů.

Měření vycházejí z přímého monitorování úniků a přenosů znečišťujících látek z jednotlivých procesů v provozovně, na základě skutečných měření koncentrací znečišťujících látek v nosném médiu, které je obsahuje. Termín „měření“ označuje výsledky standardizovaných nebo akceptovaných metod měření (viz příloha III tohoto Návodu).

Mezi typy měření, které lze použít, patří monitorování souladu prováděné úřady, předepsané monitorování prováděné samotnými provozovnami, měření kontrolující proces, měření expozice pracovníků nebo měření souladu s povolením uděleným státem. Tato měření lze často přímo použít ke stanovení úniků.

Údaje z monitorování je potřeba získávat dostatečně často, aby byly zohledněny normální odchylky v provozních podmínkách v průběhu roku. Pro vypočítání ročních emisí lze použít průměrnou koncentraci a průměrný průtok.

Pomocí výpočtů se stanoví úniky a přenosy znečišťujících látek na základě údajů o činnosti (použitá paliva, objem výroby, atd.) a emisních faktorů. V některých případech lze použít složitější metody výpočtu, za použití proměnných jako je teplota, globální záření atd. Tyto případy by měly být rovněž označovány jako výpočty. Jako výpočty by měly být označovány rovněž výpočty založené na hmotnostní bilanci. Kromě toho se označení „výpočet“ používá ve všech případech, kdy je metoda výpočtu emisí získaná z publikované literatury.

Jako odhady se označují úniky a přenosy znečišťujících látek, které jsou stanoveny odborným posudkem a nejsou založeny na veřejně dostupné literatuře. Označení „odhad“ se vztahuje rovněž na odhady emisí všude tam, kde chybí mezinárodně schválené metodiky stanovení emisí nebo směrnice dobré praxe.

Typ měření	Klasifikace pro PRTR
I. Přímé měření	M
– Prchavé emise do ovzduší	M
– Měření emisí do ovzduší z bodových zdrojů	M
– Měření vypouštění do povrchových vod	M
– Měření úniků do půdy	M
II. Materiálové účetnictví a hmotnostní bilance	C
– Odhady prchavých emisí do ovzduší pomocí materiálového účetnictví	C
– Odhady emisí do ovzduší z bodových zdrojů pomocí materiálového účetnictví	C
– Odhady vypouštění do povrchových vod pomocí materiálového účetnictví	C
– Odhady úniků do půdy pomocí materiálového účetnictví	C
III. Emisní faktory	C
– Odhady prchavých emisí do ovzduší pomocí emisních faktorů	C
– Odhady emisí do ovzduší z bodových zdrojů pomocí emisních faktorů	C
– Odhady vypouštění do povrchových vod a úniků do půdy pomocí emisních faktorů	C
IV. Technické výpočty	C / E
– Odhady prchavých emisí do ovzduší pomocí technických výpočtů	C / E
– Odhady emisí do ovzduší z bodových zdrojů pomocí technických výpočtů	C / E
– Odhady vypouštění do povrchových vod pomocí technických výpočtů	C / E
– Odhady úniků do půdy pomocí technických výpočtů	C / E

Tabulka 11: Různé typy metod stanovení pro odhadování úniků a přenosů znečišťujících látek z provozoven a jejich klasifikace jako měření (M – measurement), výpočet (C – calculation) nebo odhad (E – estimation) (UNITAR, 1997)

Příklad přehledu různých typů metod stanovení pro odhadování úniků a přenosů znečišťujících látek z provozoven je uveden v tabulce 11.

Měření nejsou vždy považována za spolehlivější nebo přesnější než výpočty. Například při stanovování množství CO₂ unikajícího z bodového zdroje do atmosféry ze spotřebovávaného paliva se přímé měření emisí CO₂ unikajících z komínů spoléhá na stanovení řady parametrů, jako je koncentrace CO₂ a celkový průtok spalin. Každý z těchto parametrů přináší nový prvek nejistoty a zvyšuje celkovou nejistotu měření.

Důkladnější a rozsáhlejší přehled a popis metod lze nalézt v následujících dokumentech:

- (a) „Estimating Environmental Releases for Facility PRTR Reporting, Introduction and Guide to Methods“ (Odhadování úniků do životního prostředí pro ohlašování provozoven do PRTR, úvod a návod k metodám) (UNITAR, leden 1997);¹⁴⁾
- (b) IPPC BREF Monitoring.¹⁵⁾

Centrum zdrojů OECD pro postupy odhadů úniků pro PRTR

Tímto Centrem zdrojů je internetová stránka, kterou vytvořila pracovní skupina pro PRTR Programu OECD pro životní prostředí, zdraví a bezpečnost pod vedením Ministerstva životního prostředí Kanady. Účelem této internetové stránky je poskytovat souhrnné informace o manuálech / dokumentech týkajících se postupů odhadů úniků pro základní PRTR vytvořené členskými zeměmi OECD. Tyto manuály a dokumenty zahrnují popisné informace o zdrojích znečištění a znečišťujících látkách, které unikají, jakož i informace o emisních faktorech, metodách hmotnostní bilance, technických výpočtech a informace o monitorování. Centrum zdrojů bude pravidelně aktualizováno, aby zahrnovalo další a nové dostupné informace.

Viz <http://206.191.48.253/>.

Rámeček 10: Centrum zdrojů OECD pro postupy odhadů úniků pro PRTR

¹⁴⁾ Viz http://www.unitar.org/cwm/prtr/pdf/cat5/estimating_rels.pdf.

¹⁵⁾ Viz <http://eippcb.jrc.es/>. Referenční dokument Směrnice o IPPC týkající se obecných principů monitorování má za cíl poskytovat informace sloužící jako vodítko osobám formulujícím povolení IPPC a provozovatelům zařízení držících povolení IPPC, aby splnili svoje povinnosti podle Směrnice o IPPC pokud jde o požadavky na monitorování průmyslových emisí.

V příloze k tomuto Návodu nazvané „Analytické postupy“ je uveden indikativní seznam:

- (a) postupů pro stanovení úniků;
- (b) metod měření relevantních znečišťujících látek krytých normami CEN a ISO. Tento seznam je zde uveden jako vodítko pro strany pokud jde o dostupnost existujících standardizovaných metod měření. Je potřeba vzít v úvahu, že použití dalších metod měření není vyloučeno, ale strany musí

zajistit, aby analytická účinnost alternativ byla alespoň stejně dobrá, jako je tomu u standardizovaných metod.

Příklad ohlašovacího formuláře pro provozovny

V tabulce 12 je jako příklad uveden formát pro ohlašování úniků a přenosů mimo lokalitu z jednotlivých provozoven.

Formát pro ohlašování údajů o únicích a přenosech

Poznámka: Tento formát pro ohlašování se týká možností 1, 2 a 3 na obrázku IV na straně 31

ÚDAJE PLATNÉ PRO VŠECHNY MOŽNOSTI

Referenční rok
 Identifikace provozovny
 Název mateřské společnosti
 Název provozovny
 Identifikační číslo provozovny
 Ulice a číslo
 Město / vesnice
 PSČ
 Země
 Souřadnice lokality
 Povodí
 Kód NACE / ISIC (4 čísla)
 Hlavní ekonomická činnost
 Objem výroby (volitelný údaj)
 Počet zařízení (volitelný údaj)
 Počet hodin provozu za rok (volitelný údaj)
 Počet zaměstnanců (volitelný údaj)
 Textové pole pro textové informace nebo adresu internetových stránek provozovny nebo mateřské společnosti (volitelný údaj)

Všechny činnosti provozovny uvedené v příloze I (podle systému kódování uvedeného v příloze I Protokolu)

Činnost 1 (hlavní činnost podle přílohy I)
 Činnost 2
 Činnost N

Údaje o únicích z provozovny do ovzduší za každou znečišťující látku, jejíž množství přesahuje prahovou hodnotu (podle přílohy II Protokolu) (Úniky do ovzduší)

Znečišťující látka 1
 Znečišťující látka 2
 Znečišťující látka N
 M: změřeno; použitá analytická metoda
 C: vypočítáno; použitá metoda výpočtu
 E: odhadnuto
 T: celkově v kg / rok
 A: náhodné úniky v kg / rok

Údaje o únicích z provozovny do vody za každou znečišťující látku, jejíž množství přesahuje prahovou hodnotu (podle přílohy II Protokolu) (Úniky do vody)

Znečišťující látka 1
 Znečišťující látka 2
 Znečišťující látka N
 M: změřeno; použitá analytická metoda
 C: vypočítáno; použitá metoda výpočtu
 E: odhadnuto
 T: celkově v kg / rok
 A: náhodné úniky v kg / rok

Údaje o únicích z provozovny do půdy za každou znečišťující látku, jejíž množství přesahuje prahovou hodnotu (podle přílohy II Protokolu) (Úniky do půdy)

Znečišťující látka 1

Znečišťující látka 2

Znečišťující látka N

M: změřeno; použitá analytická metoda

C: vypočítáno; použitá metoda výpočtu

E: odhadnuto

T: celkově v kg / rok

A: náhodné úniky v kg / rok

Příslušný úřad pro žádosti veřejnosti:

Název

Ulice a číslo

Město / vesnice

Telefonní č.

Č. faxu

E-mailová adresa

ÚDAJE PLATNÉ PRO MOŽNOST 1

Přenosy nebezpečného odpadu z provozovny mimo lokalitu v množství přesahujícím prahovou hodnotu (podle článku 5 Protokolu)

V rámci země: pro účely využití (R)

M: změřeno; použitá analytická metoda

C: vypočítáno; použitá metoda výpočtu

E: odhadnuto v tunách / rok

V rámci země: pro účely odstranění (D)

M: změřeno; použitá analytická metoda

C: vypočítáno; použitá metoda výpočtu

E: odhadnuto v tunách / rok

Do jiných zemí: pro účely využití (R)

Název subjektu, který odpad využívá

Adresa subjektu, který odpad využívá

Adresa skutečného místa využití, které přenos přijímá

M: změřeno; použitá analytická metoda

C: vypočítáno; použitá metoda výpočtu

E: odhadnuto v tunách / rok

Do jiných zemí: pro účely odstranění (D)

Název subjektu, který odpad odstraňuje

Adresa subjektu, který odpad odstraňuje

Adresa skutečného místa odstranění, které přenos přijímá

M: změřeno; použitá analytická metoda

C: vypočítáno; použitá metoda výpočtu

E: odhadnuto v tunách / rok

Přenos jiného než nebezpečného odpadu z provozovny mimo lokalitu v množství přesahujícím prahovou hodnotu (podle článku 5 Protokolu)

Pro účely využití (R)

M: změřeno; použitá analytická metoda

C: vypočítáno; použitá metoda výpočtu

E: odhadnuto v tunách / rok

Pro účely odstranění (D)

M: změřeno; použitá analytická metoda

C: vypočítáno; použitá metoda výpočtu

E: odhadnuto v tunách / rok

Přenos každé znečišťující látky jdoucí do čistírny odpadních vod mimo lokalitu v množstvích přesahujících příslušné prahové hodnoty (podle přílohy II Protokolu)

Znečišťující látka 1

Znečišťující látka 2

Znečišťující látka N

M: změřeno; použitá analytická metoda

C: vypočítáno; použitá metoda výpočtu

E: odhadnuto v kg/rok

ÚDAJE PLATNÉ PRO MOŽNOSTI 2 A 3**Přenos znečišťujících látek mimo lokalitu v množstvích přesahujících prahovou hodnotu (podle přílohy II Protokolu)**

Znečišťující látka 1

Znečišťující látka 2

Znečišťující látka N

Pro účely odstranění (D)

Název subjektu, který odpad odstraňuje

Adresa subjektu, který odpad odstraňuje

Adresa skutečného místa odstranění, které přenos přijímá

M: změřeno; použitá analytická metoda

C: vypočítáno; použitá metoda výpočtu

E: odhadnuto v tunách / rok

Pro účely využití (R)

Název subjektu, který odpad využívá

Adresa subjektu, který odpad využívá

Adresa skutečného místa využití, které přenos přijímá

M: změřeno; použitá analytická metoda

C: vypočítáno; použitá metoda výpočtu

E: odhadnuto v tunách / rok

Tabulka 12: Formát pro ohlašování údajů o únicích a přenosech

B. Rozptýlené zdroje

Protokol o PRTR definuje „rozptýlené zdroje“ jako „mnoho menších nebo roztroušených zdrojů, ze kterých mohou unikat znečišťující látky do půdy, ovzduší nebo vody, jejichž společný dopad na tyto složky může být významný a u kterých není praktické shromažďovat zprávy z každého jednotlivého zdroje zvlášť“ (článek 2, odstavec 9). Tato definice je tak široká, že pokrývá v podstatě všechny zdroje znečištění, které nejsou bodovými zdroji.

Každá strana musí zajistit, že v údajích za rozptýlené zdroje bude možné provádět vyhledávání podle jednotlivých kategorií rozptýlených zdrojů, které byly zahrnuty do registru.

Zahrnutí rozptýlených zdrojů do registru je jedním ze základních prvků PRTR, jelikož Protokol požaduje ohlašování úniků z rozptýlených zdrojů, vzhledem k tomu, že z údajů o emisích z mnoha zemí vyplývá,

že rozptýlené zdroje mohou být nejdůležitějšími zdroji úniků klíčových znečišťujících látek. Například ze seznamu emisí do ovzduší¹⁶⁾ podle Úmluvy EHK OSN o dálkovém znečišťování ovzduší přecházejícím hranice států (LRTAP) vyplývá, že v Evropě 25 % CO₂, 55 % NO_x, 58 % CO a 27 % NMVOC pochází z dopravy. Zemědělství emituje 49 % veškerého methanu (CH₄) a 65 % oxidu dusného (N₂O). V Nizozemsku jsou téměř všechny úniky dusíku, fosforu a těžkých kovů do půdy připisovány zemědělství.¹⁷⁾ Kromě toho je zemědělství v Nizozemsku odpovědné za velkou část úniků fosforu (45 %) a dusíku (65 %) do povrchových vod, zatímco doprava je odpovědná za velkou část úniků některých organických znečišťujících látek, jako jsou PAU, do povrchových vod.

¹⁶⁾ EEA, technická zpráva 91, Roční seznam emisí podle LRTAP v Evropském společenství, Kodaň, 2002.

¹⁷⁾ CCDM, Emissiemonitor, jaarcijfers 2000 en ramingem 2001 voor emissies en afval, Haag, 2002.

Definice kategorií rozptýlených zdrojů

Přehled a definice jiných (nebodových nebo rozptýlených) zdrojů, například z činnosti domácností a používání spotřebních výrobků, dopravy a přepravy, zemědělství a malých a středních podniků poskytuje Návod UNITAR pro odhadování emisí z nebodových zdrojů¹⁸⁾ (1998). Jelikož mnohé strany Aarhuské úmluvy již podepsaly jiné úmluvy a protokoly, včetně Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu (UNFCCC) a Úmluvy o dálkovém znečišťování ovzduší přecházejícím hranice států, je doporučována standardní klasifikace zdrojů podle sektorů. Nomenklatura pro ohlašování¹⁹⁾ (NFR) je ohlašovací struktura, která se používá pro předkládání údajů EHK OSN a Programu spolupráce při monitorování a vyhodnocování dálkového přenosu látek znečišťujících ovzduší v Evropě (EMEP). NFR je úzce propojena se společným ohlašovacím formátem²⁰⁾ (CRF) používaným pro předkládání údajů UNFCCC. Pokud budou přijaty tyto kategorie zdrojů, může být systém PRTR uveden do úzkého souladu s činnostmi, které již mnohé strany provádějí. Protokol o PRTR z ohlašování vylučuje neantropogenní (přírodní) zdroje.

Povinnost ohlašovat úniky z rozptýlených zdrojů nebo přijmout opatření, aby toto ohlašování bylo zahájeno

Každá strana ve svém registru uvede v odpovídajícím územním rozdělení informace o únicích znečišťujících látek z rozptýlených zdrojů, zjistí-li, že tyto údaje jsou shromažďovány příslušnými orgány a je prakticky možné je do registru zařadit. Pokud strana zjistí, že takové údaje neexistují, přijme opatření k zahájení ohlašování úniků příslušných znečišťujících látek z jednoho nebo více rozptýlených zdrojů v souladu se svými vnitrostátními prioritami.

Rámeček 11: Článek 7, odstavec 7 – Povinnost ohlašování úniků z rozptýlených zdrojů

Pokud jde o rozptýlené emise do vody, je v následujícím textu uveden příklad, týkající se emisí do vody ze zemědělství. Znečištění z rozptýlených zdrojů pocházející ze zemědělských činností souvisí hlavně s používáním hnojiv a pesticidů a přispívá k takovým problémům s kvalitou vody, jako je eutrofizace povrchových vod, akumulace dusičnanů v podzemních

vodách a vyluhování dusičnanů jak do povrchových, tak podzemních vod. S úniky vznikajícími z činností souvisejících se zemědělstvím se často zachází jako s úniky z rozptýlených zdrojů, protože jsou způsobovány souhrnem samostatných událostí, které nejde prakticky identifikovat a měřit jako samostatné bodové zdroje. Mohou být důležitým příspěvkem k celkovému množství národních úniků znečišťujících látek. Hrubé odhady emisí znečišťujících látek z činností souvisejících se zemědělstvím lze často získat z údajů o primární produkci a používání. Mezi tyto údaje patří informace o typech a množství pěstovaných plodin, typech a objemech používaných pesticidů a hnojiv, sčítání počtu zvířat atd. Pro agregování odhadů pro povodí nebo vodní tělesa na národní úrovni mohou být nutné počítačové modely, které přesahují lokalizované odhady²¹⁾.

Stanovení údajů týkajících se rozptýlených zdrojů

Lze rozlišit dva rozdílné typy úniků z rozptýlených zdrojů: úniky a přenosy z provozoven provádějících činnosti uvedené v příloze I Protokolu pod prahovými hodnotami, a úniky a přenosy z činností neuvedených v příloze I.

Provozovny pod prahovými hodnotami

Provozovny provádějící činnosti uvedené v příloze I mohou být pod prahovými hodnotami pro kapacitu nebo pro počet zaměstnanců a z toho důvodu se na ně nemusí vztahovat ohlašovací povinnost (článek 7, odstavec 1, písmeno b). V některých sektorech, například v chemickém průmyslu, se ohlašovací povinnost vztahuje na všechny provozovny. Pro odhad úniků a přenosů znečišťujících látek z provozoven pod prahovými hodnotami se používá statistická extrapolace. Tato extrapolace může pro stanovení úniků a přenosů z provozoven pod prahovými hodnotami využívat ekonomické nebo statistické údaje o objemech výroby, počtu zaměstnanců nebo přidáné hodnotě, za předpokladu stejné výrobní účinnosti.

Činnosti neuvedené v příloze I Protokolu

K odhadu příspěvku dalších rozptýlených zdrojů lze zkonstruovat vhodné emisní faktory s vazbou na parametry zdrojů, které jsou známy nebo které lze snadno získat („náhradní parametry“). Mezi tyto parametry zdrojů patří například průměrný počet

¹⁸⁾ UNITAR Guidance on Estimating Non-point Source Emissions, 1998, http://www.unitar.org/cwg/publications/cw/prtr/prtr_en/prtr_tech_support_3_nov2003.pdf.

¹⁹⁾ Pokyny pro odhadování a ohlašování údajů o emisích podle Úmluvy o dálkovém znečišťování ovzduší přecházejícím hranice států.

²⁰⁾ Společný ohlašovací formát (CRF). Viz http://unfccc.int/national_reports/annex_1_ghg_inventories/reporting_requirements/items/2759.php.

²¹⁾ Podrobnější diskuse viz UNITAR, výše uvedená citace (1998).

kilometrů ujetých vozidly v případě silniční dopravy, nebo výměra obhospodařované plochy a podíl jednotlivých plodin a hmotnost použitých pesticidů nebo hnojiv a místa, kde se tyto chemikálie aplikují, v případě zemědělství. Tímto způsobem lze získat dobrý odhad agregovaných emisí z dalších rozptýlených zdrojů určitých znečišťujících látek, přičemž se vychází z jednoduchých parametrů, které lze pro každý typ zdroje snadno změřit nebo získat.

Pro stanovení údajů týkajících se rozptýlených zdrojů budou strany muset získat údaje o takových proměnných, jako je hustota obyvatel, intenzita dopravy, průměrný počet zaměstnanců na jeden podnik v různých sektorech ekonomiky, využívání půdy, přidaná hodnota ve výrobě, emise na 1 km ujetý vozidlem podle typu vozidla (silniční nebo

terénní), počet hospodářských zvířat atd. Poté lze za použití počítačových modelů provést statistické odhady úniků jednotlivých látek uvedených na seznamu PRTR. Jedním z výsledků mohou být mapy emisí s prostorovým rozlišením; dalším mohou být celkové úniky pesticidů ze zemědělských podniků nebo celkové úniky NO_x z dopravy.

Pověření orgánu odpovědného za ohlašování údajů týkajících se rozptýlených zdrojů

Každá strana musí zajistit, aby její příslušný orgán shromažďoval informace o únicích znečišťujících látek z rozptýlených zdrojů uvedených v článku 7, odstavcích 7 a 8 za účelem jejich zařazení do registru, nebo aby pověřil shromažďováním takových informací jeden nebo více orgánů veřejné správy nebo příslušných úřadů.

C. Postupy pro stanovení úniků

Z přehledu dokumentů, které jsou k dispozici z různých zemí a od různých organizací (např. WHO), vyplývá, že existuje několik základních metod odhadů, které jsou obvykle „upravené“ různými organizacemi pro jejich vlastní použití. Často jsou základní metody doplněny dalšími novými údaji a metodami, základní pojetí nicméně zůstává stejné.

Nejběžnější metodou pro odhad emisí, zejména z bodových zdrojů, je použití emisních faktorů. Emise jsou odhadovány na základě objemu výroby nebo činnosti daného zdroje. Z toho se pak vypočítá objem emisí za použití existujících emisních faktorů. Tato metoda je široce rozšířená, protože je efektivní z hlediska nákladů a zároveň poskytuje dobré výsledky. Přesnost odhadu lze zvýšit tím, jak bude více agentur a organizací provádět měření k ověření zveřejněných emisních faktorů.

Dokumenty poskytující návod ke stanovení úniků

Agentura pro ochranu životního prostředí USA (USEPA) vede rozsáhlou databázi emisních faktorů (faktorů pro úniky). Tato databáze je široce distribuována a pravidelně aktualizována a upřesňována. V důsledku toho lze emisní faktory USEPA často nalézt v základu seznamů dalších emisních faktorů. Evropská komise v rámci projektu CORINAIR vynaložila značné úsilí na vytvoření emisních faktorů (faktorů pro úniky), které vycházejí z měření úniků z evropských průmyslových provozoven.

Tyto dva soubory emisních faktorů se na sebe navzájem často odkazují.²²⁾

Návod UNITAR pro odhadování emisí z nebodových zdrojů (UNITAR Guidance on Estimating Non point Source Emissions) (1998) poskytuje úvodní informace pro stanovení úniků z nebodových zdrojů a nastiňuje klíčové otázky pokud jde o zahrnutí těchto emisí do národních nebo regionálních registrů znečišťujících látek. Cílem tohoto dokumentu je informovat osoby vytvářející PRTR o tom, jaké metody a požadavky na údaje jsou nutné pro zahrnutí úniků z nebodových zdrojů do národního nebo regionálního systému PRTR. Tento Návod UNITAR rovněž uvádí metody pro stanovení úniků z nebodových a rozptýlených zdrojů, včetně činnosti domácností a používání spotřebních výrobků, dopravy a přepravy, zemědělství, malých a středních podniků a přírodních zdrojů. Pro každou kategorii jsou uvedeny informace o typech činností a znečišťujících látkách, které s nimi typicky souvisejí, následuje pak přehled potřebných údajů a vysvětlení dostupných metod pro stanovení úniků. V celém textu jsou uváděny příklady a jednoduché výpočty ilustrující základní principy týkající se použitých metod stanovení a typů potřebných údajů.

²²⁾ EMEP/CORINAIR Emission Inventory Guidebook (Návod pro inventarizaci emisí) – 3. vydání (září 2004). Viz <http://reports.eea.eu.int/EMEP/CORINAIR4/en>.

UNFCCC vydala (revidovaný) Návod IPCC (IPCC Guidelines) z roku 1996, který má pomáhat při přípravě národních inventarizací skleníkových plynů²³⁾. Tento návod tvoří tři svazky:

- (a) Instrukce pro ohlašování (Reporting Instructions, svazek 1) poskytují pokyny pro shromažďování, zdokumentování a předávání konzistentních údajů z provedených národních inventarizací, bez ohledu na metodu použitou ke stanovení. Tyto instrukce jsou základním prostředkem pro zajištění toho, aby všechna hlášení byla konzistentní a porovnatelná.
- (b) Pracovní kniha (Workbook, svazek 2) obsahuje návrhy, jak naplánovat a zahájit národní inventarizaci, a rovněž obsahuje instrukce pro vypočítání úniků CO₂ a methanu (CH₄), jakož i některých dalších stopových plynů, z šesti hlavních kategorií zdrojů jejich úniků.
- (c) Referenční manuál (Reference Manual, svazek 3) poskytuje souhrnné informace o způsobech stanovení úniků pro širší spektrum skleníkových plynů a kompletní seznam typů zdrojů pro každý z nich. Poskytuje rovněž shrnutí vědeckého základu pro doporučené metody inventarizací a uvádí odkazy na literaturu.

²³⁾ Viz <http://www.ipcc-nggip.iges.org/public/gl/invs1.htm>.

V. Správa údajů

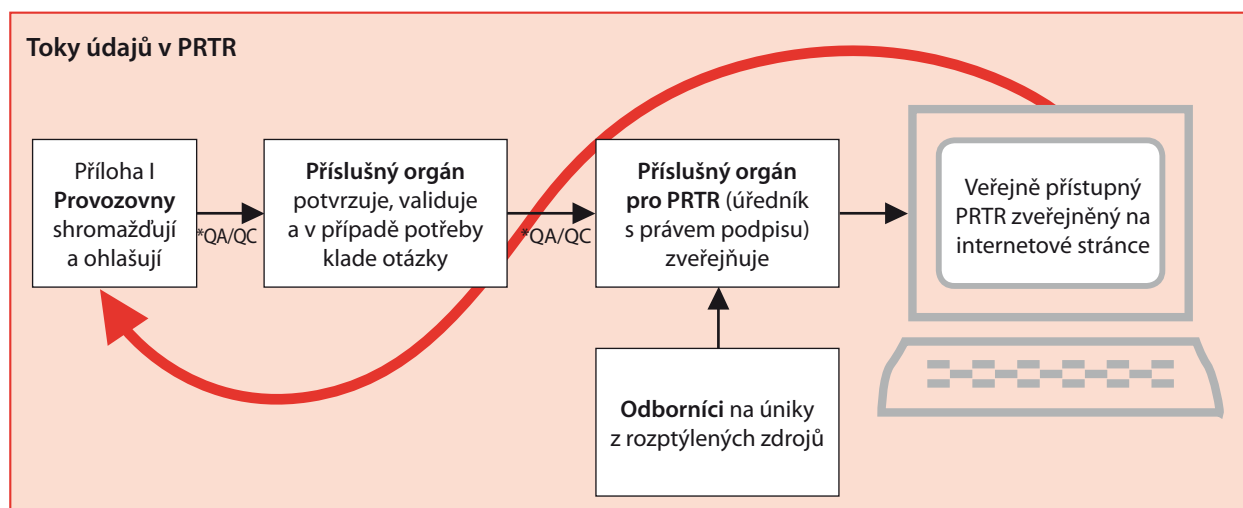
Tato kapitola poskytuje návod ohledně toho, jak by strany mohly organizovat toky údajů PRTR.

Provozovatel zajišťuje kvalitu informací, které ohlašuje (článek 10 (1)), tím, že budou splněny požadavky na kvalitu údajů, a zajišťuje, že inventarizace představuje nejlepší možná měření, výpočet nebo odhady úniků a přenosů znečišťujících látek vzhledem k současnému stavu nejlepších dostupných informací. Příslušný orgán zajistí hodnocení kvality pokud jde o úplnost, konzistentnost a věrohodnost (článek 10 (2)). Výměnu informací mezi veřejností a provozovatelem usnadňuje neformální zpětná vazba od veřejnosti. Veřejnost se může při poskytování zpětné vazby obrátit na

provozovatele nebo příslušný orgán. Odpověď může poskytnout provozovatel nebo příslušný orgán.

Různé toky údajů ilustruje obrázek I.

Protokol o PRTR předpokládá, že přístup veřejnosti k údajům z PRTR a zpětná vazba od veřejnosti bude mít za následek zlepšení kvality údajů ohlašovaných do PRTR. Po ohlašování tudíž dochází k přezkoumávání údajů. Narozdíl od jiných mezinárodních protokolů a úmluv, jako je Rámcová úmluva OSN o změně klimatu a Úmluva o dálkovém znečišťování ovzduší přecházejícím hranice států nezahrnují požadavky na hodnocení kvality podle Protokolu o PRTR jako součást procesu ohlašování nezávislé přezkoumání.

Obrázek I: Toky údajů v PRTR

*QA/QC: hodnocení kvality/kontrola kvality

A. Předávání údajů

Strana implementující PRTR by měla vytvořit systém předávání údajů, který umožní hladký a eventuálně zautomatizovaný tok údajů od jednotlivých provozoven k příslušným úřadům a na veřejně přístupné internetové stránky.

Mělo by být možné PRTR rozšiřovat. PRTR by měl být vytvořen takovým způsobem, aby do něj bylo možné zahrnout další látky, než je 86 znečišťujících látek uvedených v příloze II. PRTR by měl být rovněž vytvořen takovým způsobem, který umožní přidávání dalších zdrojů, kategorií atd. To všechno umožňuje relační databázová struktura.

Odpovědnost

Odpovědnost za toky údajů

Každá strana je odpovědná za organizování svých národních činností v rámci PRTR, přičemž musí brát v úvahu požadavky Protokolu o PRTR.

Strany shromažďují a registrují v PRTR údaje o únicích a přenosech znečišťujících látek za jednotlivé provozovny na národní úrovni. Předávání údajů v PRTR by mělo být správně zorganizováno, aby bylo zajištěno, že budou splněny všechny aspekty kvality. To znamená, že rozdělení odpovědností mezi zapojené organizace by mělo být založeno na transparentním rámci dohod. Zjednodušení předávání údajů může

být podporováno různými způsoby a na různých úrovních agregace: na úrovni provozovny, na úrovni příslušného orgánu a na úrovni národní vlády dané strany.

Článek 9 – Shromažďování údajů a vedení evidence

1. Každá strana uloží vlastníkům nebo provozovatelům provozoven, na které se vztahuje ohlašovací povinnost podle článku 7, aby v souladu s odstavcem 2 a s odpovídající četností shromažďovali údaje nezbytné ke zjištění úniků a přenosů mimo lokalitu u provozoven, na které se vztahuje ohlašovací povinnost podle článku 7, a aby uchovávali pro příslušné orgány k dispozici evidenci údajů, ze kterých byly ohlášené informace získány, a to po dobu pěti let od konce daného ohlašovacího roku. Tato evidence musí také obsahovat popis metodiky použité ke shromáždění údajů.

2. Každá strana uloží vlastníkům nebo provozovatelům provozoven, na které se vztahuje ohlašovací povinnost podle článku 7, aby používali nejlepší dostupné informace, které mohou zahrnovat údaje získané na základě monitorování, emisní faktory, rovnice hmotnostních bilancí, nepřímého monitorování nebo jiné výpočty, technické úsudky a jiné metody. Měli by tak případně činit v souladu s mezinárodně uznávanými metodikami.

Rámeček 1: Článek 9 – Shromažďování údajů a vedení evidence

Mnohé strany již mají různé orgány odpovědné za shromažďování údajů o únicích a přenosech z provozoven. Například v případě malých provozoven jsou příslušnými úřady často obecní a regionální orgány, zatímco v případě větších provozoven mohou být příslušnými orgány národní orgány. Příslušnost orgánů může rovněž vycházet z typu průmyslové činnosti nebo typu emisí a nikoli z velikosti provozovny / zařízení. Ať už je tomu jakkoli, strana musí jmenovat jeden příslušný orgán pro PRTR a zajistit toky údajů mezi různými zapojenými orgány.

Odpovědnost provozoven

Vlastníci nebo provozovatelé provozoven provádějící činnosti uvedené v příloze I, na které se vztahuje povinnost ohlašovat údaje do PRTR, jsou odpovědní za:

- (a) shromažďování údajů nezbytných ke zjištění úniků z provozoven a přenosů mimo lokalitu (článek 9, odstavec 1) za použití nejlepších dostupných informací, včetně případných údajů

získaných na základě monitorování, emisních faktorů, rovnic hmotnostní bilance, nepřímého monitorování nebo jiných výpočtů, inženýrských úsudků a jiných metod. Pokud je to vhodné, mělo by to být prováděno v souladu s mezinárodně schválenými metodikami (článek 9, odstavec 2);

- (b) vedení evidence popisující metodiku použitou pro stanovení úniků z provozovny a přenosů mimo lokalitu (článek 9, odstavec 1);
- (c) uchovávání evidence údajů, ze kterých byly ohlášené informace získány, a měli ji k dispozici pro příslušné orgány, a to po dobu pěti let počínaje skončením daného ohlašovacího roku (článek 9, odstavec 1);
- (d) zajištění kvality informací, které ohlašují (článek 10, odstavec 1);
- (e) ohlašování údajů příslušnému orgánu.

Odpovědnost příslušného orgánu

Příslušný orgán je odpovědný za shromažďování hlášení o únicích a přenosech znečišťujících látek z provozoven podle přílohy I v rámci své oblasti působnosti;

- (a) provádění hodnocení kvality, validaci (a, pokud je to možné, ověření) pokud jde o údaje o únicích a přenosech znečišťujících látek pro PRTR shromážděné od provozoven uvedených v příloze I;
- (b) stanovení úniků a přenosů znečišťujících látek z provozoven uvedených v příloze I, které jsou pod prahovými hodnotami;
- (c) shromažďování údajů týkajících se rozptýlených zdrojů, jako jsou například údaje o únicích a přenosech znečišťujících látek z jiných zdrojů;
- (d) zveřejnění údajů z PRTR na veřejně dostupné internetové stránce.

Způsoby ohlašování a předávání údajů a softwarová řešení

Předkládání údajů o provozovnách

Strany mohou pro usnadnění a zrychlení shromažďování údajů použít softwarové nástroje. Údaje o únicích a přenosech znečišťujících látek z provozoven mohou být předkládány:

- pomocí elektronického podávání, například prostřednictvím internetu;
- na magnetických nebo optických médiích, jako jsou diskety nebo CD-ROM;
- v papírové formě.

Nejvíce upřednostňované je předávání údajů o provozovnách příslušným orgánům v elektronické formě,

což umožňuje zautomatizovaný tok údajů. Elektronický nástroj lze rovněž zlepšit o kontroly konzistentnosti. Nejméně výhodným způsobem je ten, kdy si provozovny nechají předkládat údaje pro PRTR v papírové formě, jelikož v tomto případě je nejnákladnější údaje zpracovat a zautomatizovat a tento způsob je nejcitlivější na chyby.

Strany si mohou vybrat buď to, že poskytnou elektronický nástroj pro předkládání údajů na úrovni provozoven, nebo že nechají softwarové firmy vyvinout komerční řešení, která poskytují údaje v požadovaném formátu. Příkladem toho může být způsob ohlašování do Evropského registru emisí znečišťujících látek (EPER). Stále roste počet zemí, které vyvinuly vlastní systémy pro ohlašování a předávání údajů z průmyslových podniků příslušným orgánům. USEPA, která je odpovědná za Registr toxických úniků (TRI), rovněž poskytuje softwarovým firmám pro vývoj jejich řešení návod, týkající se formátu tabulek a údajů.

Relační databáze pro PRTR

PRTR lze ukládat v integrované relační databázi s údaji o únicích a přenosech znečišťujících látek. Relační databázi tvoří souhrn tabulek, z nichž každá má charakteristické jméno. Každá tabulka zahrnuje vztahy s dalšími tabulkami tvořícími relační databázi.

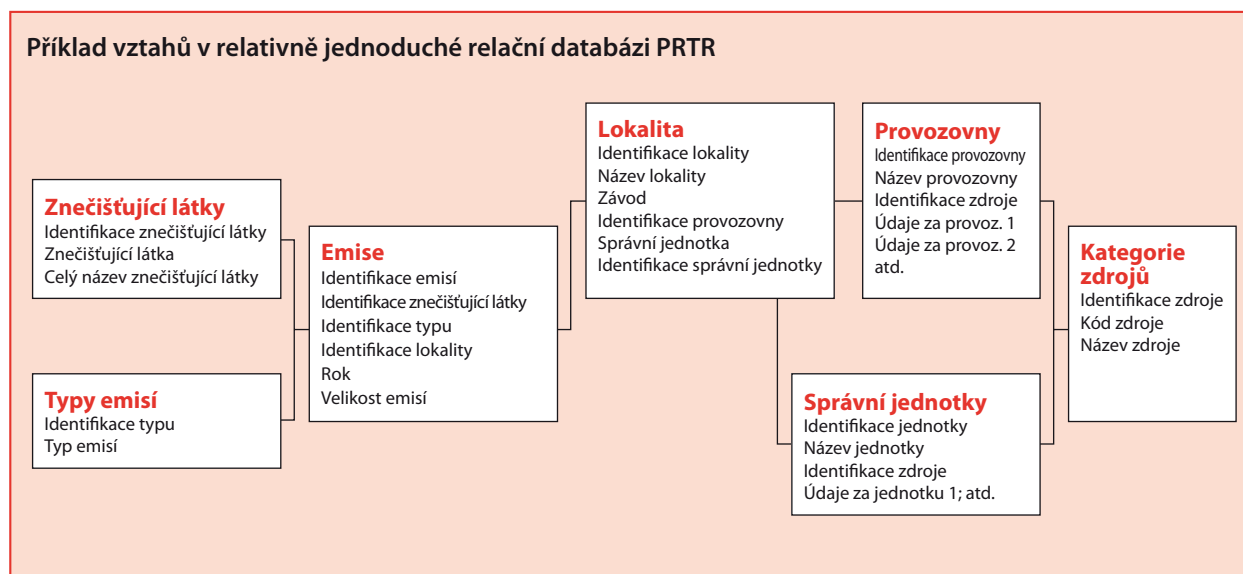
Struktura relační databáze může podporovat hodnocení kvality a kontrolu kvality a pomocí kontroly údajů během jejich zadávání může zabraňovat širokému spektru chyb při kopírování a zapisování údajů. Výměna údajů by měla být prováděna

v otevřených formátech, jako je formát XML. XML (Extensible Markup Language, rozšiřitelný značkový jazyk) je jednoduchý flexibilní textový formát vycházející z jazyka SGML (Standard Generalized Markup Language, standardní zobecněný značkový jazyk) (ISO 8879). XML hraje důležitou roli při výměně rozsáhlého spektra údajů na internetu i jinde.

Poměrně jednoduchou relační databázi lze vybudovat na základě níže uvedené struktury. Každý záznam o emisích obsahuje:

- vazbu na seznam znečišťujících látek, který obsahuje všechny vlastnosti a atributy každé znečišťující látky, jako jsou:
 - prahové hodnoty;
 - čísla CAS;
 - potenciál globálního oteplení;
 - související typy úniků;
- vazbu na seznam typů emisí (emise do ovzduší, emise do vody, přenosy odpadních vod mimo lokalitu, přenosy odpadů mimo lokalitu)
- vazbu na seznam lokalit, kterými jsou:
 - provozovny provádějící činnosti podle přílohy I nad prahovými hodnotami; vlastnosti a atributy jsou uloženy v tabulce „provozovny“, nebo
 - správní jednotky (příslušné orgány: obecní orgány, krajské orgány atd.); vlastnosti a atributy správní jednotky jsou uloženy v tabulce „správní jednotky“;
- každý závod nebo správní jednotka obsahuje vazbu na seznam kategorií zdrojů.

Příklad takové struktury je znázorněn na obrázku II.

Obrázek II: Příklad vztahů v relativně jednoduché relační databázi PRTR

Při vytváření PRTR musí být zvláštní pozornost věnována bezpečnosti údajů. Údaje na internetové stránce PRTR je potřeba označit jako údaje pouze pro čtení a mohou být modifikovány pouze zmocněným vedoucím pracovníkem orgánu, který údaje zveřejnil.

Provázání údajů v PRTR se zeměpisnými informacemi umožňuje prostorovou prezentaci údajů o emisích a emisní zátěži, buď ve správních jednotkách (např. kraje, obce, správy vodních toků), v souřadnicové struktuře nebo v povodích.

B. Hodnocení kvality

Článek 10 – Hodnocení kvality

1. Každá strana uloží vlastníkům nebo provozovatelům provozoven, na které se vztahuje ohlašovací povinnost podle článku 7, odstavec 1, aby zajistili kvalitu informací, které ohlašují.

2. Každá strana zajistí, aby údaje obsažené v jejím registru podléhaly hodnocení kvality ze strany příslušného orgánu, zejména s ohledem na jejich úplnost, konzistentnost a věrohodnost, s přihlédnutím k jakýmkoli pokynům, které budou případně vypracovány zasedáním stran.

Rámeček 2: Článek 10 – Hodnocení kvality

Validace údajů

Validace je důležitou součástí hodnocení kvality, nebo zajištění kvality a kontroly kvality (QA/QC). Hodnocení kvality je systém rutinních činností, kterým se měří a kontroluje kvalita údajů v PRTR během vytváření. Systém QA/QC by měl být vytvořen tak, aby poskytoval rutinní a konzistentní kontroly pro zajištění integrity, správnosti a úplnosti údajů;

identifikoval a řešil chyby a vynechání; dokumentoval a archivoval údaje v PRTR a zaznamenával všechny činnosti QA/QC.

Mezi validační činnosti patří obecné metody, jako jsou kontroly přesnosti týkající se získávání údajů a výpočtů a použití schválených standardizovaných postupů pro výpočty emisí, měření, odhady nejistot, archivaci informací a ohlašování. Validace rovněž může zahrnovat plánované systémy procedur přezkoumávání, které jsou prováděny osobami, jež se přímo nepodílí na procesu sestavování / vytváření PRTR.

Obrázek III ilustruje obecný princip hodnocení kvality údajů o únicích a přenosech znečišťujících látek v PRTR. K hodnocení kvality může přispět zpětná vazba od veřejnosti.

Validace údajů je odpovědností stran. Před zveřejněním údajů v PRTR musí strany zajistit, aby byly údaje úplné, konzistentní a aby byly ohlášeny v souladu s požadavky Protokolu o PRTR a dokumentu sloužícího jako návod k tomuto Protokolu.

Ilustrace obecného principu hodnocení kvality údajů v PRTR ohledně úniků a přenosů znečišťujících látek a zpětná vazba od veřejnosti

Obrázek III: Ilustrace obecného principu hodnocení kvality údajů v PRTR ohledně úniků a přenosů znečišťujících látek a zpětná vazba od veřejnosti

Validace prováděná stranou se zaměřuje na to, zda byl správně použit návod či nikoli. To nevylučuje, aby další zdroje informací (jako je ověřování přesnosti metodou „ground-truthing“), ačkoli jsou důležité, nebyly součástí procesu shromažďování a šíření údajů v PRTR (viz obrázek III), lze je však použít v procesu řešení chyb.

Otázkami týkajícími se QA/QC a validace údajů a hodnocení kvality jsou úplnost, konzistentnost a věrohodnost údajů o únicích a přenosech znečišťujících látek. Úplnost lze definovat ze dvou hledisek:

- (a) informace o všech (očekávaných) emisích;
- (b) všechny informace, které jsou důležité pro uživatele pro zhodnocení ohlašovaných údajů o únicích a přenosech znečišťujících látek. Tyto informace by měly být obsaženy v hlášení tak, aby byly konzistentní s deklarovanými hranicemi, rozsahem a obdobím.

Konzistentnost je jednoznačné a jednotné používání definic, identifikace zdrojů a metodik pro odhadování emisí po dobu více let, aby to umožnilo analyzovat trendy. Při používání standardizovaných formátů budou strany schopné porovnávat údaje s údaji minulými. Jelikož provozovny mohou být prodávány a kupovány, mohou se rok od roku měnit jejich majitelé. Stranám se doporučuje, aby používaly identifikaci provozoven, která bude stálá v průběhu času, i pokud dojde k takovýmto změnám vlastnictví.

Věrohodnost se týká důvěryhodnosti, autenticity a spolehlivosti údajů. V kontextu PRTR jsou konzistentnost a věrohodnost úzce provázány. Pokud jsou přístupy a zdroje údajů použité v projektech provádění inventarizací považovány za konzistentní, potom mají uživatelé přijatelný stupeň důvěry v údaje o emisích, které byly získány těmito postupy.

C. Prezentace údajů

PRTR nabízí souhrnný přehled s národními úhrny veškerých ohlášených úniků a přenosů. Tyto údaje musí být prezentovány jak v agregované, tak v neagregované podobě (článek 5, odstavec 1) ve dvou dimenzích jako:

- znečišťující látky;
- činnosti.

Postupy validace údajů

Postupy validace údajů, které je možno použít, jsou:

- kontroly formátu;
- kontroly úplnosti;
- kontroly a meze přiměřenosti.

Kontroly formátu slouží k zajištění toho, aby byly v rámci celého procesu shromažďování údajů o únicích a přenosech znečišťujících látek používány správné formáty. Tyto kontroly lze použít v rámci předkládání údajů na úrovni provozoven a rovněž při stanovení údajů týkajících se jiných a rozptýlených zdrojů.

Kontroly úplnosti slouží k potvrzení toho, že: **(a)** jsou ohlašovány odhady pro všechny kategorie zdrojů a ke kontrole toho, že jsou zdokumentovány známé mezery v údajích, které jsou důsledkem neúplných odhadů emisí z dané kategorie zdrojů; a k potvrzení toho, že **(b)** všechny informace pro zhodnocení ohlašovaných údajů o únicích a přenosech znečišťujících látek jsou k dispozici a v souladu s deklarovanými hranicemi, rozsahem a obdobím.

Rámeček 3: Postupy validace údajů

Další důležitou otázkou je **transparentnost**. Transparentnost podporuje věrohodnost a konzistentnost a používá se k vyjádření podmínky, že údaje musí být jasné a nesmí klamat. Pro interpretaci údajů o únicích a přenosech znečišťujících látek je důležité vědět, jak byly údaje shromažďovány, jak byly změřeny nebo odhadnuty úniky a přenosy znečišťujících látek, jaká metodika a jaké emisní faktory byly použity k odhadu emisí, v jakých jednotkách jsou údaje ohlašovány, a musí být potvrzeno, že příslušné orgány údaje validovaly. Je odpovědností stran stanovit, jaké budou požadavky na ohlašování od průmyslových provozoven a jaké metodiky se mají používat.

Hlášení s agregovanými národními úhrny lze využít pro další mezinárodní protokoly a sníží se tím duplicita činností.

Registr PRTR musí v přiměřeném územním rozlišení prezentovat informace o únicích znečišťujících látek z rozptýlených zdrojů (článek 7, odstavec 7). K tomu lze využít geografické informační systémy (GIS). GIS jsou účinným nástrojem pro prezentaci vrstev informací v geografických soustavách.

Co je na vašem dvorku?

Internetová stránka Agentury pro životní prostředí „Co je na vašem dvorku“ je příkladem PRTR s prostorovou desagregací. Tato internetová stránka poskytuje online přístup k řadě informací o životním prostředí Anglie a Walesu, včetně Registru znečištění, což je PRTR obsahující údaje od provozoven. Je zde možné získat rovněž informace o rizicích znečištění z provozoven nakládajících s odpady, o kvalitě vody, vypouštění odpadních vod do moře, záplavových oblastech a místech, na kterých jsou skládky.

Rámeček 4: Co je na vašem dvorku? Online přístup k prostorově desagregovaným informacím

Z toho vyplývá, že úniky a přenosy znečišťujících látek z provozoven podle přílohy I ve spojitosti s jejich zeměpisnými souřadnicemi jsou znázorněny na mapách, jako je například mapa „Na vašem dvorku v Anglii a Walesu“ a „Registr toxických úniků USA“, není tomu tak ale ve všech národních systémech. Ve struktuře relační databáze na obrázku II mohou být takovéto zeměpisné souřadnice uloženy jako vlastnosti lokality (provozovny nebo správní jednotky).

D. Časový harmonogram

Článek 8 – Cyklus ohlašování

1. Každá strana zajistí, aby informace, které mají být zařazeny do jejího registru, byly přístupné veřejnosti a aby byly v registru shromážděny a uspořádány podle kalendářního roku. Ohlašovacím rokem je kalendářní rok, kterého se dané informace týkají. Pro každou stranu je prvním ohlašovacím rokem kalendářní rok následující po vstupu Protokolu v platnost pro danou stranu. Ohlašování požadované podle článku 7 se provádí jednou ročně. Druhým ohlašovacím rokem však může být druhý kalendářní rok následující po prvním ohlašovacím roce.

Rámeček 5: Článek 8 – Cyklus ohlašování

Protokol o PRTR stanoví stranám povinnost zavést roční cyklus ohlašování. Nicméně vzhledem k problémům, které některé strany mohou mít při sestavování PRTR, včetně shromažďování a validace potřebných informací, zajišťuje Protokol o PRTR flexibilitu při zařazování údajů do registru a při jejich zveřejňování. Strany, kterými jsou organizace hospodářské integrace, jako je Evropské společenství, provádějí ohlašování podle odlišného časového harmonogramu.

V rámečku 6 je uveden časový harmonogram pro ohlašování do Registru znečišťování Anglie a Walesu.

Časový harmonogram ohlašování do Registru znečišťování Anglie a Walesu

(Příslušný orgán: Agentura pro životní prostředí Anglie a Walesu)

- Provozovatelům provozoven, kterým bylo uděleno povolení, je vydáno zákonné oznámení platné po dobu 3 let, kterým se vyžaduje, aby ohlašovali roční emise na základě standardního seznamu látek. Oznámení se vydává do 31. března 2005 a 2008.
- Provozovatelům jsou každoročně do 20. prosince zasílány upomínky.
- Provozovatelé předkládají údaje (buď elektronicky nebo na papírových formulářích) každoročně mezi 1. lednem a 28. únorem po daném ohlašovacím roce.
- Údaje na papírových formulářích zaměstnanci Agentury pro životní prostředí zanesou do databáze do 31. března.
- Zaměstnanci Agentury pro životní prostředí validují údaje do 5. dubna.
- Souhrnné údaje jsou přezkoumány a zbývající problémy vyřešeny do 30. dubna.
- Každoročně je do 31. července připraven a zveřejněn výtah z údajů pro internetovou stránku „Co je na vašem dvorku“ (What is in your backyard).

Rámeček 6: Příklad národního časového harmonogramu ohlašování

Jednoroční přerušení mezi prvním ohlašovacím rokem a druhým ohlašovacím rokem

Článek 8, odstavce 2 a 3 – Pokračování časového harmonogramu ohlašování

2. Každá strana, která není organizací regionální hospodářské integrace zajistí, aby informace byly zařazeny do jejího registru do patnácti měsíců od konce každého ohlašovacího roku. Informace za první ohlašovací rok se však zařadí do registru do dvou let od konce tohoto ohlašovacího roku.

3. Každá strana, která je organizací regionální hospodářské integrace zajistí, aby informace za určitý ohlašovací rok byly zařazeny do jejího registru šest měsíců poté, co vznikne tato povinnost stranám, které nejsou organizacemi regionální hospodářské integrace.

Rámeček 7: Článek 8, odstavce 2 a 3 – Pokračování časového harmonogramu ohlašování

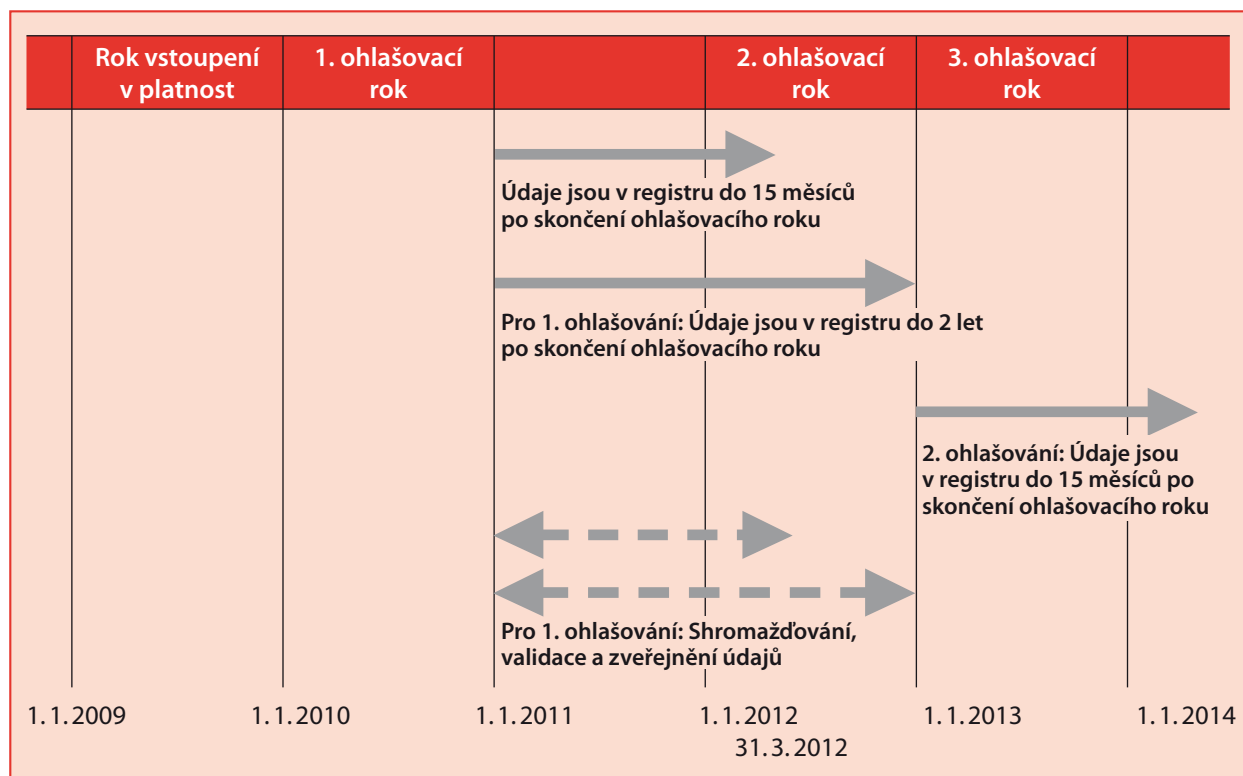
V článku 8 je stanoveno, že cyklus ohlašování je roční. Nicméně v případě druhého cyklu Protokol o PRTR umožňuje, že druhým ohlašovacím rokem může být druhý kalendářní rok, následující po prvním ohlašovacím roce. Tato možnost byla původně vytvořena pro strany, které budou muset zavést PRTR poprvé a budou muset vybudovat organizační strukturu od samého počátku.

Výjimka pro organizace regionální hospodářské integrace

Stejně jako je tomu v případě cyklu ohlašování, má se zato, že možnost dvouleté lhůty pro zařazení informací za první ohlašovací rok do registru bude užitečná pro strany, které budou muset zavést tento typ registru poprvé.

Navrhovaný časový harmonogram

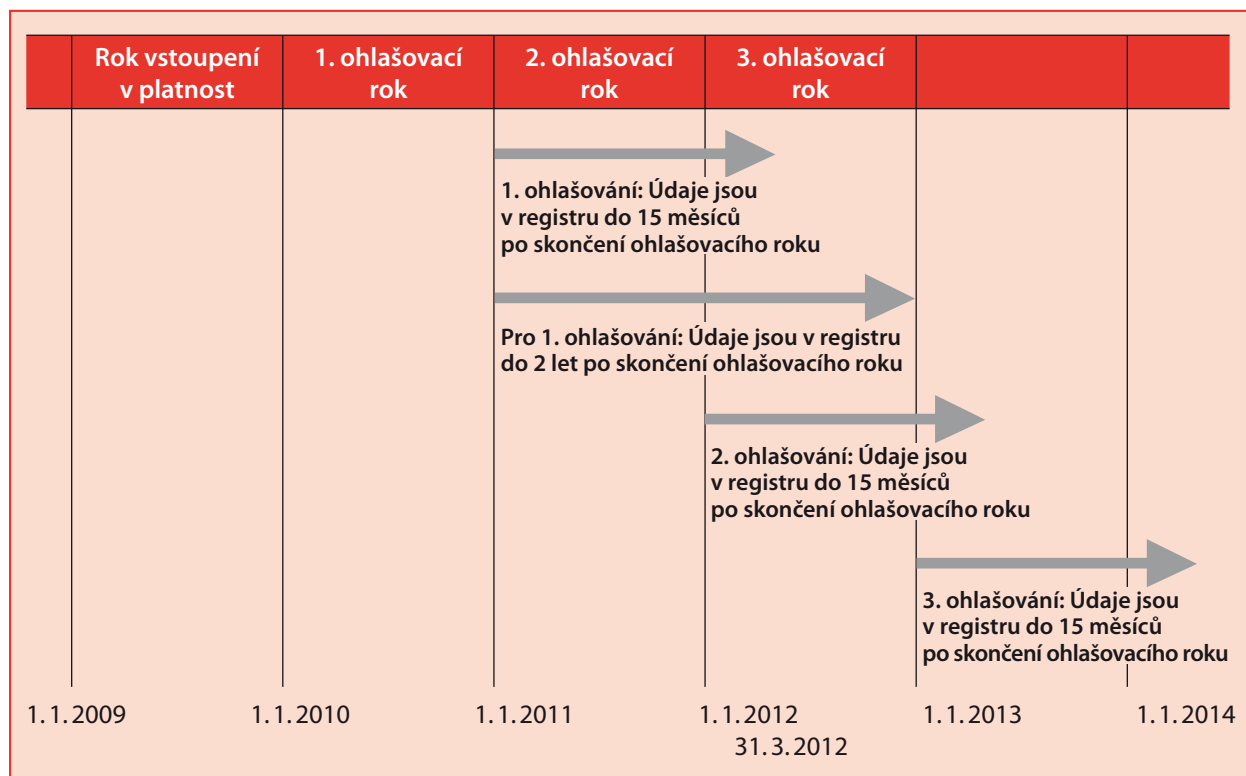
Níže je uveden příklad časového harmonogramu, pokud jde o první ohlašovací rok (za předpokladu, že Protokol vstoupí pro danou stranu v platnost v roce 2009):

Obrázek IV: Cyklus ohlašování 1

V následujícím příkladu je znázorněn „cyklus ohlašování“ podle článku 8 Protokolu o PRTR v případě,

že strana nepotřebuje pro zveřejnění svých údajů dva roky:

Obrázek IV: Cyklus ohlašování 2

Zveřejnění a šíření údajů v PRTR je zakončením dlouhého procesu, který začíná shromažďováním údajů od provozoven provádějících ohlašování, pokračuje validací údajů příslušnými orgány a končí zveřejněním v registru. Každá strana by měla jasně stanovit harmonogramy shromažďování, validace a zveřejnění údajů. Validace údajů může nějakou dobu trvat, proto by strany měly stanovit realistické harmonogramy a zveřejnit je.

Shromažďování údajů může trvat prvních šest měsíců roku následujícího po daném ohlašovacím roce, t.j. od ledna do června. Během této doby musí podniky shromáždit údaje o svých únicích a přenosech a sdělit je příslušnému orgánu.

Validace údajů může trvat dalších šest měsíců roku následujícího po daném ohlašovacím roce. Během validace může být v mnoha případech nutné znovu kontaktovat podniky a žádat je o vyjasnění nebo nové údaje.

Ke zveřejnění údajů může dojít během prvních tří měsíců roku po skončení dalšího ohlašovacího roku. V případě decentralizovaných systémů může být nutné, aby centrální příslušný orgán nejprve shromáždil všechny informace za celý stát od regionálních orgánů.

Země, které využijí možnost přeskočit jeden rok, mohou vytvořit jiné harmonogramy. Například takové, že údaje mohou být shromažďovány po dobu jednoho roku po skončení ohlašovacího roku, devět měsíců může být použito pro validaci údajů a ke zveřejnění může dojít během posledních tří měsíců.

Část třetí:
***Šíření údajů
a přístup veřejnosti***

VI. Šíření údajů

A. Umožnění přístupu k údajům v PRTR

Hlavním cílem Protokolu o PRTR je zlepšit přístup veřejnosti k informacím (článek 1). Protokol byl vytvořen na základě článku 5, odstavce 9 Aarhuské úmluvy a je součástí pilíře této Úmluvy týkajícího se přístupu k informacím a zejména šíření údajů o životním prostředí. Přístupnost údajů je tudíž jednou z klíčových otázek správné implementace Protokolu.

Povinnosti, které Protokol stanoví, lze shrnout následovně:

- (a) informace musí být snadno veřejně přístupné elektronickými prostředky a pokud to není možné, efektivními jinými než elektronickými prostředky;
- (b) informace obsažené v registru musí být přístupné, aniž by musel být uveden určitý zájem;
- (c) přístup k informacím obsaženým v registru musí být bezplatný.

Z různých částí Protokolu vyplývá, že registr má být elektronickou databází a měl by tudíž být přístupný elektronickými prostředky. Tam, kde to není možné, musí být poskytnuty alternativy. Tato povinnost se nicméně netýká samotného šíření údajů obsažených v registru, ale přístupnosti registru.

Přístupnost je široký termín, který zahrnuje nejen fyzický přístup k informacím, ale rovněž prezentaci informací ve formě, kterou lze snadno využívat a pochopit. Přístupnost znamená, že registr (jako elektronickou databázi) bude snadné nalézt; že veřejnost bude moci v registru snadno vyhledat konkrétní informace, o které má zájem; a že tyto informace budou prezentovány způsobem, který je srozumitelný (t.j. nebudou prezentovány nejasným způsobem). To se vztahuje jak na registry přístupné elektronickými prostředky, tak na registry přístupné jinými efektivními prostředky.

Je jasné, že strany by se měly zaměřit na vytvoření systému, ve kterém budou informace obsažené v PRTR šířeny prostřednictvím snadno přístupné a uživatelsky vstřícné internetové stránky. Toto

nicméně nebude vždycky možné vzhledem k ekonomickým a technickým omezením. Ze znění Protokolu se zdá rovněž jasné, že strany by vždycky měly nechat otevřenou možnost přístupu na požádání. Tato interpretace je rovněž v souladu s Aarhuskou úmluvou.

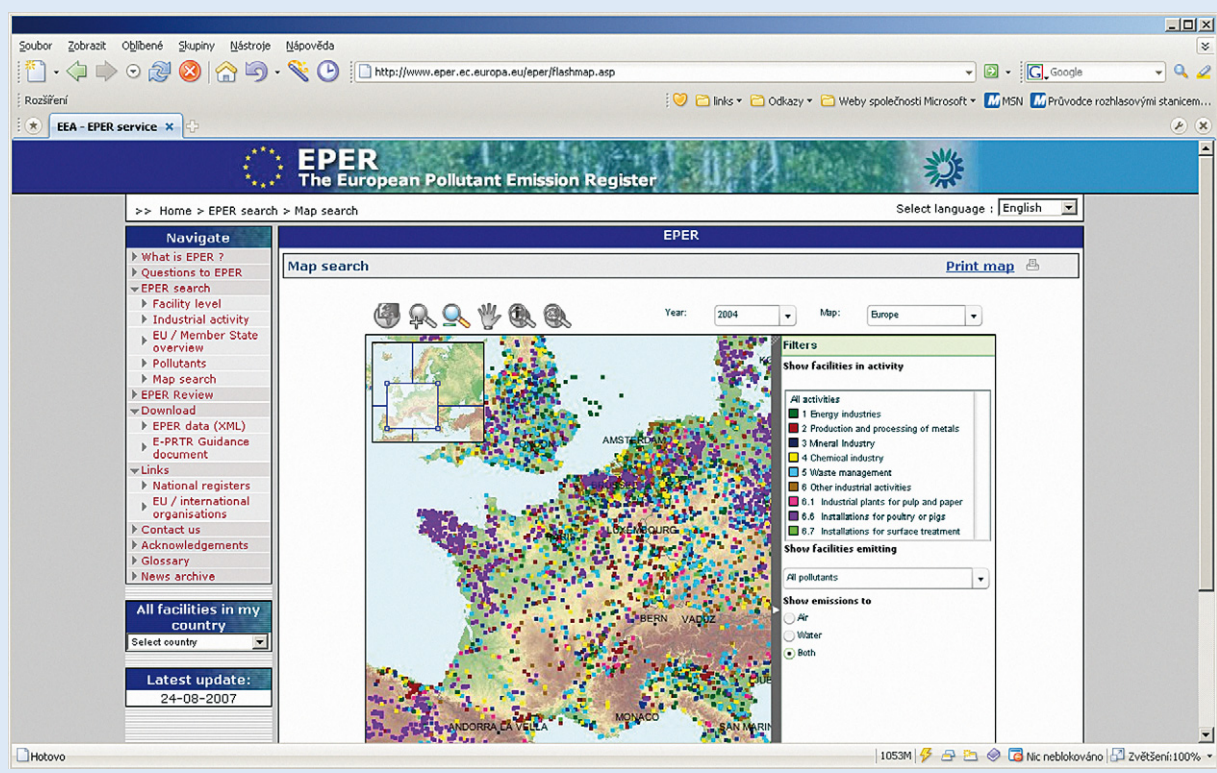
Elektronické prostředky

V článku 11, odstavci 1 Protokolu je stanoveno, že strany musí zajistit, aby byl registr veřejně přístupný a aby poskytoval přímý elektronický přístup prostřednictvím veřejných telekomunikačních sítí. Cílem tohoto článku je vytvoření počítačového registru, z něhož budou informace dostupné prostřednictvím internetu (nebo v budoucnosti prostřednictvím dalších vyvinutých veřejných telekomunikačních sítí). Internet je přitom konkrétně zmíněn v článku 5, odstavci 4. Z tohoto ustanovení vyplývá, že by měla být vytvořena internetová stránka, která poskytne přístup ke všem informacím v PRTR. Kromě toho je elektronická databáze dostupná prostřednictvím internetu nejvhodnější formou pro zajištění toho, aby byly informace „nepřetržitě a okamžitě dostupné“ (jak to požaduje Protokol).

Podle článku 4, písmeno (h), by registr, a tudíž i internetové stránky, měly být vytvořeny tak, aby byly vstřícné k uživatelům a zajistily přístupnost. Způsob, jakým budou informace prezentovány, by měl odrážet strukturu registru, a měl by umožňovat individuální vyhledávání podle znečišťující látky, složky životního prostředí, provozovny a zeměpisných oblastí. Jako příklad může sloužit internetová stránka Evropského registru emisí znečišťujících látek (EPER), zobrazená níže. Formáty, které jsou nejvíce vstřícné vůči uživatelům, jsou pravděpodobně interaktivní elektronické mapy nebo geografické informační systémy (GIS), kde uživatel může identifikovat místo, o které se zajímá, a lokality provozoven provádějících ohlašování (jako barevně označené body) blízko této oblasti. Odkazy na další informace, jako jsou informace o provozovně, znečišťujících látkách atd., mohou být potom přístupné prostřednictvím této první identifikace.

Vítejte v registru EPER!

EPER je Evropský registr emisí znečišťujících látek – první celoevropský registr průmyslových emisí do ovzduší a vody. Poskytuje Vám přístup k informacím o ročních emisích přibližně 9 200 průmyslových provozoven ve 25 členských státech EU a Norsku za rok 2001 a přibližně 12 000 provozoven ve 25 členských státech EU a Norsku za rok 2004. Umožňuje snadné uspořádávání informací podle znečišťujících látek, činnosti (sektoru), ovzduší a vody (přímo nebo prostřednictvím kanalizačního systému) nebo podle států. Je rovněž možné podívat se na podrobné údaje o jednotlivých provozovnách. Můžete vyhledávat podle názvu nebo kliknutím na mapu. Alternativně se můžete podívat na zdroje konkrétní znečišťující látky. Doufáme, že se Vám s touto internetovou stránkou bude příjemně pracovat a uvítáme Vaše otázky a komentáře!

Rámeček 1: Digitální mapa Evropského registru emisí znečišťujících látek (detail)

Aby byla zajištěna efektivita přístupu, měly by strany informovat potenciální uživatele o existenci internetových stránek a registru a spolu s tím o místech, kde do něj lze nahlížet, například prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků.

Rámeček 2: Satelitní snímek provozovny PRTR a okolí

Národní internetová stránka PRTR by měla být v národním jazyce nebo jazycích. Kromě toho se doporučuje poskytnout alespoň základní informace, které by mohly být zajímavé z mezinárodního hlediska, v mezinárodně více rozšířené řeči, jako je angličtina.

Článek 11 stanoví v odstavcích 2 a 3 povinnost poskytovat informace, aniž by musel být uveden určitý zájem, a bezplatně. Tato povinnost se pravděpodobně vztahuje hlavně na případy, kdy jsou vyřizovány individuální žádosti o přístup k údajům v PRTR, týká se však rovněž případů přístupu přímými elektronickými prostředky.

²⁴⁾ Toto doporučení je obsaženo v dokumentu „Doporučení ohledně efektivnějšího užívání elektronických informačních nástrojů pro poskytování veřejného přístupu k informacím o životním prostředí“ (ECE.MP.PP.2005.7, příloha) přijatém na druhé schůzi zasedání stran úmluvy v Almaty v Kazachstánu. Viz <http://www.unece.org/env/documents/2005/pp/ece/ece.mp.pp.2005.2.add.4.e.pdf>.

Pokud byla vytvořena internetová stránka PRTR a je přístupná prostřednictvím internetu, neměla by strana požadovat od osob z řad veřejnosti, které hledají informace, aby jako podmínku pro přístup na internetovou stránku uváděly, proč chtějí tyto informace získat. Ačkoli informace, proč tyto osoby mají o údaje zájem, není možné používat k omezování přístupu na stránku, mohou být užitečné jako zpětná vazba, pokud je dané osoby z řad veřejnosti poskytnou dobrovolně.

Usnadnění elektronického přístupu

Článek 11, odstavec 5 – Veřejně dostupná místa

Nejsou-li informace obsažené v jejím registru snadno veřejně přístupné přímými elektronickými prostředky, usnadní každá strana elektronický přístup ke svému registru na veřejně dostupných místech, například ve veřejných knihovnách, v kancelářích místních úřadů nebo na jiných vhodných místech.

Rámec 3: Článek 11, odstavec 5 – Veřejně dostupná místa

Znění tohoto článku se jasně vztahuje na případy, kdy registr „není snadno přístupný přímými elektronickými prostředky“. Protokol zde předpokládá situace, kdy není snadný přístup k elektronickým nástrojům, jako jsou počítače, nebo kdy není snadné připojení k internetu. Tak tomu může být v mnoha zemích, kde je internet přístupný za přijatelnou cenu pouze omezené části obyvatel.

V těchto případech musí strany usnadnit elektronický přístup na veřejně dostupných místech. V Protokolu jsou uvedeny dva příklady takových míst: veřejné knihovny a kanceláře místních úřadů. O takovém přístupu musí být veřejnost informována, například tak, že je na počítačovém portálu knihovny uveden odkaz na PRTR.

Možnosti využívání jiných veřejných míst se mohou v jednotlivých zemích lišit. Mezi tato veřejná místa mohou patřit kanceláře regionálních úřadů (zejména těch, které jsou zodpovědné za otázky životního prostředí), regionální ministerstva životního prostředí, regionální a národní agentury a úřady pro životní prostředí, univerzity a dokonce radnice. Tato místa by měla být tam, kam veřejnost logicky a přirozeně jde, aby získala informace o životním prostředí. Tuto možnost lze rovněž rozšířit na místa, kde lze získat zdravotní informace.

Veřejná místa pro informace o životním prostředí

Centra Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE): 26. února 2004 vyzvala OBSE (na třetím regionálním semináři k implementaci Aarhuské úmluvy ve střední Asii, který se konal v Dušanbe) k tomu, aby v pěti státech střední Asie byla vytvořena síť center pro životní prostředí. Tato centra by měla rovněž poskytovat informace o PRTR, jakož i přístup k internetovým stránkám PRTR.

Irské centrum ENFO: ENFO je národní službou, která šíří informace v záležitostech životního prostředí. Informační materiály vytvořené ENFO jsou k dispozici na mnoha veřejných úřadech v celé zemi, včetně kanceláří místních úřadů, veřejných knihoven, úřadů pro výběr daní ze silniční dopravy a některých univerzitních a školních knihovnách. Pro učitele ENFO rovněž připravuje materiály o zdrojích. Na internetové stránce ENFO je k dispozici databáze knih, ve které lze vyhledávat, dále environmentální tipy pro domácnost, tematické materiály a odkazy na internetové stránky agentur pro životní prostředí, podniků a nevládních organizací. Internetová stránka je v angličtině i gaelštině.

Rámec 4: Veřejná místa pro informace o životním prostředí

Přístupnost na požádání

Druhou možností, kterou Protokol o PRTR uvádí pro případy, kdy informace z PRTR nejsou snadno veřejně přístupné přímými elektronickými prostředky, je přístupnost na požádání. V tomto případě musí osoba, která chce informace, o tyto informace požádat. Tato možnost platí nejen pro případy, kdy registr není přístupný elektronickými prostředky, protože není dostupný jako elektronická databáze na internetu, ale rovněž pro případy, kdy internet není snadno přístupný pro veřejnost.

Článek 11, odstavec 2 – Přístupnost na požádání

Nejsou-li informace obsažené v jejím registru snadno veřejně přístupné přímými elektronickými prostředky, zajistí každá strana, aby její příslušný orgán na požádání poskytl dané informace jakýmkoli jiným účinným způsobem, a to co možná nejdříve, nejpozději však do jednoho měsíce po předložení žádosti.

Rámec 5: Článek 11, odstavec 2 – Přístupnost na požádání

Postup je zde velmi podobný postupu podle Aarhuské úmluvy v tom, že jakákoli osoba, která chce získat informace obsažené v PRTR, bude mít k těmto informacím přístup, aniž by musela zdůvodňovat, proč ho mít chce. Je důležité, aby existoval jasný příslušný orgán, kterému může tato osoba žádost podat. Jako orgán odpovědný za vyřízení žádostí o informace může být určen orgán, který je odpovědný za správu PRTR. Musí být zajištěna přístupnost příslušného orgánu, například tak, že je zveřejněn jeho název a e-mail, adresa nebo telefonní číslo. Další možností je vytvořit horké linky nebo informační místa, kde může veřejnost získat informace o odpovědné osobě nebo samotné údaje z PRTR.

Po podání žádosti o informace je příslušný orgán povinen odpovědět během jednoho měsíce. Cílem je zajistit, aby byla veřejnost informována bezodkladně.

Požadování informací ve Velké Británii

Agentura pro životní prostředí Anglie a Walesu má na svých internetových stránkách sekci „Vaše právo na informace“, obsahující konkrétní informace o nástroji „jak požádat o informace“. Je zde telefonní číslo, odkazy umožňující požádat o informace online, informace, kde nalézt místní kancelář, dotazník a adresa nejbližší kanceláře Agentury pro životní prostředí. [<http://www.environment-agency.gov.uk/aboutus/1105530/310151>]

Rámeček 6: Požadování informací ve Velké Británii

Zveřejňování informací z PRTR prostřednictvím zpráv

Taking Stock (Inventura) zveřejňovaná CEC: Severoamerická komise pro environmentální spolupráci (CEC) je mezinárodní organizace vytvořená Severoamerickou dohodou o environmentální spolupráci, environmentální vedlejší dohodou k Severoamerické dohodě o volném obchodu (NAFTA), kterou podepsala Kanada, Mexiko a USA. CEC zveřejňuje zprávu Taking Stock (Inventura), výroční zprávu o chemickém znečištění z průmyslových provozoven týkající se těchto tří států.

Taking Stock 2001 je osmou zprávou z řady Taking Stock od CEC, zabývající se zdroji průmyslových znečišťujících látek a jejich řízením v Severní Americe. Její analýzy jsou založeny na údajích za roky 1995–2001 z Registru toxických úniků USA (TRI) a z kanadského Národního registru úniků znečišťujících látek (NPRI). Jsou v ní prezentovány výsledky za rok 2001 a trendy za sedmileté období od roku 1995 do roku 2001 a od roku 1998 do roku 2001 (v angličtině, francouzštině a španělštině).

Souhrnná zpráva EPER (EPER Review Report): Podle Rozhodnutí o EPER Evropská komise přezkoumávala proces ohlašování a jeho výsledky po každém cyklu ohlašování. Druhá Souhrnná zpráva EPER hodnotí ohlašování za rok 2004 a údaje předložené tehdejšími 25 členskými státy a Norskem.

Španělské regionální zprávy: Ve Španělsku dosud nebyl vytvořen systém GIS pro informace z PRTR, ale každá autonomní obec vypracovává zprávy s informacemi o provozovnách, podobnými, jako jsou informace, které by bylo možné získat z internetové stránky PRTR. Tyto zprávy jsou příkladem prvního kroku v případě systému, kde internetová stránka plně nefunguje nebo kde není široce rozšířen přístup k internetu.

Rámeček 7: Zveřejňování informací z PRTR prostřednictvím zpráv

V mnoha případech to bude záviset na tom, jaké prostředky budou použity pro předání informací. Tyto prostředky musí být přizpůsobeny potřebám osoby požadující informace.

Pokud jsou již požadované informace k dispozici a veřejný orgán je nemusí nijak připravovat, může být tato lhůta výrazně snížena. Pokud je nutné informace nějak zpracovávat nebo pokud orgán, kterému byla žádost podána, tyto informace nemá, může být lhůta jednoho měsíce přiměřená.

Další prostředky

PRTR je, nebo má být, elektronickou databází. Kromě toho je zřejmé, že v praxi jsou využívány i další prostředky pro šíření informací z PRTR.

Většina zemí, které mají PRTR nebo podobné systémy, zveřejňuje výroční zprávy vycházející z PRTR (včetně USA, Velké Británie, Nizozemska, Kanady a EU). Tyto zprávy shrnují informace na národní úrovni a zahrnují rovněž analýzy a popisují trendy a také poskytují určité srovnání provozoven a regionů a identifikují největší znečišťovatele nebo nejvíce znečištěné regiony. Tyto zprávy se mohou dostat ke specifickým částem veřejnosti, poskytují souhrnné informace a rovněž snižují náklady související s nutností zabývat se samostatnými žádostmi o informace.

V zemích, kde má počítač málokdo nebo kde je obtížný přístup k internetu, jsou papírové verze pro šíření údajů z PRTR ještě důležitější. Takové zprávy rovněž usnadní úkol úřadů vyřizovat žádosti o informace. Pokud například osoba žádající o přístup k údajům z PRTR má počítač, ale nemá přístup k internetu, může být řešením CD-ROM obsahující informace a mapy z PRTR.

Kde takováto elektronická podpora neexistuje, měla by strana připravit papírové verze národních informací nebo konkrétnějších informací týkajících se určité oblasti. V mnoha případech nemohou být papírové verze tak komplexní nebo podrobné jako internet nebo elektronické verze, nebo, pokud takové jsou, nedá se s nimi tak snadno pracovat.

Elektronické verze poskytují řadu nástrojů pro vyhledávání a umožňují uspořádávání informací způsoby, které nejsou vždycky možné v případě papírových verzí. Výroční zprávy (na národní, regionální a/nebo místní úrovni) shrnující údaje z PRTR a zabývající se otázkami, které by mohly být důležité pro širokou veřejnost, mohou usnadnit vyřizování žádostí o informace.

Další prostředky šíření informací zahrnují též poskytování informací z PRTR a analýz, které jsou na nich založené, médiím nebo prostřednictvím televizního teletextu.

B. Utajení

Cílem Protokolu o PRTR je zpřístupnit informace o emisích znečišťujících látek. Ačkoli v principu všechny dostupné informace budou šířeny, jsou v článku 12 stanoveny podmínky, za kterých může být odmítnut přístup veřejnosti k určitým informacím v registru. Tento článek není povinný. Každá strana se může rozhodnout, zda tato kritéria pro utajení bude využívat nebo zda naopak zpřístupní všechny údaje o emisích.

Struktura článku 12 je velmi podobná ustanovením o utajení obsaženým v Aarhuské úmluvě. Nicméně důvody pro utajení obsažené v Protokolu o PRTR jsou omezenější než důvody uvedené v Aarhuské úmlu-

Poplatky pro uživatele

V principu je přístup k informacím z PRTR podle článku 11, odstavce 3 bezplatný. Článek 11, odstavec 4 nicméně stranám umožňuje, aby si účtovaly poplatky v rozumné výši za reprodukci a zaslání konkrétních požadovaných informací. Tak tomu může být například v případě, že příslušný orgán musí vytvořit konkrétní zprávu nebo CD-ROM nebo musí požadované informace zaslat osobě, která o ně má zájem.

Protokol o PRTR nespécifikuje maximální výši poplatku, kterou je možné účtovat. Protokol pouze říká, že musí být rozumná. Mnohé země to chápou tak, že poplatek by neměl překročit náklady na vytvoření nebo reprodukci dokumentů. Tudíž, pokud dokumenty již existují, mohou být jedinými náklady, které lze účtovat, náklady na okopírování a zaslání zprávy.

Poplatky pro uživatele

Článek 11, odstavec 3

S výhradou odstavce 4 každá strana zajistí, aby přístup k informacím obsaženým v jejím registru byl bezplatný.

Článek 11, odstavec 4

Každá strana může svému příslušnému orgánu povolit, aby si účtoval poplatek za reprodukci a zaslání konkrétních informací uvedených v odstavci 2, avšak tento poplatek nesmí překročit rozumnou výši.

Rámeček 8: Článek 11, odstavce 3 a 4 – Poplatky pro uživatele

vě, která ve srovnání s Protokolem obsahuje tři další důvody pro utajení. Během vyjednávání o Protokolu byly tyto další důvody zvažovány, ale nakonec od nich bylo upuštěno, protože nebyly v kontextu PRTR relevantní nebo se pro něj nehodily.

Znění článku 12 se i jinak liší od odpovídajících ustanovení Úmluvy, zejména pokud jde o ochranu hospodářských zájmů jako konkrétního důvodu pro utajení. V důsledku těchto rozdílů, ačkoli Protokol obsahuje méně důvodů pro utajení, poskytuje jeho článek 12 větší prostor pro utajení než jeho protějšek v Úmluvě.

Článek 12 – Utajení

1. Každá strana může příslušnému orgánu povolit, aby informace obsažené v registru utajil, pokud by zveřejnění těchto informací nepříznivě ovlivnilo:

- (a) mezinárodní vztahy, národní obranu nebo veřejnou bezpečnost;
- (b) výkon spravedlnosti, možnost spravedlivého procesu pro určitou osobu nebo schopnost orgánu veřejné správy vést vyšetřování trestní nebo disciplinární povahy;
- (c) důvěrnost obchodních a průmyslových informací, pokud je tato důvěrnost chráněna zákonem za účelem ochrany legitimního hospodářského zájmu;
- (d) práva k duševnímu vlastnictví;
- (e) důvěrnost osobních údajů a/nebo záznamů týkajících se určité fyzické osoby, nedala-li daná osoba ke zveřejnění informací svolení, pokud tuto důvěrnost upravují vnitrostátní právní předpisy.

Výše uvedené důvody utajení je třeba vykládat restriktivně, s ohledem na veřejný zájem, jemuž zveřejnění informací slouží, a na to, zda se dané informace týkají úniků do životního prostředí.

Rámeček 9: Článek 12 – Utajení

Článek 12 Protokolu obsahuje pět výjimek z přístupnosti informací z důvodů utajení. Tyto výjimky jsou uvedeny v tabulce 1, společně s přehledem toho, jak jsou využívány v praxi v již existujících systémech PRTR.

Dva důvody, jejichž uplatnění firmami nebo jednotlivci je pravděpodobnější, jsou: **(a)** utajení obchodních a průmyslových informací (článek 12, odstavec 1 písmeno (c)) a **(b)** utajení osobních údajů (článek 12, odstavec 1 písmeno (e)). Těmito důvody se budeme podrobněji zabývat níže.

Aby byly určité informace ohlášené firmou nebo jednotlivcem v rámci systému PRTR utajeny a nebyly šířeny, může být od této firmy nebo jednotlivce, který ohlášení provedl, požadováno, aby podal konkrétní žádost, pokud jde o důvody pro utajení (c), (d) a (e). Jestliže závod požádá o utajení na základě jednoho z důvodů podle článku 12, odstavec 1, musí příslušný orgán o této žádosti rozhodnout tak, aby nalezl rovnováhu mezi soukromým zájmem utajit informace a veřejným zájmem znát konkrétní informace. Poslední věta článku 12, odstavec 1 stanoví, že důvody pro utajení údajů musí být vykládány restriktivně.

Důvod výjimky	Využití v praxi
(a) mezinárodní vztahy, národní obrana nebo veřejná bezpečnost	Využíváno zřídka
(b) průběh spravedlnosti, schopnost kterékoli osoby domoci se spravedlivého soudního řízení a schopnost orgánu veřejné správy provádět vyšetřování trestné nebo disciplinární povahy	Využíváno zřídka
(c) důvěrnost obchodních a průmyslových informací, pokud je tato důvěrnost chráněna zákonem za účelem ochrany oprávněného hospodářského zájmu	Tuto výjimku využívají firmy, jestliže by informace o chemických látkách mohly poskytnout výhodu konkurentům pokud jde o proces nebo účinnost výroby: většinou je využívána v systémech vycházejících ze specifických znečišťujících látek v případě ohlašování přenosů
(d) práva k duševnímu vlastnictví	Tuto výjimku využívají firmy, jestliže by informace o chemických látkách mohly poskytnout výhodu konkurentům pokud jde o složení určitých přípravků a produktů
(e) důvěrnost osobních údajů nebo spisů týkajících se fyzické osoby v případech, kdy taková osoba nedala souhlas se zveřejněním informací, pokud tuto důvěrnost upravují vnitrostátní právní předpisy	Tuto výjimku využívají jednotliví zemědělci, kteří provozují farmy chovající prasata a drůbež

Tabulka 1: Důvody pro výjimku z přístupnosti informací z důvodů utajení

Když příslušný orgán vyřizuje požadavky na utajení, musí brát v úvahu dvě hlediska:

- veřejný zájem, kterému slouží zveřejnění;
- zda se informace týkají úniků do životního prostředí.

Základním předpokladem podle Protokolu o PRTR je to, že všechny informace jsou veřejné. Tento předpoklad klade břemeno důkazu, že je skutečně ohrožen obchodní nebo jiný zájem, na firmu nebo osobu, která tvrdí, že toto ohrožení existuje. Pokud firma nebo jednotlivec uplatňuje nějaký důvod pro utajení, tato firma nebo jednotlivec může být požádán, aby předložil důvody opravňující jeho nárok na utajení, aby pak příslušný úřad mohl ověřit, zda existují oprávněné obavy. Pokud ze šíření informací neplyne reálné nebezpečí pro soukromé zájmy, měl by příslušný úřad žádost odmítnout a umožnit veřejný přístup k údajům.

Pokud ze zhodnocení vyplývá, že existuje skutečné ohrožení obchodního nebo soukromého zájmu, musí příslušný úřad rozhodnout, zda veřejný zájem znát informace převažuje nad soukromým zájmem tyto informace utajit. Pokud již byly informace učiněny ze zákona veřejně dostupné, například podle jiných programů, povolení nebo požadavků na ohlašování, měla by být žádost o utajení zamítnuta. To znamená, že by mělo docházet ke koordinaci mezi různými orgány.

V každém případě ty země, ve kterých fungují PRTR nebo podobné systémy, uvádějí, že ročně dochází pouze k několika případům, u nichž bylo rozhodnuto, že některé informace budou utajeny. Například v případě ohlašovacího roku 2000 registr TRI fungující v USA uvedl pouze u 3 z 91 513 hlášení, že se jedná o hlášení obsahující obchodní tajemství. V případě ohlašovacího roku 1999 bylo v kanadském registru NPRI utajeno pouze 6 z 8 595 hlášení.

Pokud se strana rozhodne, že umožní utajení informací na základě některého z důvodů pro utajení uvedených v článku 12, odstavec 1, může být vhodné vytvořit konkrétní pokyny týkající se toho, jak tuto výjimku uplatňovat. Tyto pokyny mohou obsahovat: případy, v nichž může být každý z důvodů uplatněn; jak nalézt rovnováhu mezi veřejným zájmem na zveřejnění

(v tomto případě na umožnění veřejného přístupu k informacím dostupným na internetové stránce PRTR) a soukromým zájmem na utajení informací; jaký typ informací může být utajen, například pouze chemický název nebo pouze název/adresa firmy; a jak prezentovat důvody pro utajení informací. Nicméně i s pomocí pokynů nelze výjimky aplikovat automaticky. V každém případě má být provedena analýza každé z předložených žádostí o utajení a přitom je třeba mít na paměti, že výjimky je třeba uplatňovat restriktivně. Návod k implementaci evropského PRTR obsahuje v kapitole 1.2.4 několik příkladů, jak ohlašovat v případě utajení.²⁵⁾

V mnoha případech bude mít závod požadující utajení právo odvolat se proti zamítavému rozhodnutí. Nicméně veřejnost může rovněž napadnout rozhodnutí příslušného orgánu utajit informace, podle článku 14 Protokolu, pokud byla například neprávem zamítnuta žádost o přístup k údajům, které jsou utajeny. Obecněji řečeno, v případě stran Úmluvy by nemělo být pochybností o tom, že v těchto případech existuje právo na přístup k právní ochraně.

Utajení obchodních nebo průmyslových informací

Nejpravděpodobnějším důvodem pro utajení, který budou uplatňovat průmyslové provozovny, jsou hospodářské zájmy. Ve skutečnosti to je téměř jediný důvod, na jehož základě bývají utajeny informace v zemích, ve kterých fungují PRTR nebo podobné systémy.²⁶⁾

Znění tohoto ustanovení v Protokolu se mírně liší od znění Úmluvy a poskytuje širší důvody pro utajení.

V Úmluvě je uvedeno, že:

„Žádost o environmentální informace lze zamítnout, jestliže by zveřejnění těchto informací nepříznivě ovlivnilo (...) (d) důvěrnost obchodních nebo průmyslových informací v případech, kdy je tato důvěrnost chráněna zákonem za účelem ochrany oprávněných hospodářských zájmů. V tomto rámci budou zveřejněny údaje o emisích, které jsou relevantní pro ochranu životního prostředí“.

²⁵⁾ Viz <http://www.prtr.ec.europa.eu>

²⁶⁾ Význam tohoto důvodu pro utajení je jasný. Například Severoamerická komise pro environmentální spolupráci (CEC) v rámci svého projektu Severoamerického registru úniků a přenosů znečišťujících látek (PRTR) vydala dokument o utajovaných obchodních informacích, který porovnává systémy fungující v USA, Kanadě a Mexiku (vydaný dokument č. 2: „Utajované obchodní informace“, prosinec 2002).

V článku 12 Protokolu o PRTR je uvedeno:

- „1. (c) Důvěrnost obchodních a průmyslových informací, pokud je tato důvěrnost chráněna zákonem za účelem ochrany oprávněného hospodářského zájmu“;
- „2. V rámci odst. 1, písm. c) se zveřejnění informací o únicích, které jsou důležité z hlediska ochrany životního prostředí, posuzuje podle vnitrostátních právních předpisů.“

V kontextu Úmluvy platí, že pokud je prokázáno, že informace jsou relevantní pro ochranu životního prostředí (a v případě PRTR to je zřejmé), musí být zveřejněny. V kontextu Protokolu platí, že pokud je prokázáno, že informace jsou relevantní pro ochranu životního prostředí, musí být zveřejnění informací zváženo a tedy musí být provedeno posouzení, zda informace mají být zveřejněny nebo ne. To poskytuje větší prostor pro utajení.

Tento rozdíl souvisí s odlišnými kontexty Úmluvy a Protokolu. Úmluva se týká důvěrnosti ve smyslu pasivního šíření (přístup k informacím na požádání), zatímco Protokol se týká aktivního šíření. Jako předcházející krok tedy musí příslušný orgán odpovědný za údaje v PRTR rozhodnout, zda mají být příslušné údaje dostupné veřejnosti nebo ne. Současně platí, že v kontextu Protokolu budou všechny informace obsažené v Registru ze své podstaty relevantní pro ochranu životního prostředí, vzhledem k účelu a funkci tohoto typu registru. To by mohlo vysvětlovat odlišné znění příslušných ustanovení, jelikož použití stejného znění jako v Úmluvě by znamenalo, že tuto výjimku nebude možno v praxi fakticky uplatnit.

V případě přenosů mimo lokalitu by utajení z důvodu obchodního nebo průmyslového zájmu bylo relevantní pouze tehdy, pokud by informace mohly pomoci zpětného chemického posouzení sloužit k vyvození toho, jaký je proces a účinnost výroby v provozovně, a tak tomu může být pouze v případě ohlašování vycházejícího ze specifických znečišťujících látek.

Příslušný orgán by měl mít každopádně na paměti, že je povinen vykládat důvody utajení restriktivně. Jak je uvedeno výše, případů, kdy byly údaje utajeny z důvodů obchodního tajemství, je pouze málo.

Formuláře pro nárokování obchodního tajemství

Agentura USEPA vytvořila pětistránkový formulář pro nárokování obchodního tajemství v případě informací, které mají být předloženy do registru TRI. Pokud USEPA zjistí, že žádost je bezdůvodná, může uložit pokutu až 25 000 USD za každou žádost. Pokud jsou poskytnuté informace nepravdivé nebo zavádějící, může být osoba, která žádost podala, potrestána pokutou a/nebo odnětím svobody.

Rámeček 10: Formuláře pro nárokování obchodního tajemství

Prezentace utajovaných informací

Článek 12, odstavec 3 – Uvedení důvodu pro neposkytnutí utajovaných informací

Pokud se s informací zachází jako s důvěrnou v souladu s odstavcem 1, uvede se v registru druh informace, jejíž poskytnutí bylo odmítnuto, například uvedením druhové chemické informace, je-li to možné, a důvod, proč bylo její poskytnutí odmítnuto.

Rámeček 11: Článek 12, odstavec 3 – Uvedení důvodu pro neposkytnutí utajovaných informací

Prezentace informací, které byly utajeny, se může lišit v závislosti na typu informací. Pokud je utajen název chemikálie, měla by být poskytnuta informace o tom, o jaký druh chemikálie se jedná, nebo podobná generická informace. Například jeden z návrhů, jak rozdělit daných 86 znečišťujících látek do širokých kategorií, to činí následovně: těžké kovy (látky č. 17–24), plynné látky (č. 1–11, 14–16), pesticidy (č. 25–30), chlorované organické látky/parametry (AOX, trichlormethan, dioxiny atd.), jiné organické látky/parametry (anthracen, benzen, PAU atd.) a jiné anorganické látky/parametry (kyanovodík, celkový dusík, PM_{10} , chloridy atd.).

Tam, kde jsou utajeny osobní údaje, měly by být poskytnuty všechny informace s výjimkou názvu, adresy provozovatele/vlastníka a zeměpisné polohy provozovny. Zeměpisné informace mohou být prezentovány v hrubším měřítku, než je tomu v ostatních případech (například 10 km místo 1 km), nebo musí být uveden alespoň region, kde závod leží. Nicméně o těchto omezeních by se mělo uvažovat pouze v případě, že je to nutné k ochraně osobních údajů.

Každopádně by měl registr jasně uvádět, například ve vstupním okně každého vyhledávání, počet případů, u kterých bylo využito utajení, a zdůvodnění, proč byly informace utajeny. Zdůvodnění by se nemělo omezit na uvedení obecného důvodu, na jehož základě byly informace utajeny, například ochrana hospodářského zájmu. Spíše by měly být uvedeny důvody, z jakých se má zato, že zveřejnění informací

by negativně ovlivnilo hospodářský zájem provozovny a že neexistuje převažující veřejný zájem. Například jedním z legitimních důvodů by mohlo být to, že zveřejnění názvu chemikálie a unikajících množství by konkurentům umožnilo pomocí zpětného chemického posouzení vyvodit, jaký je proces a účinnost výroby v provozovně.

Omezení utajení

V některých zemích byly vytvořeny formuláře pro nárokování utajení a utajeny mohou být pouze některé konkrétní údaje.

Například v USA může být na základě obchodního nebo průmyslového zájmu utajen pouze chemický název. Všechny další informace, jako je název a adresa provozovny a velikost úniků a přenosů, jsou do databáze zařazeny. Název chemikálie je nahrazen generickým názvem.

Návrh Nařízení o vytvoření evropského PRTR se, pokud jde o utajení, odvolává na Směrnici 2003/4/ES o přístupu k informacím o životním prostředí. Zdá se, že cílem je široce vykládat „informace týkající se emisí“ a tudíž neumožnit nárokování utajení na základě obchodních a průmyslových zájmů nebo ochrany osobních údajů. (Existují nicméně určité obavy ohledně toho, jak bude fungovat směrnice 2003/4/ES v kombinaci se směrnicí 95/46/ES o ochraně osobních údajů.)

Rámeček 12: Omezení utajení

C. Využívání informací z PRTR

Údaje obsažené v PRTR jsou užitečné pro všechny části společnosti, včetně státních orgánů, podniků, nevládních organizací, dalších zainteresovaných osob, pracovníků či široké veřejnosti.

- **Široká veřejnost:** Údaje z PRTR veřejnosti pomohou k tomu, aby byla lépe informována a tudíž aby se lépe účastnila procesu rozhodování v záležitostech životního prostředí. To zlepšuje demokracii obecně a demokracii v oblasti životního prostředí zvláště. Veřejnost může rovněž vyvíjet tlak na špatně fungující podniky, aby více přispěly ke snižování znečištění. Údaje z PRTR veřejnosti pomohou k získání informací o znečištění v jejich okolí a tak k získání informací o místních zdravotních problémech.
- **Státní orgány:** Údaje z PRTR jsou užitečné k monitorování, zda provozovny fungují v souladu s požadavky uvedenými v povoleních k provozu, jakož i s národní implementací mezinárodních závazků, jako jsou plány na snižování emisí skleníkových plynů. Systémy PRTR mohou být například provázány s údaji potřebnými pro národní a mezinárodní systémy obchodování s emisemi. Údaje z PRTR

pomáhají identifikovat činnosti, které přispívají ke konkrétním problémům životního prostředí, a následně přijmout účinnější předpisy.

- **Podniky:** Ohlašování a modely odhadování pomohou firmám získat lepší představu o jejich fungování a účinnosti a tím stimulují zavádění účinnějších procesů, které zase zvýší konkurenceschopnost. Kromě toho, jelikož jsou informace poskytovány všemi provozovnami, PRTR pomohou firmám lépe porovnat jejich fungování s fungováním jejich přímých konkurentů, což stimuluje k akci (investicím do účinnějších technologií a procesů). Zveřejnění informací o únicích a přenosech pomůže zvýšit zodpovědnost firem.

Dávání informací z PRTR do kontextu

Protokol o PRTR je hlavně nástrojem pro veřejnost. Údaje z PRTR mohou být užitečné pouze tehdy, pokud jsou správně vysvětleny a dány do kontextu. Možnost přístupu k PRTR a údajům musí mít laici, aby prováděli analýzy a činili závěry. Pokud ti, komu jsou

Ukázka, jak lze využít údaje z PRTR

Agentura USEPA připravila v květnu 2003 dokument o tom, „Jak se využívají údaje z registru toxických úniků“, který obsahuje případy úspěšného využití informací z PRTR státními orgány, akademickými pracovišti, podniky a občany.

Viz http://www.epa.gov/tri/guide_docs/2003?datausepaper.pdf

Rámeček 13: Ukázka, jak lze využít údaje z PRTR

informace adresovány, jim nebudou rozumět, nebudou schopni je používat. Pro stimulování veřejnosti k tomu, aby vstupovala do PRTR a využívala ho, je nezbytná jasná a atraktivní prezentace údajů.

Jak je uvedeno výše, přístupnost v sobě rovněž zahrnuje to, že informace musí být srozumitelné pro všechny osoby, které nahlížíjí do PRTR. To je zejména důležité pokud jde o informace obsažené v PRTR, jelikož laici toho o mnohých znečišťujících látkách příliš nevědí. Dávání informací z PRTR do kontextu je implicitně zahrnuto v povinnosti, aby byly informace z PRTR přístupné. Jak je zmíněno výše, spolupráce s nevládními organizacemi, občanskými sdruženími a průmyslovým sektorem zlepší přístupnost systému PRTR pomocí toho, že jsou identifikovány potřeby uživatelů.

- **Vysvětlení týkající se znečišťujících látek:** Vysvětlení by měla být zaměřena na širokou veřejnost. Například po kliknutí na název znečišťující látky by uživatelům mohly být poskytnuty informace sloužící k pochopení typu látky a jejích vlastností, pomocí nového okna nebo propojení na jinou internetovou stránku.
- **Účinky znečišťující látky na zdraví (na kvalitu životního prostředí a její dopady):** PRTR nemůže poskytovat přímé informace o zdravotních rizicích, informace o znečišťujících látkách by však měly být doplněny jasným vysvětlením vztahu dané látky a účinků na zdraví. Mnohé země již mají zkušenosti s poskytováním informací o koncentracích ozónu a dalších látek znečišťujících ovzduší v místním měřítku. Podobné informace mohou být poskytnuty pro každou znečišťující látku, a to včetně informací o tom, v jakých koncentracích je daná znečišťující látka považována za zdravotní riziko.
- **Sektory ekonomiky a požadavky uvedené v povoleních:** Pro širokou veřejnost může být rovněž užitečný popis toho, jakým dílem příslušný sektor ekonomiky přispívá k celkovým emisím určitých znečišťujících látek, zejména pokud jde o znečišťující látky, o které je obecný zájem.

Dávání informací z PRTR do kontextu

Agentura pro životní prostředí Anglie a Walesu a Přátelé Země („Friends of the Earth“, nevládní organizace) společně pracovali na zlepšení oficiálního registru průmyslových emisí, na doplnění systému GIS pro uživatele, aby mohli lokalizovat znečišťující provozovny, jakož i na dalších jeho znacích. Tato spolupráce skončila úspěšně a v důsledku provedených zlepšení Přátelé Země ukončili fungování svoji vlastní internetové stránky Sledování provozoven (Factory Watch).

Výsledný Registr znečišťování poskytuje údaje o znečišťujících látkách v glosáři „Co je na vašem dvorku“.

Tyto informace zahrnují:

- (a) symboly vyjadřující potenciální rizika každé látky (například zdravotní účinky, místní účinky, globální účinky);
- (b) zdroje;
- (c) chemickou klasifikaci;
- (d) vědecký název, alternativní a obchodní názvy;
- (e) číslo CAS;
- (f) proč byla látka zařazena do Registru znečišťování;
- (g) fyzikální vlastnosti;
- (h) potenciální použití;
- (i) standardní rizikové věty;
- (j) odkazy na další informace;
- (k) legislativu a mezinárodní dohody omezující používání dané látky.

Rámeček 14: Dávání informací z PRTR do kontextu

Provázání PRTR s podpůrnými informacemi

Článek 5, odstavec 5 – Poskytování odkazů na relevantní databáze

Každá strana uvede ve svém registru odkazy na své příslušné stávající, veřejně přístupné databáze údajů souvisejících s ochranou životního prostředí.

Rámeček 15: Článek 5, odstavec 5 – Poskytování odkazů na relevantní databáze

Jelikož PRTR mají být elektronickými databázemi, internetové stránky PRTR se mohou stát portály pro informace o životním prostředí, které nejen provazují navzájem různé údaje v rámci PRTR, ale rovněž tyto údaje propojují s dalšími relevantními informacemi o životním prostředí a jinými pomocnými informacemi, které se mohou nacházet v různých databázích, jejichž existence není veřejnosti příliš známá. Protokol o PRTR to předpokládá a doporučuje (ačkoli to není povinné), aby strany propojily své systémy PRTR s dalšími přístupnými databázemi obsahujícími informace týkající se ochrany životního prostředí.

Mezi odkazy na podpůrné internetové stránky týkající se zdravotních otázek a znečišťujících látek mohou patřit (viz více podrobností v kapitole VII) odkazy na:

- Mezinárodní organizace zabývající se PRTR nebo jinými údaji o emisích nebo únicích znečišťujících látek a příslušnými metodami: kromě internetové stránky EHK OSN mohou další odkazy směřovat na OECD, UNITAR, Meziorganizační program pro řádné nakládání s chemikáliemi (IOMC), Severoamerickou komisi pro environmentální spolupráci a WHO.
- Otázky, které jsou přímo zajímavé pro účely PRTR: například registry chemikálií, na které se vztahují mezinárodní úmluvy, jako je Stockholmská úmluva o POPs, a mezinárodní zdravotní a environmentální směrnice a pokyny.

Odkazy na podniky a občanskou společnost

Ačkoli je důležité, aby údaje v PRTR byly dány do kontextu, někdy je obtížné poskytnout všechny informace na jediné internetové stránce. Další informace mohou poskytnout odkazy na internetové stránky podniků a nevládních organizací.

Tyto odkazy mohou rovněž pomoci vyřešit obavy vyjadřované některými podniky, že prezentace izolovaných údajů v PRTR může vytvořit zavádějící dojem o jejich environmentálním profilu. Mohou být uvedeny odkazy na internetové stránky podniků, které tyto informace dají do kontextu. Stránky každého podniku mohou například popisovat podmínky stanovené v jeho povolení k provozu nebo to, zda z podniku unikají znečišťující látky v rámci požadavků uvedených v povolení nebo pod nimi.

Poskytování odkazů na podpůrné informace

Internetová stránka britského Registru znečišťování obsahuje odkazy nejen na internetové stránky dalších národních a mezinárodních PRTR, ale rovněž na internetové stránky mezinárodních úmluv týkajících se konkrétních látek, stránky obsahující dokumenty sloužící jako pokyny, stránky dalších národních agentur poskytujících další informace, jako jsou stránky Ministerstva pro životní prostředí, výživu a otázky venkova, stránky nevládních organizací působících v určité oblasti (například odkazy na seznamy organizace Environmental Defense) a též na vědecké instituce a podniky, kde lze získat další informace.

Rámeček 16: Poskytování odkazů na podpůrné informace

Další uvedené odkazy mohou směřovat na nevládní organizace a další asociace, které využívají údaje z PRTR: jejich stránky mohou obsahovat více informací o významu údajů, včetně účinků na zdraví a uvádění názvů firem ve spojitosti s jejich negativním působením v souvislosti s Protokolem o PRTR nebo obecně Aarhuskou úmluvou.

Odkazy na další databáze PRTR

PRTR má být počítačovou databází. Protokol o PRTR nicméně stranám umožňuje, aby propojily několik databází, ve kterých lze nalézt relevantní informace z PRTR, což stranám umožňuje ušetřit náklady při zavádění systému PRTR. Národní internetová stránka PRTR tak může být jednoduše odkazem na regionální internetovou stránku PRTR. Strany, u nichž již fungují specifické registry nebo internetové stránky zabývající se znečištěním, například v konkrétních složkách životního prostředí, jako je ovzduší, mohou chtít propojit je s národním PRTR.

Internetové odkazy, které mohou být vloženy na stránky PRTR

Další národní, regionální nebo mezinárodní internetové stránky PRTR: Strany mají povinnost poskytnout odkazy na PRTR dalších stran. Tam, kde je to proveditelné, mají strany rovněž povinnost poskytnout odkazy na PRTR zemí, které neratifikovaly Protokol o PRTR. Tyto odkazy mohou zahrnovat E-PRTR, TRI fungující v USA, kanadský NPRI, registry Nizozemska, Velké Británie, Japonska, Austrálie atd. Vytvoření regionálních PRTR může snížit rozsah prací, které je potřeba provést, a tudíž snížit náklady pro mnohé země vytvářející PRTR (viz kapitola VII. 7, část C).

Další internetové stránky s registry: Strany mohou rovněž uvést odkazy na specifické registry zabývající se dalšími otázkami týkajícími se ochrany životního prostředí obecně a konkrétněji znečištění. Tyto internetové stránky mohou být národní nebo mezinárodní. Jako příklad lze uvést, v případě znečištění ovzduší, internetovou stránku EMEP a stávající internetové stránky týkající se náhodných úniků nebo

rozptýlených zdrojů znečištění na národní nebo regionální úrovni (a to i pokud nejsou ve formátu, který je v souladu s požadavky Protokolu).

Povinnost poskytnout odkazy na PRTR dalších stran

Článek 4

V souladu s tímto Protokolem každá strana vytvoří a bude spravovat veřejně přístupný vnitrostátní registr úniků a přenosů znečišťujících látek, který: ... (j) bude představovat strukturovanou počítačovou databázi nebo několik provázaných databází spravovaných příslušným orgánem.

Článek 5.6

Každá strana uvede ve svém registru odkazy na registry úniků a přenosů znečišťujících látek jiných stran Protokolu a, pokud to bude proveditelné, na registry jiných zemí.

Rámeček 17: Povinnost poskytnout odkazy na PRTR dalších stran

VII. Budování kapacit a informovanost veřejnosti

Pro efektivní implementaci systému PRTR bude nutné vybudovat kapacity. Národní iniciativa pro vytvoření PRTR je tak příležitostí pro přezkoumání a posílení příslušné kapacity veřejných orgánů, jakož i zainteresovaných osob, zejména pokud jde o průmyslové podniky a provozovny provádějící ohlašování do registru, jakož i o skupiny, které budou informace z registru používat. Kromě toho je pro fungování PRTR nutná informovanost veřejnosti a to, aby veřejnost registr používala. Zvyšování informovanosti veřejnosti tak úzce souvisí s budováním kapacit.

Níže uvedená část A se zabývá budováním kapacit a část B rozebírá informovanost veřejnosti. Protokol rovněž předpokládá mezinárodní spolupráci v budo-

A. Budování kapacit

Protokol se vztahuje na země s různorodými ekonomickými podmínkami a různými institucionálními a právními systémy pro environmentální management. Bude se tak lišit rozsah a typ potřebných činností v oblasti budování kapacit a zvyšování informovanosti. Některé země, včetně zemí procházejících procesem přechodu na tržní ekonomiku, budou stát před velkými výzvami, pokud jde o posilování jejich institucí, například v oblastech jako je environmentální monitorování a informační systémy.

Každá země, která přistoupí k Protokolu, bude muset integrovat činnosti v oblasti budování kapacit a zvyšování informovanosti do své celkové strategie vytváření PRTR. Ze zkušeností různých zemí vyplývá, že při vytváření PRTR je několik oblastí klíčových pro budování kapacit (IOMC, 2003). Na základě těchto zkušeností mohou země vytvářející PRTR věnovat velkou pozornost následujícím otázkám:

- (a) vytváření vhodného národního právního rámce;
- (b) zajištění odpovídajících finančních prostředků;
- (c) vytváření kapacity na straně provozoven provádějících ohlašování, aby přesně monitorovaly nebo odhadovaly úniky a přenosy znečišťujících látek;
- (d) posilování lidské a technické kapacity veřejných orgánů pro zpracování údajů o znečištění a správu databází a internetových stránek PRTR.

Článek 15 – Budování kapacit

1. Každá strana bude podporovat informovanost veřejnosti o svém registru úniků a přenosů znečišťujících látek a zajistí, aby byla pro přístup k jejímu registru a pro pochopení a využití informací v něm obsažených poskytnuta pomoc a instrukce.

2. Každá strana by měla odpovědným orgánům a úřadům poskytnout dostatečné kapacity a pokyny s cílem pomoci jim při plnění jejich povinností podle tohoto Protokolu.

Rámeček 1: Článek 15 – Budování kapacit

vání kapacit – to je tématem části C. Část D se zabývá souvisejícím tématem sblížení systémů PRTR.

Metody budování kapacit mohou zahrnovat semináře a školení pro úředníky státních orgánů a pro klíčové zainteresované osoby a zástupce zainteresovaných organizací. V mnoha zemích mohou důležitou roli při vyvíjení vhodných metod a poskytování školení hrát národní výzkumné ústavy a vysoké školy. Velmi cenné může být rovněž využití mezinárodních zkušeností – jak prostřednictvím mnohostranných diskusí, tak rovněž dvoustranné technické pomoci. Jakmile je zaveden národní systém PRTR, mohou pro něj být přínosem mechanismy přezkoumávající jeho fungování a zajišťující jeho stálé zlepšování.

Posilování kapacit státních orgánů

Pro země, které začínají vytvářet PRTR, může být velmi přínosná spolupráce se stranami, ve kterých již takový systém funguje. Důležité odborné rady s plánováním mohou rovněž poskytnout mezinárodní organizace, jako je UNITAR. Může být nutné financování počátečních stádií vytváření PRTR. Obecně může mezinárodní spolupráce pomoci orgánu, který navrhuje PRTR, získat podporu napříč úrovněmi a sektory státní správy.

Iniciativy k posílení kapacity státních orgánů pro PRTR budou úspěšnější, pokud budou propojeny se snahou o posílení souvisejících oblastí, jako je udělování povolení pro průmyslové podniky a monitorování

průmyslu. Zde může být nutné, aby země zlepšily komunikaci a koordinaci mezi úřady. Za monitorování znečištění různých složek životního prostředí, jako je ovzduší a voda, mohou být odpovědné různé národní orgány. V decentralizovaných systémech může být nutné posílit koordinaci mezi agenturami odpovědnými za monitorování znečištění, s národní a nižší než národní působností. Tak tomu bylo v případě zemí východní Evropy, Kavkazu a střední Asie, z nichž některé pro posílení koordinace vytvářejí jednotné systémy monitorování. Vytváření PRTR může poskytnout další příležitost pro takovou činnost.

Důležité bude rovněž zlepšovat vybavení informačními technologiemi a příslušné kapacity environmentálních orgánů. Důležité budou rovněž vazby na orgány s nižší než národní působností, jelikož ty mohou mít dobré znalosti o hlavních znečišťujících provozovnách a mít s nimi pracovní vztahy. V tomto kontextu bude pro vytvoření hybné síly k zavedení národního PRTR užitečný silný pilotní PRTR, zavedený aktivními regionálními orgány státní správy. Místní nebo regionální úředníci, kteří získali zkušenosti s pilotním provozem regionálního PRTR, mohou pomáhat tím, že budou předávat svoje znalosti kolegům z jiných regionů.

Efektivní ohlašování ze strany provozoven

Efektivní fungování PRTR je závislé na včasném a přesném ohlašování ze strany provozoven. Může být nutné, aby národní orgány vytvořily:

- vhodné ohlašovací formuláře a metody – PRTR mohou poskytnout příležitost ke zlepšení stávajících metod ohlašování, například prostřednictvím ohlašování online;
- dokumenty sloužící jako návod ohledně technických otázek souvisejících s monitorováním nebo odhadováním znečištění (ty mohou vycházet zejména z části II tohoto Návodu).

Pilotní projekty PRTR mohou pomoci otestovat a dopracovat tyto metody. Kromě toho budou užitečné semináře a diskuse se zástupci provozoven povinných ohlašovat úniky a přenosy pro zajištění toho, aby tyto metody pochopili. Důležitou roli při šíření metod a případně rovněž při provádění školení mohou hrát sdružení průmyslových podniků. Vhodné může být zaměřit pozornost nejprve na sektory s vysokými emisemi – mezi tyto sektory obvykle patří energetika, chemický průmysl, rafinérie ropy a průmysl železných a neželezných kovů. Kromě toho se doporučuje poskytnout alespoň základní informace, které mohou

být zajímavé pro mezinárodní společenství, v mezinárodně rozšířeném jazyce, jako je angličtina.

Když EU vytvořila svůj registr EPER, úředníci EU uskutečňovali semináře a scházeli se s odpovídajícími orgány v každé ze členských zemí, aby společně probrali požadavky na implementaci. V Německu kromě toho úředníci implementující registr uspořádali tři kola národních seminářů se všemi relevantními zainteresovanými osobami, včetně zástupců provozoven, aby společně probrali požadavky EPER. První semináře byly uspořádány se zavedením nového systému, s cílem vysvětlit požadavky na ohlašování. Druhé kolo seminářů se konalo v souvislosti s prvním cyklem ohlašování, aby pomohlo vyřešit technické otázky týkající se monitorování, odhadování a předkládání údajů o znečišťování. Třetí kolo seminářů se zabývalo přeměnou EPER na PRTR, druhým ohlašováním do EPER a novými požadavky PRTR.

Budování kapacit uživatelů PRTR prostřednictvím nevládních organizací

Budování kapacit uživatelů PRTR – od samého počátku vytváření národního systému PRTR – by mělo být založeno hlavně na vzdělávání a osvětě prostřednictvím seminářů, kurzů, informačních kampaní a elektronických prostředků. Mezi příklady odpovídajících činností patří: financování pilotních projektů nevládních organizací; vytvoření a správa zvláštních internetových stránek a databází nevládních organizací; organizování seminářů pro nevládní organizace; a kurzy rozšiřující kapacitu k uskutečňování kampaní zvyšujících informovanost, pokud jde o otázky zdraví a životního prostředí pro pracovníky a občany, zejména citlivé části obyvatelstva. Nevládní organizace hrají důležitou roli jako prostředníci při budování kapacit a zvyšování informovanosti veřejnosti. Na těchto činnostech by proto tam, kde je to vhodné, měly spolupracovat nevládní organizace, státní orgány a další relevantní zainteresované subjekty. Při diskusích o financování činností v této oblasti by mělo být bráno v úvahu, že nevládní organizace mají omezené finanční zdroje.

B. Zvyšování informovanosti veřejnosti

Systém PRTR není účinný, pokud jej nepoužívá veřejnost a klíčové zainteresované osoby. Zvyšování informovanosti veřejnosti je tudíž nezbytným prvkem vytváření a implementace PRTR.

Je důležité, aby veřejné orgány definovaly veřejnost a zainteresované osoby co nejdříve. Mezi potenciální uživatele, kteří mají být informováni a vyzváni k účasti na vytváření PRTR, mohou patřit:

- (a) nevládní organizace působící v oblasti životního prostředí a zdraví;
- (b) průmyslová a ekonomická sdružení;
- (c) zaměstnanci a vedoucí pracovníci průmyslových provozoven;
- (d) instituce a uskupení zabývající se veřejným zdravím a zdravotní (například toxikologové);
- (e) učitelé, studenti a uskupení zabývající se vzděláváním, výchovou a osvětou;
- (f) uskupení občanů žijících v sousedství provozoven;
- (g) tisk, zvl. novináři zajímající se o danou tematiku;
- (h) pojišťovny;
- (i) organizace vytvářející normy.

Stejně tak je důležité, aby byla široká veřejnost informována o PRTR a možnostech jeho potenciálního využití. Klíčovými metodami pro přitáhnout pozornosti novin, televizních kanálů a dalších zpravodajských organizací je kontaktování tisku a tiskové zprávy. Grafické prvky PRTR, jako jsou informace vycházející z map, mohou představovat zajímavý prvek pro zpravodajství. Úředníci by měli uvažovat o inovativních způsobech sloužících k tomu, aby se informace dostaly k veřejnosti, jako je využití televizních teletextových služeb.

V různých fázích vytváření PRTR mohou být využívány různé formy zvyšování informovanosti:

- (a) Zainteresované osoby by měly být informovány o plánech na vytváření a vývoj PRTR, aby to podpořilo jejich účast na procesu vytváření a jejich podporu implementace (tyto informace mohou být vyvěšeny na internetové stránce registru);
- (b) Klíčovým okamžikem pro zvyšování informovanosti veřejnosti, například prostřednictvím tiskových zpráv a jiných činností sloužících k získání pozornosti, je uvedení nového PRTR do provozu. Efektivní uvedení do provozu vytvoří hybnou sílu pro trvalé využívání registru. Například během prvních tří měsíců provozu navštívilo stránku EPER více než 100 000 uživatelů. V Maďarsku úřady pozvaly na zahájení provozu národní stránky EPER v březnu 2004 tisk;
- (c) Příležitostmi pro obnovení zájmu, například prostřednictvím tiskových zpráv shrnujících hlavní změny v úrovních znečištění, ke kterým došlo, jsou rovněž pravidelné aktualizace PRTR (obvykle roční). Informační zprávy je možné upravit podle různých zájmů, jako jsou úrovně znečištění v konkrétních

oblastech nebo úniky z konkrétních průmyslových odvětví. Je možné propojit je s jinými informacemi, jako je šíření informací o místní kvalitě ovzduší.

Propagace PRTR

Evropská komise a Evropská agentura pro životní prostředí zorganizovaly propagační událost při příležitosti zahájení provozu internetové stránky EPER. Byl pozván tisk, jakož i zástupci státních orgánů, průmyslových sektorů a nevládních organizací. Tato událost byla oznámena na titulní stránce internetových stránek Generálního ředitelství pro životní prostředí. O události referovaly různé zpravodajské organizace, včetně BBC, a uvedly elektronické odkazy na internetovou stránku EPER na svých vlastních internetových stránkách. V rámci propagační kampaně byly rovněž distribuovány plakáty, trička, brožury, video, které lze nyní shlédnout na internetové stránce EPER, a podložky pod myš.

Rámeček 2: Propagace PRTR

Kromě toho se bude o informace z PRTR mezi aktualizacemi zajímat mnoho typů uživatelů. Novináři a výzkumní pracovníci mohou například využívat informace z PRTR pro důkladné články o konkrétních provozovnách, odvětvích průmyslu nebo lokalitách.

C. Mezinárodní spolupráce

V rámci Protokolu je důležitým mechanismem implementace mezinárodní spolupráce, která úzce souvisí s budováním kapacit, výměnou informací a informovaností veřejnosti, jakož i se sbližováním systémů PRTR.

Mezinárodní organizace pracující na PRTR

Strany vytvářející systémy PRTR mohou využít práci několika mezinárodních organizací. Některé z nich vytvořily dokumenty sloužící jako návody a jiné organizují semináře a poskytují školení. Sekretariát Aarhuské úmluvy a jejího Protokolu o PRTR sídlí v prostorách EHK OSN. EHK OSN rovněž realizuje několik souvisejících činností, jako je práce v rámci ministerského procesu „Životní prostředí pro Evropu“ s cílem posílit environmentální monitorování a ohlašování v zemích východní Evropy, Kavkazu a střední Asie. Sekretariát Úmluvy vytvořil informační středisko (Clearinghouse), jehož prostřednictvím si mohou země vyměňovat informace a potřebách a možnostech technické pomoci.²⁷⁾ Toto středisko poskytuje centrální elektro-

nické prostředky pro výměnu informací o zákonech a praxi týkající se Aarhuské úmluvy, včetně vytváření národních PRTR. Může to být klíčový mechanismus pro výměnu informací o konkrétních potřebách a možnostech bilaterální spolupráce.

Článek 16 – Mezinárodní spolupráce

1. Strany navzájem odpovídajícím způsobem spolupracují a pomáhají si:

- (a) při mezinárodních opatřeních na podporu cílů tohoto Protokolu;
- (b) na základě vzájemné dohody mezi dotčenými stranami, při zřizování vnitrostátních systémů podle tohoto Protokolu;
- (c) při sdílení informací podle tohoto Protokolu týkajících se úniků a přenosů v pohraničních oblastech, a
- (d) při sdílení informací podle tohoto Protokolu týkajících se přenosů mezi stranami.

2. Strany podporují vzájemnou spolupráci a případně spolupráci s příslušnými mezinárodními organizacemi za účelem podpory:

- (a) informovanosti veřejnosti na mezinárodní úrovni;
- (b) transferu technologií;
- (c) poskytování technické pomoci v otázkách souvisejících s tímto Protokolem stranám, které jsou rozvojovými zeměmi, a stranám s transformační ekonomikou.

Rámeček 3: Článek 16 – Mezinárodní spolupráce

UNITAR vytvořil dokumenty sloužící jako zdroje a návod pro vytváření PRTR a organizuje rovněž semináře v rozvojových zemích. UNITAR shromáždil jak svoje materiály, tak rovněž materiály z mnoha zemí a od mezinárodních organizací na CD-ROMu. UNITAR také provozuje na internetovém základě „virtuální vyučovací třídu“ pro PRTR.

OECD, která sdružuje 30 členských zemí s rozvinutou ekonomikou, pracovala na PRTR po dobu téměř 10 let. OECD doporučila využití těchto registrů v členských zemích a vytvořila dokumenty sloužící jako návod pro PRTR, pokrývající jak obecné otázky zřizování a správy registrů, tak rovněž technické otázky, jako jsou odhady emisí. Koordinační skupina IOMC pro PRTR se snažila zlepšit koordinaci mezi mezinárodními organizacemi, vládami a dalšími zainteresovanými stranami, pokud jde o probíhající a plánované práce při vytváření a provozování PRTR. Její nástupce, Mezinárodní koordinační skupina pro PRTR, se snaží podporovat budování kapacit pro vytváření PRTR v zemích procházejících procesem přechodu na tržní ekonomiku a rozvojových zemích.

Mezi další organizace pracující na PRTR patří: Severská skupina pro PRTR (Nordic PRTR Group); Severská rada ministrů (Nordic Council of Ministries), která pracuje na uplatnění a vývoji nových aspektů, které by měly být zahrnuty do PRTR; a Severoamerická komise pro environmentální spolupráci (CEC), které podporovala Mexiko při vytváření PRTR.

Regionální environmentální centrum pro střední a východní Evropu (REC) organizuje semináře pro zvyšování informovanosti a budování kapacit pro vytváření PRTR v členských zemích EHK OSN. REC rovněž pomáhá zemím provádět pilotní studie a iniciativy v oblasti PRTR. Sérii seminářů o vytváření PRTR se zaměřením na nevládní organizace uskutečnilo v zemích východní Evropy, Kavkazu a střední Asie též Evropské EKO-fórum.

Dvoustranná technická pomoc

Jak v regionu EHK OSN, tak celosvětově existuje několik příkladů dvoustranné spolupráce ve věci PRTR. Nizozemsko například před podepsáním Protokolu sponzorovalo semináře v zemích přistupujících k EU a v zemích střední a východní Evropy. Ministerstvo životního prostředí Kanady (pracující s UNITAR) podpořilo projekt v Chile a Norsko projekt v Zambii.

Celkově nicméně IOMC dospěl k závěru, že „mezinárodní finanční a technická podpora vytváření PRTR zůstává na nízké úrovni“ a vyzývá jak mnohostranné instituce, tak bilaterální dárce, aby integrovali iniciativy související s PRTR do svých hlavních programů financování.

Mezinárodní systémy PRTR

Protokol podporuje sdílení informací mezi stranami, zejména pokud jde o přenosy přes hranice států, jakož i o úniky a přenosy v pohraničních oblastech (článek 16). Existuje již několik příkladů PRTR zahrnujících několik států. Nejvýznamnějším z nich je EPER, který shromažďuje a prezentuje údaje o emisích z členských zemí EU.²⁷⁾ Zatímco některé členské země EU mají svoje vlastní internetové stránky EPER, jiné odkazují uživatele na stránku EPER. Systém EPER byl v průběhu implementace Protokolu nahrazen E-PRTR. EPER (resp. E-PRTR) může sloužit jako model pro další subregionální skupiny, které mohou sdílet zdroje pro společnou internetovou stránku PRTR. Nicméně jednotlivé

²⁷⁾ Viz <http://aarhusclearinghouse.unece.org>.

země, které jsou samy stranami Protokolu, by měly zajišťovat svoje vlastní neelektronické prostředky šíření.

Severoamerická komise pro environmentální spolupráci provozuje databázi Taking Stock, která shromažďuje údaje z kanadského registru NPRI a registru TRI fungujícího v USA (a tak, jak jsou k dispozici, údaje z mexického registru Registro de Emisiones y Transferencia de Contaminantes).²⁹⁾

Nejméně ve dvou případech byly vytvořeny registry znečišťování pro ekosystémy sdílené různými zeměmi. Komise pro Velká jezera, která sdružuje dvě kanadské provincie a osm států USA, vytvořila Regionální registr emisí toxických látek do ovzduší, který pokrývá úniky. Kanadské provincie a státy USA, které se na systému podílejí, poskytují údaje do registru, který bude přístupný veřejnosti prostřednictvím online rozhraní, které bylo vytvořeno na konci roku 2004.³⁰⁾

V Evropě Mezinárodní komise pro ochranu Dunaje shromáždila registr úniků znečišťujících látek do vody v povodí Dunaje. V roce 2004 byly k dispozici údaje za rok 2000 prostřednictvím online rozhraní na mapovém základě.³¹⁾

Zvyšování informovanosti na mezinárodní úrovni

Země mohou považovat za užitečné spojit svoje zdroje na mezinárodní programy sloužící ke zvyšování informovanosti veřejnosti. Regionální environmentální centrum pro střední a východní Evropu (REC) pracuje na zvyšování informovanosti a na podpoře vytváření PRTR v tomto regionu.

Práce na zvyšování informovanosti veřejnosti na mezinárodní úrovni jsou prováděny hlavně nevládními organizacemi a sdruženími nevládních organizací zabývajících se životním prostředím. Evropské EKO-fórum, sdružení 200 nevládních organizací zabývajících se životním prostředím, šíří informace o Protokolu o PRTR, včetně vysvětlující brožury, s cílem zvýšit mezinárodní veřejnou podporu.

D. Sbližování

Sbližování systémů PRTR bude základním úkolem mezinárodní spolupráce v kontextu Protokolu o PRTR. Článek 3 Protokolu, Obecná ustanovení, uvádí, že „strany budou usilovat o sbližování mezi národními registry úniků a přenosů znečišťujících látek“. Rozvedeno je to v článku 17, Zasedání stran, jehož odstavec 3 hovoří o sbližování mezi dvěma existujícími typy systému PRTR, tedy systémem vycházejícím ze specifických znečišťujících látek a ze specifických odpadů. Odstavec 2, písmeno (a) obecněji vyzývá k „vyhodnocování vývoje registrů úniků a přenosů znečišťujících látek a podpoře jejich postupného posilování a sbližování“. Protokol tak stanoví dlouhodobý cíl sbližování mezi různými systémy PRTR, související s prací na přezkoumávání a posilování národních PRTR.

Na podregionálním základě Severoamerická komise pro environmentální spolupráci podporuje porovnatelnost mezi třemi severoamerickými systémy PRTR prostřednictvím pravidelných studií, jakož i akčního plánu přijatého v roce 2002. Kromě toho kanadský NPRI a TRI, fungující v USA od roku 1996, přijaly řadu kroků ke zlepšení porovnatelnosti jejich údajů a ohlašování.

V Evropě vyvíjený E-PRTR vytvoří harmonizovaný společný PRTR pokrývající všechny členské země EU.

Sbližování je dlouhodobým cílem Protokolu o PRTR. Již v krátkodobém pohledu bude Protokol podporovat další spolupráci mezi zeměmi EHK OSN v oblasti životního prostředí. Celkově je Protokol významným krokem vpřed, který vzešel z Aarhuské úmluvy a širšího procesu „Životní prostředí pro Evropu“. Přidá se k dalším mezinárodním dohodám při podpoře veřejného přístupu k informacím a účasti veřejnosti na rozhodování v záležitostech životního prostředí a pomůže rovněž snižovat znečištění v celém regionu EHK OSN.

²⁸⁾ Viz <http://www.eper.ec.europa.eu/>.

²⁹⁾ Viz <http://www.cec.org/takingstock/highlights/PRTR-CEC.cfm>.

³⁰⁾ Viz <http://www.glc.org/air/>.

³¹⁾ Viz <http://www.icpdr.org>.

Příloha

I. Seznam zkratek a definice

A. Seznam zkratek

BAT	Nejlepší dostupné techniky
BREF	Referenční dokumenty BAT
BTEX	Benzen, toluen, ethylbenzen a xyleny
CAS	Chemical Abstracts Service
CEC	Komise pro environmentální spolupráci
CEFIC	Evropská rada chemického průmyslu
CEN	Evropský výbor pro normalizaci
CRF	Společný ohlašovací formát (pro ohlašování podle Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu (UNFCCC))
EHK OSN	Evropská hospodářská komise OSN
EMEP	Program spolupráce při monitorování a vyhodnocování dálkového přenosu látek znečišťujících ovzduší v Evropě
EPER	Evropský registr emisí znečišťujících látek
E-PRTR	Evropský PRTR
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
GIS	Geografický informační systém
IOMC	Meziorganizační program pro řádné nakládání s chemikáliemi
IPCC	Mezivládní panel pro změnu klimatu
Směrnice o IPPC	Směrnice o integrované prevenci a omezování znečištění (96/61/ES)
ISIC	Mezinárodní standardní klasifikace průmyslu
ISO	Mezinárodní organizace pro normalizaci
LRTAP	Úmluva EHK OSN o dálkovém znečišťování ovzduší přecházejícím hranice států
MARPOL	Mezinárodní úmluva o zabránění znečišťování z lodí
MPU	Prahová hodnota vztahující se na množství látky, které závod vyrábí, zpracovává nebo používá
NACE	Nomenklatura ekonomických činností
NFR	Nomenklatura pro ohlašování
NMVOC	Generický název pro sumu všech nemethanových těkavých organických sloučenin. Tato skupina zahrnuje jednotlivé těkavé organické sloučeniny, jako je benzen, polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU) a ethylenoxid
NPRI	Kanadský Národní registr úniků znečišťujících látek
OBSE	Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
PAU	Polycyklické aromatické uhlovodíky
PCB	Polychlorované bifenyly
PM ₁₀	Polétavý prach
POPs	Perzistentní organické polutanty
PRTR	Registr úniků a přenosů znečišťujících látek
QA/QC	Zajištění kvality a kontrola kvality
REC	Regionální environmentální centrum pro střední a východní Evropu
SMEs	Malé a střední podniky
Teq	Toxický ekvivalent (jednotka hmotnosti pro dioxiny a furany)

TOC	Celkový organický uhlík
TRI	Registr toxických úniků USA
UBA	Umweltbundesamt (německá Spolková agentura životního prostředí)
UNCED	Konference OSN o životním prostředí a rozvoji
UNEP	Program OSN pro životní prostředí
UNFCCC	Rámcová úmluva OSN o změně klimatu
UNITAR	Institut OSN pro vzdělávání a výzkum
USEPA	Agentura pro ochranu životního prostředí USA
XML	Rozšiřitelný značkovací jazyk

B. Definice

Níže uvedené definice se často objevují ve významných referenčních dokumentech týkajících se PRTR a v tomto návodu.

Definice z článku 2 Protokolu

- i. „Příslušným orgánem“ se rozumí vnitrostátní orgán nebo orgány nebo jakýkoliv jiný příslušný úřad nebo úřady, které jsou určeny stranou, aby spravovaly národní systém registrace úniků a přenosů znečišťujících látek.
- ii. „Úmlouvou“ se rozumí Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí uzavřená v dánském Aarhusu dne 25. června 1998.
- iii. „Rozptýlenými zdroji“ se rozumí mnoho menších nebo roztroušených zdrojů, ze kterých mohou unikat znečišťující látky do půdy, ovzduší nebo vody, jejichž společný dopad na tyto složky může být významný a u kterých není praktické shromažďovat hlášení z každého jednotlivého zdroje zvlášť.
- iv. „Provozovnou“ se rozumí jedno nebo více zařízení na stejném místě nebo v přilehlých místech, které vlastní nebo provozuje stejná fyzická nebo právnická osoba.
- v. Výrazy „národní“ nebo „celostátní“ se s ohledem na závazky vyplývající z Protokolu pro strany, které jsou regionálními organizacemi hospodářské integrace, vykládají tak, že platí pro dotýčný region, není-li uvedeno jinak.
- vi. „Přenosem mimo lokalitu“ se rozumí přesun znečišťujících látek nebo odpadů, určených k odstranění nebo využití, a znečišťujících látek v odpadních vodách, určených k vyčištění, mimo hranice provozovny.
- vii. „Stranou“ se rozumí, nevyplyvá-li ze znění Protokolu něco jiného, stát nebo regionální organizace hospodářské integrace uvedená v článku 24, které souhlasily s tím, aby byly vázány tímto Protokolem a pro něž Protokol vstoupil v platnost.
- viii. „Znečišťující látkou“ se rozumí látka nebo skupina látek, které mohou být škodlivé pro životní prostředí nebo lidské zdraví z důvodu svých vlastností a zavedení do životního prostředí.
- ix. „Veřejností“ se rozumí jedna nebo více fyzických nebo právnických osob a jejich sdružení, organizace nebo skupiny v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi.
- x. „Únikem“ se rozumí jakékoli zavedení znečišťujících látek do životního prostředí v důsledku jakékoli lidské činnosti, ať už úmyslné nebo náhodné, rutinní nebo nerutinní, včetně rozlití, emitování, vypuštění, injekce, odstraňování nebo skládkování, nebo prostřednictvím kanalizačních systémů bez konečného čištění odpadních vod.

- xi. „Odpadem“ se rozumí látky nebo předměty, které:
 - (a) jsou odstraňovány nebo využívány;
 - (b) jsou určeny k odstranění nebo využití; nebo
 - (c) mají být podle ustanovení vnitrostátních právních předpisů odstraněny nebo využity;
- xii. „Nebezpečným odpadem“ se rozumí odpad, který je definován jako nebezpečný v ustanoveních vnitrostátních právních předpisů.
- xiii. „Jiným odpadem“ se rozumí odpad, který není nebezpečným odpadem.
- xiv. „Odpadními vodami“ se rozumí použitá voda obsahující látky nebo předměty podléhající regulaci na základě vnitrostátních právních předpisů.

Definice vycházející z Evropského PRTR

- i. „Ohlašovacím rokem“ se rozumí kalendářní rok, za který musí být shromážděny údaje o únicích znečišťujících látek a jejich přenosech mimo lokalitu.
- ii. „Lokalitou“ se rozumí zeměpisné umístění provozovny.
- iii. „Látkou“ se rozumí jakýkoli chemický prvek a jeho sloučeniny, s výjimkou radioaktivních látek.

Definice vycházející z evropské Směrnice o IPPC

- i. „Emisemi“ se rozumí přímé nebo nepřímé úniky látek, vibrací, tepla nebo hluku z bodových nebo rozptýlených zdrojů v zařízení do ovzduší, vody či půdy.
- ii. „Zařízením“ se rozumí stacionární technická jednotka, ve které probíhá jedna či více činností uvedených v příloze I, a jakékoli další s tím přímo spojené činnosti, které po technické stránce souvisejí s činnostmi probíhajícími v dotyčném místě a mohly by ovlivnit emise a znečištění.
- iii. „Provozovatelem“ se rozumí jakákoli fyzická nebo právnická osoba, která provozuje nebo řídí zařízení, nebo, pokud to vyžadují vnitrostátní právní předpisy, na kterou byla přenesena rozhodující hospodářská pravomoc nad technickou funkcí zařízení.
- iv. „Znečištěním“ se rozumí lidskou činností přímo či nepřímo způsobené zavedení látek, vibrací, tepla nebo hluku do ovzduší, vody nebo půdy, které může být škodlivé lidskému zdraví nebo může nepříznivě ovlivnit kvalitu životního prostředí, které může vést ke škodám na hmotném majetku anebo omezit či narušit dobré životní podmínky a další zákonné způsoby využití životního prostředí.

II. Další užitečné materiály

A. Institut OSN pro vzdělávání a výzkum (UNITAR)

Mezinárodní dokumenty sloužící jako návod pro vytváření PRTR³²⁾

- (a) Realizace projektu vytváření národního PRTR (Implementing a National PRTR Design Project) (1997) (anglicky a španělsky)
- (b) Dodatek 1: Příprava zhodnocení národní infrastruktury pro PRTR (Preparing a National PRTR Infrastructure Assessment) (1997) (anglicky, španělsky)
- (c) Dodatek 2: Vytváření klíčových charakteristik národního systému PRTR (Designing the Key Features of a National PRTR System) (1997) (anglicky, španělsky)
- (d) Dodatek 3: Realizace pilotní zkoušky ohlašování do PRTR (Implementing a PRTR Pilot Reporting Trial) (1997) (anglicky, španělsky)
- (e) Dodatek 4: Strukturování návrhu národního PRTR (Structuring a National PRTR Proposal) (1997) (anglicky, španělsky)
- (f) Řešení obav průmyslových podniků týkajících se PRTR (Addressing Industry Concerns Related to PRTRs) (1998) (anglicky)

Odhadování a ohlašování úniků emisí³³⁾

- (a) Návod pro provozovny týkající se odhadování a ohlašování údajů pro PRTR (Guidance for Facilities on PRTR Data Estimation and Reporting) (1998) (anglicky)
- (b) Odhadování úniků do životního prostředí pro ohlašování provozoven do PRTR: Úvod a návod k metodám (Estimating Environmental Releases for Facility PRTR Reporting: Introduction and Guide to Methods), Hampshireský výzkumný ústav pro UNITAR (1997) (anglicky)
- (c) Návod pro odhadování emisí z nebodových zdrojů (Guidance on Estimating Non-point Source Emissions) (1998) (anglicky)
- (d) Mezinárodní konference o PRTR, semináře a podobné události

Registry úniků a přenosů znečišťujících látek v Americe³⁴⁾

Memorias del Taller Sobre el registro de Emisiones y Transferencia de Contaminantes Para los Países de las Américas, svazek Memoria č. 7 s přílohou, tabulkou a internetovými stránkami PRTR. 29.–31. července 1997, Queretaro, Mexiko – UNITAR, OECD, SEMARNAP, CEC, UNEP (1998) (španělsky)

Program školení a budování kapacit³⁵⁾

Program školení a budování kapacit UNITAR pro usnadnění vytváření a realizace online verze a offline (PDF) verze národních registrů úniků a přenosů znečišťujících látek (PRTR) (UNITAR Training and Capacity-Building Programme to Facilitate the Design and Implementation of National Pollutant Release and Transfer Registers (PRTRs) Online Version and Offline (PDF) Version)

³²⁾ Viz <http://www.unitar.org/cwm/prtr/UNITAR.htm>.

³³⁾ Viz citace výše.

³⁴⁾ Viz citace výše.

³⁵⁾ Viz citace výše.

B. Komise Evropských společenství

Návod pro Evropský PRTR³⁶⁾

- (a) Dokument sloužící jako návod k realizaci Evropského PRTR (Guidance document for the implementation of the European PRTR) (k dispozici v 11 jazycích)
- (b) Pomocný dokument pro stanovení rozptýlených úniků methanu ze skládek (Supporting document on the determination of diffuse methane releases from landfill sites) (k dispozici v angličtině)
- (c) Pomocný dokument pro stanovení úniků z farem chovajících prasata a drůbež (Supporting document on the determination of releases from pig and poultry farms) (k dispozici v angličtině)
- (d) Souhrnná zpráva Evropského registru emisí znečišťujících látek, 2004 (European Pollutant Emission Register review report, 2004) (k dispozici v angličtině)
- (e) Souhrnná zpráva Evropského registru emisí znečišťujících látek, 2007 (European Pollutant Emission Register review report, 2007) (k dispozici v angličtině)

C. Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD)

Registry úniků a přenosů znečišťujících látek – nástroj pro politiku životního prostředí a udržitelný rozvoj: manuál sloužící jako návod pro státní správu (Pollutant Release and Transfer Registers – A Tool for Environmental Policy and Sustainable Development: Guidance Manual for Governments) (1996)³⁷⁾

D. Regionální environmentální centrum pro střední a východní Evropu (REC)³⁸⁾

Vytváření a realizace integrovaných národních registrů úniků a přenosů znečišťujících látek v zemích střední a východní Evropy přistupujících k EU (Developing and Implementing Integrated National Pollutant Release and Transfer Registers in the Accession Countries of Central and Eastern Europe) (2003)³⁸⁾

³⁶⁾ Viz <http://www.prtr.ec.europa.eu>.

³⁷⁾ Viz <http://www.chem.unep.ch/prtr/download/pgd9632e.pdf>.

³⁸⁾ Viz <http://www.rec.org/REC/Introduction/Kiev2003/PDF/National%20Pollutant%20Release%20.pdf>.

III. Analytické postupy

V tabulce 1 je uveden seznam mezinárodně schválených metod měření látek znečišťujících ovzduší a vodu, pro 86 znečišťujících látek uváděných v PRTR podle přílohy II, v únicích a přenosech do ovzduší a vody. V tabulce 2 jsou uvedeny obecné normy pro emise do ovzduší a/nebo vody. V tabulce 3 jsou uvedeny názvy norem zmiňovaných v tabulkách 1 a 2.

č.	Číslo CAS	Znečišťující látka	Norma EN nebo ISO Emise do ovzduší (Zkratky viz níže)	Norma EN nebo ISO Emise do vody (Zkratky viz níže)
1	74-82-8	Methan (CH ₄)	Normu ISO připravuje ISO/TC 146/ SC 1/ WG 22 (pouze pro informaci)	–
2	630-08-0	Oxid uhelnatý (CO)	EN 15058:2004 ISO 12039:2001	–
3	124-38-9	Oxid uhličitý (CO ₂)	ISO 12039:2001	–
4		Fluorované uhlovodíky (HFC)		–
5	10024-97-2	Oxid dusný (N ₂ O)	Normu ISO připravuje ISO/TC 146/ SC 1/ WG 19 (pouze pro informaci)	–
6	7664-41-7	Amoniak (NH ₃)		–
7		Nemethanové těkavé organické sloučeniny (NMVOC)	EN 13649:2001	–
8		Oxidy dusíku (NO _x / NO ₂)	EN 14792:2005 ISO 11564:1998 ISO 10849:1996	–
9		Perfluorouhlovodíky (PFC)		–
10	2551-62-4	Fluorid sírový (SF ₆)		–
11		Oxidy síry (SO _x / SO ₂)	EN 14791:2005 ISO 7934:1989 ISO 7935:1992 ISO 11632:1998	–
12		Celkový dusík	–	EN 12260:2003 EN ISO 11905-1:1998
13		Celkový fosfor		EN ISO 15681-1:2004 EN ISO 15681-2:2004 EN ISO 11885:1997 EN ISO 6878:2004
14		Hydrochlorfluorouhlovodíky (HCFC)		–
15		Chlorfluorouhlovodíky (CFC)		–
16		Halony		–
17	7440-38-2	Arsen a sloučeniny (jako As)	EN 14385:2004	EN ISO 11969:1996 EN 26595:1992
18	7440-43-9	Kadmium a sloučeniny (jako Cd)	EN 14385:2004	EN ISO 5961:1995 EN ISO 11885:1997
19	7440-47-3	Chrom a sloučeniny (jako Cr)	EN 14385:2004	EN 1233:1996 EN ISO 11885:1997
20	7440-50-8	Měď a sloučeniny (jako Cu)	EN 14385:2004	EN ISO 11885:1997

č.	Číslo CAS	Znečišťující látka	Norma EN nebo ISO Emise do ovzduší (Zkratky viz níže)	Norma EN nebo ISO Emise do vody (Zkratky viz níže)
21	7439-97-6	Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	EN 13211:2001 EN 14884:2005	EN 1483:1997 EN 12338:1998 EN 13506:2001 podle úrovně koncentrace
22	7440-02-0	Nikl a sloučeniny (jako Ni)	EN 14385:2004	EN ISO 11885:1997
23	7439-92-1	Olovo a sloučeniny (jako Pb)	EN 14385:2004	EN ISO 11885:1997
24	7440-66-6	Zinek a sloučeniny (jako Zn)		EN ISO 11885:1997
25	15972-60-8	Alachlor	–	
26	309-00-2	Aldrin		EN ISO 6468:1996
27	1912-24-9	Atrazin	–	EN ISO 10695:2000
28	57-74-9	Chlordan		
29	143-50-0	Chlordecon		
30	470-90-6	Chlorfenvinfos	–	
31	85535-84-8	Chloroalkany, C ₁₀ –C ₁₃	–	
32	2921-88-2	Chlorpyrifos	–	
33	50-29-3	DDT		EN ISO 6468:1996
34	107-06-2	1,2-dichlorethan (EDC)		EN ISO 10301:1997 EN ISO 15680:2003
35	75-09-2	Dichlormethan (DCM)		EN ISO 10301:1997 EN ISO 15680:2003
36	60-57-1	Dieldrin		EN ISO 6468:1996
37	330-54-1	Diuron	–	EN ISO 11369:1997
38	115-29-7	Endosíran	–	EN ISO 6468:1996
39	72-20-8	Endrin		EN 6468:1996
40		Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	–	EN ISO 9562:2004
41	76-44-8	Heptachlor		EN ISO 6468:1996
42	118-74-1	Hexachlorbenzen (HCB)		EN ISO 6468:1996
43	87-68-3	Hexachlorbutadien (HCBd)	–	
44	608-73-1	1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH)		EN ISO 6468:1996
45	58-89-9	Lindan		EN ISO 6468:1996
46	2385-85-5	Mirex		
47		PCDD + PCDF (dioxiny + furany) (jako Teq)	EN 1948-1 až -3:2003	ISO 18073:2004
48	608-93-5	Pentachlorbenzen		EN ISO 6468:1996
49	87-86-5	Pentachlorfenol (PCP)		
50	1336-36-3	Polychlorované bifenyly (PCB)	(prCEN/TS 1948-4) pouze pro informaci	EN ISO 6468:1996
51	122-34-9	Simazin	–	EN ISO 11369:1997 EN ISO 10695:2000
52	127-18-4	Tetrachlorethylen (PER)		EN ISO 15680:2003 EN ISO 10301:1997
53	56-23-5	Tetrachlormethan (TCM)		EN ISO 10301:1997
54	12002-48-1	Trichlorbenzeny (TCBs)		EN ISO 15680:2003

č.	Číslo CAS	Znečišťující látka	Norma EN nebo ISO Emise do ovzduší (Zkratky viz níže)	Norma EN nebo ISO Emise do vody (Zkratky viz níže)
55	71-55-6	1,1,1-trichlorethan		–
56	79-34-5	1,1,2,2-tetrachlorethan		–
57	79-01-6	Trichlorethylen		EN ISO 15680:2003 EN ISO 10301:1997
58	67-66-3	Trichlormethan		EN ISO 15680:2003 EN ISO 10301:1997
59	8001-35-2	Toxafen		
60	75-01-4	Vinylchlorid		EN ISO 15680:2003
61	120-12-7	Anthracen	ISO 11338-1 až 2:2003	EN ISO 17993:2003
62	71-43-2	Benzen	EN 13649:2001	ISO 11423-1:1997 ISO 11423-2:1997 EN ISO 15680:2003
63		Bromované difenyletery (PBDE)	–	ISO 22032
64		Nonylfenol ethoxyláty (NP/NPE) a související látky	–	
65	100-41-4	Ethylbenzen	–	EN ISO 15680:2003
66	75-21-8	Ethylenoxid		
67	34123-59-6	Isoproturon	–	
68	91-20-3	Naftalen		EN ISO 15680:2003 EN ISO 17993:2003
69		Sloučeniny organocínu (jako celkové Sn)	–	EN ISO 17353:2005
70	117-81-7	Di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP)		EN ISO 18856:2005
71	108-95-2	Fenoly (jako celkové C)	–	ISO 18857-1:2005
72		Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU)	ISO 11338-1 až 2:2003	EN ISO 17993:2003 ISO 7981-1:2005 ISO 7981-2:2005
73	108-88-3	Toluen	–	EN ISO 15680:2003
74		Tributylcín a sloučeniny	–	EN ISO 17353:2005
75		Trifenylcín a sloučeniny	–	EN ISO 17353:2005
76		Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)	–	EN 1484:1997
77	1582-09-8	Trifluralin	–	
78	1330-20-7	Xyleny	–	EN ISO 15680:2003
79		Chloridy (jako celkové Cl)	–	EN ISO 10304-1:1995 EN ISO 10304-2:1996 EN ISO 10304-4:1999 EN ISO 15682:2001
80		Chlor a anorganické sloučeniny (jako HCl)	EN 1911-1 až -3:2003	–
81	1332-21-4	Azbest	ISO 10397:1993	
82		Kyanidy (jako celkové CN)	–	EN ISO 14403:2002

č.	Číslo CAS	Znečišťující látka	Norma EN nebo ISO Emise do ovzduší (Zkratky viz níže)	Norma EN nebo ISO Emise do vody (Zkratky viz níže)
83		Fluoridy (jako celkové F)	–	EN ISO 10304-1:1995
84		Fluor a anorganické sloučeniny (jako HF)	ISO/DIS 15713:2004	–
85	74-90-8	Kyanovodík (HCN)		–
86		Polévatý prach (PM ₁₀)	Normu ISO připravuje ISO/TC 146/ SC 1/ WG 20 (k dispozici jako Ná- vrh Výboru CD 23210) (pouze pro informaci)	–

Vysvětlivky:

Různé kroky těchto metod měření (odebírání vzorků, přeprava a skladování, předzpracování, extrakce, analýza – kvantifikace, ohlašování;) jsou normovány v jedné nebo v několika normách. V případě úniků do ovzduší výše uvedené normy obecně pokrývají všechny kroky metod měření. V případě úniků do vody výše uvedené normy obecně pokrývají krok analýzy – kvantifikace. Návod týkající se ostatních kroků je uveden v „obecných normách (G1–G7)” uvedených v tabulce 2. Do ní jsou zahrnuty rovněž normy (G6 a G7) zabývající se otázkami jako jsou způsobilost laboratoří, nejistoty atd. Pokud nejsou v příslušném políčku tabulky uvedeny normy CEN nebo ISO, nemusí to vždycky znamenat, že neexistují příslušné postupy. Může probíhat práce na těchto tématech v rámci CEN nebo ISO.

Tabulka 1: Seznam mezinárodně schválených metod měření pro látky znečišťující ovzduší a vodu
(Úniky znečišťujících látek spadajících do několika kategorií znečišťujících látek je potřeba ohlašovat pro každou z těchto kategorií.)

Obecné normy pro emise do ovzduší a/nebo vody			
G1	Odběr vzorků vody – část 1 Návod pro návrh programů vzorkování		EN ISO 5667-1 : 1996
G2	Odběr vzorků vody – část 1 Návod pro vzorkování odpadních vod		EN ISO 5667-10 : 1992
G3	Odběr vzorků vody – část 1 Návod pro uchování vzorků a manipulaci s nimi		EN ISO 5667-3 : 1994
G4	Návod pro kontrolu analytické kvality v analýze vod		CEN/ISO TR 13530 : 1998
G5	Stacionární zdroje emisí – Postup vnitrolaboratorní validace alternativní metody porovnáním s referenční metodou	CEN/TS 14793	
G6	Obecné požadavky na způsobilost zkušebních a kalibračních laboratoří		EN ISO 17025 : 2005
G7	GUM = Návod pro vyjadřování nejistoty (1995), zveřejněno BIPM, IEC, IFCC, ISO, IUPAC, IUPAP, OIML		CEN TS 13005 : 2000

Zkratky pro obecné normy pro emise do ovzduší a/nebo vody:

EN Evropská norma
 CEN/TS Technická specifikace CEN
 CEN/TR Technická zpráva CEN
 ISO Mezinárodní norma
 ISO/CD Návrh Výboru ISO
 ISO/TS Technická specifikace ISO
 ISO/TR Technická zpráva ISO
 PrXXX Návrh normy (pouze pro informaci)

Tabulka 2: Obecné normy pro emise do ovzduší a/nebo vody

Normy EN (ISO)	
EN 1233:1996	<i>Kvalita vody – stanovení chromu – Metody atomové absorpční spektrometrie</i>
EN 1483:1997	<i>Kvalita vody – stanovení rtuti</i>
EN 1484:1997	<i>Analýza vody – Pokyny pro stanovení celkového organického uhlíku (TOC) a rozpuštěného organického uhlíku (DOC)</i>
EN 1911-1:1998	<i>Stacionární zdroje emisí – Manuální metoda stanovení HCl – Část 1: Vzorkování plynů</i>
EN 1911-2:1998	<i>Stacionární zdroje emisí – Manuální metoda stanovení HCl – Část 2: Absorpce plyných sloučenin</i>
EN 1911-3:1998	<i>Stacionární zdroje emisí – Manuální metoda stanovení HCl – Část 3: Analýza absorpčních roztoků a výpočty</i>
EN 1948-1:2006	<i>Stacionární zdroje emisí – Stanovení hmotnostní koncentrace PCDD/PCDF a dioxinům podobných PCB – Část 1: Vzorkování PCDD/PCDF</i>
EN 1948-2:2006	<i>Stacionární zdroje emisí – Stanovení hmotnostní koncentrace PCDD/PCDF a dioxinům podobných PCB – Část 2: Extrakce a čištění PCDD/PCDF</i>
EN 1948-3:2006	<i>Stacionární zdroje emisí – Stanovení hmotnostní koncentrace PCDD/PCDF a dioxinům podobných PCB – Část 3: Identifikace a kvantifikace PCDD/PCDF</i>
prCEN/TS 1948-4:xxx	<i>Stacionární zdroje emisí – Stanovení hmotnostní koncentrace PCDD/PCDF a dioxinům podobných PCB – Část 4: Vzorkování a analýza dioxinům podobných PCB</i>
EN 12260:2003	<i>Kvalita vody – Stanovení dusíku – Stanovení vázaného dusíku (TNb) po oxidaci na oxidy dusíku</i>
EN 12338:1998	<i>Kvalita vody – Stanovení rtuti – Metody po obohacení amalgamací</i>
ENV 13005:1999	<i>Návod pro vyjadřování nejistoty měření</i>
EN 13211:2001	<i>Kvalita ovzduší – Stacionární zdroje emisí – Manuální metoda stanovení koncentrace celkové rtuti</i>
EN 13506:2001	<i>Kvalita vody – Stanovení rtuti atomovou fluorescenční spektrometrií</i>
EN 13649:2001	<i>Stacionární zdroje emisí – Stanovení hmotnostní koncentrace jednotlivých plyných organických sloučenin – Metoda založená na použití aktivního uhlí a desorpce rozpouštědlem</i>
EN 14385:2004	<i>Stacionární zdroje emisí – Stanovení celkových emisí As, Cd, Cr, Co, Cu, Mn, Ni, Pb, Sb, Tl a V</i>
EN 14791:2005	<i>Stacionární zdroje emisí – Stanovení hmotnostní koncentrace oxidu siřičitého – Referenční metoda</i>
EN 14792:2005	<i>Stacionární zdroje emisí – Stanovení hmotnostní koncentrace oxidů dusíku (NO_x) – Referenční metoda: chemiluminiscence</i>
CEN/TS 14793:2005	<i>Stacionární zdroje emisí – Postup vnitrolaboratorní validace alternativní metody porovnáním s referenční metodou</i>
EN 14884:2005	<i>Kvalita ovzduší – Stacionární zdroje emisí – Stanovení celkové rtuti: Automatizované měřicí systémy</i>
EN 15058:2004	<i>Stacionární zdroje emisí – Referenční metoda pro stanovení oxidu uhelnatého v emisích pomocí nedisperzní infračervené metody</i>
EN 26595:1992/AC:1992	<i>Kvalita vody – Stanovení celkového arsenu – Spektrofotometrická metoda používající diethyldithiokarbamát stříbrný (ISO 6595:1982)</i>
EN ISO 5667-1:2005	<i>Kvalita vody – Vzorkování – Část 1: Návod pro návrh programů vzorkování a postupy vzorkování (revize ISO 5667-1:1980 a ISO 5667-2:1991)</i>
EN ISO 5667-3:2003	<i>Kvalita vody – Vzorkování – Část 3: Návod pro uchování vzorků vody a manipulaci s nimi</i>

Normy EN (ISO)	
EN ISO 5667-10:1992	<i>Kvalita vody – Vzorkování – Část 10: Návod pro vzorkování odpadních vod</i>
EN ISO 5961:1995	<i>Kvalita vody – Stanovení kadmia atomovou absorpční spektrometrií</i>
EN ISO 6468:1996	<i>Kvalita vody – Stanovení některých chlororganických insekticidů, polychlorovaných bifenylů a chlorbenzenů – metoda plynové chromatografie po extrakci kapalina – kapalina</i>
EN ISO 6878:2004	<i>Kvalita vody – Stanovení fosforu – Spektrometrická metoda používající molybdenan amonný</i>
EN ISO 9562:2004	<i>Kvalita vody – Stanovení absorbovatelných organicky vázaných halogenů (AOX)</i>
EN ISO 10301:1997	<i>Kvalita vody – Stanovení vysoce těkavých halogenovaných uhlovodíků – Metody plynové chromatografie</i>
EN ISO 10304-1:1995	<i>Kvalita vody – Stanovení rozpuštěných fluoridových, chloridových, dusitanových, ortho-fosforečnanových, bromidových, dusičnanových a síranových iontů, za použití kapalinové chromatografie iontů – Část 1: Metoda pro málo kontaminovanou vodu</i>
EN ISO 10304-2:1996	<i>Kvalita vody – Stanovení rozpuštěných aniontů kapalinovou chromatografií iontů – Část 2: Stanovení bromidů, chloridů, dusičnanů, dusitanů, orthofosforečnanů a síranů v odpadní vodě</i>
EN ISO 10304-4:1999	<i>Kvalita vody – Stanovení rozpuštěných aniontů kapalinovou chromatografií iontů – Část 4: Stanovení chlorečnanů, chloridů a chloritanů v málo kontaminované vodě</i>
EN ISO 10695:2000	<i>Kvalita vody – Stanovení vybraných organických sloučenin dusíku a fosforu – metody plynové chromatografie</i>
EN ISO 11369:1997	<i>Kvalita vody – Stanovení vybraných herbicidů – Metoda využívající vysokoúčinnou kapalinovou chromatografií s UV detekcí po extrakci pevná fáze – kapalina</i>
EN ISO 11885:1997	<i>Kvalita vody – Stanovení 33 prvků atomovou emisní spektrometrií s indukčně vázaným plazmatem</i>
EN ISO 11905-1:1998	<i>Kvalita vody – Stanovení dusíku – Část 1: Metoda oxidační mineralizace peroxodisíranem</i>
EN ISO 11969:1996	<i>Kvalita vody – Stanovení arsenu – Metoda atomové absorpční spektrometrie (technika hydridů)</i>
ENV/ISO 13530:1998	<i>Kvalita vody – Návod pro kontrolu analytické kvality v analýze vod</i>
EN ISO 14403:2002	<i>Kvalita vody – Stanovení celkových kyanidů a volných kyanidů kontinuální průtokovou analýzou</i>
EN ISO 15680:2003	<i>Kvalita vody – Stanovení řady monocyklických aromatických uhlovodíků, naftalenu a některých chlorovaných sloučenin plynovou chromatografií za použití P&T a termické desorpce</i>
EN ISO 15681-1:2004	<i>Kvalita vody – Stanovení obsahu orthofosforečnanů a celkového fosforu pomocí průtokové analýzy (FIA a CFA) – Část 1: Metoda průtokové injekční analýzy (FIA)</i>
EN ISO 15681-2:2004	<i>Kvalita vody – Stanovení obsahu orthofosforečnanů a celkového fosforu pomocí průtokové analýzy (FIA a CFA) – Část 2: Metoda kontinuální průtokové analýzy (CFA)</i>
EN ISO 15682:2001	<i>Kvalita vody – Stanovení chloridů pomocí průtokové analýzy (CFA a FIA) a fotometrické nebo potenciometrické detekce</i>
EN ISO/IEC 17025:2005	<i>Obecné požadavky na způsobilost zkušebních a kalibračních laboratoří</i>
EN ISO 17353:2005	<i>Kvalita vody – Stanovení vybraných organocínových sloučenin – Metoda plynové chromatografie</i>
EN ISO 17993:2003	<i>Kvalita vody – Stanovení 15 polycyklických aromatických uhlovodíků (PAU) ve vodě pomocí HPLC s fluorescenční detekcí po extrakci kapalina – kapalina</i>
EN ISO 18856:2005	<i>Kvalita vody – Stanovení vybraných ftalátů za použití plynové chromatografie / hmotnostní spektrometrie</i>

Normy ISO	
ISO 7934:1989	<i>Stacionární zdroje emisí – Stanovení hmotnostní koncentrace oxidu siřičitého – Odměrné stanovení chloristanem barnatým</i>
ISO 7935:1992	<i>Stacionární zdroje emisí – Stanovení hmotnostní koncentrace oxidu siřičitého – Výkonové charakteristiky automatických metod měření</i>
ISO 7981-1:2005	<i>Kvalita vody – Stanovení polycyklických aromatických uhlovodíků (PAU) – Část 1: Stanovení šesti PAU pomocí vysokoúčinné chromatografie na tenké vrstvě s fluorescenční detekcí po extrakci kapalina – kapalina</i>
ISO 7981-2:2005	<i>Kvalita vody – Stanovení polycyklických aromatických uhlovodíků (PAU) – Část 2: Stanovení šesti PAU pomocí vysokoúčinné kapalinové chromatografie s fluorescenční detekcí po extrakci kapalina – kapalina</i>
ISO 10397:1993	<i>Stacionární zdroje emisí – Stanovení emisí z provozoven zpracovávajících azbest – metoda měření počtu vláken</i>
ISO 10849:1996	<i>Stacionární zdroje emisí – Stanovení hmotnostní koncentrace oxidů dusíku – Výkonové charakteristiky automatických systémů měření</i>
ISO 11338-1:2003	<i>Stacionární zdroje emisí – Stanovení plynných a na částice vázaných polycyklických aromatických uhlovodíků – Část 1: Vzorkování</i>
ISO 11338-2:2003	<i>Stacionární zdroje emisí – Stanovení plynných a na částice vázaných polycyklických aromatických uhlovodíků – Část 2: Příprava vzorku, čištění a stanovení</i>
ISO 11423-1:1997	<i>Kvalita vody – Stanovení benzenu a některých jeho derivátů – Část 1: Metoda head–space plynové chromatografie</i>
ISO 11423-2:1997	<i>Kvalita vody – Stanovení benzenu a některých jeho derivátů – Část 2: Metoda používající extrakci a plynovou chromatografii</i>
ISO 11564:1998	<i>Stacionární zdroje emisí – Stanovení hmotnostní koncentrace oxidů dusíku – Fotometrická metoda používající naftylethylendiamin</i>
ISO 11632:1998	<i>Stacionární zdroje emisí – Stanovení hmotnostní koncentrace oxidu siřičitého – Metoda iontové chromatografie</i>
ISO 12039:2001	<i>Stacionární zdroje emisí – Stanovení oxidu uhelnatého, oxidu uhličitého a kyslíku – Výkonové charakteristiky a kalibrace automatických systémů měření</i>
ISO/FDIS 15713:2006	<i>Stacionární zdroje emisí – Vzorkování a stanovení obsahu fluoridů v plynné fázi</i>
ISO 18073:2004	<i>Kvalita vody – Stanovení tetra– až okta–chlorovaných dioxinů a furanů – Metoda používající HRGC/HRMS s isotopovým ředěním</i>
ISO 18857-1:2005	<i>Kvalita vody – Stanovení vybraných alkylfenolů – Část 1: Metoda pro nezfiltrované vzorky za použití extrakce kapalina – kapalina a plynové chromatografie s hmotnostně selektivní detekcí</i>
ISO/DIS 22032:2004	<i>Kvalita vody – Stanovení vybraných polybromovaných difenyletherů v sedimentech a čistiřenských kalech – Metoda používající extrakci a plynovou chromatografii / hmotnostní spektrometrii</i>
ISO/CD 23210:2005	<i>Stacionární zdroje emisí – Stanovení nízké hmotnostní koncentrace $PM_{10}/PM_{2,5}$ ve spalinách pomocí impaktorů</i>

Tabulka 3: Názvy norem

č.	Číslo CAS	Znečišťující látka	Plán vzorkování / odběr vzorků / přeprava / skladování	Před- zpracov- ání	Extrakce	Analýza - kvantifikace	Celková zpráva o měření
12		Celkový dusík	GR1 / GR5 / GR6			EN 13342 (2000)	
13		Celkový fosfor	GR1 / GR5 / GR6			WI 308-034	
19	7440-47-3	Chrom a sloučeniny (jako Cr)	GR4			WI 292-036/ WI 292-036	
40		Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	GR1 / GR5 / GR6	WI 308-047	WI 308-047	WI 308-047	
50	1336-36-3	Polychlorované bifenylly (PCB)	GR4 / GR1 / GR5 / GR6			WI 292-021/ WI 308-046	
76		Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)	GR1 / GR5 / GR6			EN 13137 (2001)	

Vysvětlivky:

V tabulce 4 je uveden indikativní seznam měření znečišťujících látek v odpadech a kalcích. Tento přehled vychází z norem Evropského výboru pro normalizaci (CEN) citovaných v referenčních dokumentech pro IPPC (IPPC BREF) ohledně monitorování. Pokud není uveden žádný normovaný analytický postup, znamená to, že (zatím) nedošlo na mezinárodní úrovni k žádné dohodě ohledně toho, jak stanovovat danou znečišťující látku, a je potřeba nalézt národně používané postupy.

Tabulka 4: Indikativní seznam normovaných analytických postupů pro stanovení vybraných znečišťujících látek uvedených v příloze II v odpadech (tuhých odpadech a/nebo kalcích)

